संक्षेप ६

संवत १८१५ भाद्रवा

गालव

संवत १८१२ भांद्रवा

पा:

BD 58

7/89

BHAU DAJI MEMORIAL

मनमां परदेश जीतवानी ईछा थई. ए ईछा एणे सर्व सामंतोने कही. सर्व सामंतो कचेरीमां
एकठा थई विचार करीने पृथ्वीराजने केहेवा लाग्या. हे राजन्. मकरंद मकवांणो बळवडो ग
विष्ट छे अने सिंहना जेवा पराक्रमी छे. एने [redacted] माळनी घरमां पडो रेहेवुं गमतुं नथी. एने तो
पारका देश जीतवा अने नित्य नित्य बळवंत योद्धा सामु युद्ध करवुं गमे छे. मकरंद मकवांणा
सामो लडी सके एवो योद्धो आ भरतखंडमां नथी. पण पारका देशोमां फरतां कोई पण एनी सा
मो लडे एवो योद्धो मळशे. मकरंद मकवांणाना कुळनुं मोटुं बिरद छे. माटे ए पाछो फरे एवो न
थी. ए प्रकारे सांभळतां मां जे मकरंद मकवांणो पोताना कुळनुं बिरद बोल्यो. अमारा कुळनुं
एवुं बिरद छे के रणमांथी पाछो पग धरवो नहि. अने आंगणे मागण आवे तेने नकारो कहेवो
नहि. मारा मालदेव दादा एके टेके एकुं रणसंग्राम जीतीने पटधर राजाने पकड्या हता. सीसो
ई अने मारो ले घडे तेने ई लडाई क[redacted]री हती. माटे हे पृथ्वीराज मने पण परदेश जीतवा
नो एक हुकम आप. एवुं सांभळीने मतिरा खास प्रधान बोल्यो. हे मकरंद मकवांणा. हार
ने जीत्य ते करतानां हाथमां छे के पृथ्वीराजना कर्ममां छे. पछी मकवांणो बोल्यो के पृथ्वीराजनुं
कर्म मोटुं छे. पृथ्वीराजना सामंत अने सूराओए जीतीने बहु दूर देशो लीधा छे. हिमाल
य थी उत्तर भागना देशमां मोकलायो छा छे ते देशमा रे जीतवा. हे पृथ्वीराज हवे मने हुकम
आपो. परदेशमां जतां यमुनादिक नदीयोनां स्नान करीशुं देवदर्शन करीशुं अने मोटा मोटा योद्धाओ सा
थे युद्ध करीशुं. एवां मकवांणानां वचन सांभळी पृथ्वीराज बोल्यो. हे मकवांणा त
मारी ईछा होय तो परदेश जाओ नहि तो दिल्लीमां रहीने मोज करो. उत्तर पंथे वाट
घाट घणा विसमा छे. उत्तरमां हजार वर्ष जीववा वाळा बांणावळी योद्धा छे. तेमना देशमां
जातुं जोर छे. त्यां हंफ्रा गाडा कुतरा न मांस्य [redacted] नथी. जो मदे पर्वत तमारे जोवा होय तो
बांणावळी योद्धा जोवा होय तो उत्तर पंथे जावो. जे ईश्वरे लख्युं हशे ते थशे. पछी पृथ्वीरा
ज मकवांणो [illegible] [redacted] सलां

Digitized with financial assistance from the
Government of Maharashtra
on 11 June, 2017

૮ હે ચંડા મકવાંણા વેગે કામ કરી વહેલા આવજો. વાંકડા સાથે યુદ્ધ કરનાર કુંજા નામ અમર રહેશે.
પછી મકવાંણો બોલ્યો. હે મનકાબાસ જે હરિ અજય સુરશે તો થશે. મેરૂની પાસેની પૃથ્વી
માં નવ હજાર યોદ્ધા સાથે યુદ્ધ કરવા કોઈ ગયો નથી ત્યાં મેં જ્વાની હાંમ ધારી છે. પછી
સર્વ સામંત શૂરા બોલ્યા. હે મકવાંણા. હિમાલયની ઉત્તર દિશાના દેશમાં તમે જવા ધા
રો છો ત્યાં ફરતા ડુંગરોના કોટ છે. અને પૃથ્વીના વડા યોદ્ધાઓ ઘેરી લીધી છે. વચમાં બાર
વન છે. તેમાં નદીઓ ચાલે છે. ત્યાં વાટ ઘાટ ઘણા વસમા છે ત્યાં કનકાપુર નગર છે. ત્યાં
ચાવડો સુંદરસેન રાજા છે. તે કોઈને નમ્યો નથી. એને વાંકડા સાઠ હજાર યોદ્ધા છે એ કલા
ભરશ્ચ વાર છે. એવાને નમાવવો છે માટે વિચારીને તમારે રહેવું. પછી મકવાંણો બોલ્યો
પરમેશ્વરની સહાયતાથી સર્વ કામ સિદ્ધ થશે. એમ કહી સર્વને પાછા વળાવીને
મકવાંણો નદીનુ પુર જેમ ચાલે એમ સેના લઈ ચાલ્યો. સેનામાં સોનેરી સાજ પા
ખરો પાખરવાંન ઘોડા સણગારેલા છે. સુરા અને સુંદર જગતર અને બખ્તર કસીલાં માપે રી
લીધા છે. નોબતો વિગેરે વાદિત્રોના સુંદર શબ્દો થઈ રહ્યા છે. ચૌદ વિદ્યા અને શાસ્ત્ર
અઢાર પુરાણ બોલનાર રાણા ઉપર જોશી ને મકવાંણો કાશી તરફ ચાલ્યો. કાશીએ આવીને
ગંગાસ્નાન કર્યું. ત્યાં એક યજ્ઞ કર્યો. બ્રાહ્મણો બેસારીને જમાડીને દક્ષિણા આપી ગો
દાન દીધાં. મહેશ્વર દેવને એક છત્ર ચડાવ્યું. શિવજીની પૂજા ભાવ સહિત કરી તે વેળા શિવે એ
ક ફુલ મુક્યું. કે હે મકવાંણા તું હઠવાળો સુંદરસેન રાજા હારશે અને તારી જીત થશે આ માહાદેવ
વચન છે. એ પ્રકારનું શિવનું વચન માથે ચડાવીને આનંદમાં મકવાંણો કાશીથી ઉપડ્યો
મકવાંણા સાથે વિસ હજાર યોદ્ધા ઘણા બળવંત હતા તે હાથી ઉપર જોશીને ચાલતા
પાંચ હજાર પાખરવાળા ઘોડા. પાંચ હજાર જગતર પાખરીયા ઘોડા હતા. પંદર હજાર ઘોડા
પો સાગી હતા. તોપો જંજાળો વિગેરે સર્વ હથીયાર હતાં એ મકવાંણો ઉત્તર પંથે ચા
લ્યો તે વેળે. સુંદરસેન રાજાના ઉમરાવને ખબર પડી કે મકવાંણો ઉતાવળો આવે છે પછી ઉ
મરાવે સુંદરસેન ચાવડાને કહ્યું કે હવે આપણે સેના તઈયાર કરી મકવાંણો આપણે

BD 58/1

પૃથ્વીરાજ રાસાનો
ભુગોડુ રાની આણામાં
સંક્ષેપ ઈ થ
સંવત ૧૯૫ માહ વદ વાર
ગાનવ પશે

સંવત ૧૯૨ માંહ વદ વાર
પડ્યો

BD 58

58/1

BHAU DAJI

પૃથ્વીરાજરાસાનો સારાંશ તરજુમો

મકરંદ મકવાંણાના સમયથી લખ્યો છે.

પૃથ્વીરાજરાજાના સર્વ સામંત શૂરાને દળ ઘણા દેશ જીત્યા. તેણે યાદવ કુળના મકરંદ મકવાંણાના
મનમાં પરદેશ જીતવાની ઈચ્છા થઈ. એ ઈચ્છા એણે સર્વ સામંતોને કહી. સર્વ સામંતો કચેરીમાં
એકઠા થઈ વિચાર કરીને પૃથ્વીરાજને કહેવા લાગ્યા. હે રાજન્. મકરંદ મકવાંણો બળવડો ગ
વિષ્ટ છે અને સિંહના જેવો પરાક્રમી છે એને [redacted] માળજની ઘરમાં પડી રહેવું ગમતું નથી. એને તો
પારકા દેશ જીતવા અને નિત્ય નિત્ય બળવંત યોદ્ધા સામુ યુદ્ધ કરવું ગમે છે. મકરંદ મકવાંણા
સામો લડી સકે એવો યોદ્ધો આ ભરતખંડમાં નથી પણ પારકા દેશોમાં ફરતાં કોઈ પણ એની સા
મો લડે એવો યોદ્ધો મળશે. મકરંદ મકવાંણાના કુળનું મોટું બિરુદ છે. માટે એ પાછો ફરે એવો ન
થી. એ પ્રકારે સાંભળતાં મકરંદ મકવાંણો પોતાના કુળનું બિરુદ બોલ્યો. અમારા કુળનું
એવું બિરુદ છે કે રણમાંથી પાછો પગ ધરવો નહિ. અને આંગણે માગણ આવે તેને નકારો કહેવો
નહિ. મારો માળદેવ દાદા એકે ટેક કરી રણસંગ્રામ જીતીને પટધર રાજાને પકડ્યા હતા સોનો
ઈજત મેરો લેઘ છે જઈ લડાઈ ક[redacted]રી હતી. માટે હે પૃથ્વીરાજ મને પણ પરદેશ જીતવા
નો એક હુકમ આપ. એવું સાંભળીને મતકાબાસ પ્રધાન બોલ્યો. હે મકરંદ મકવાંણા. હાર
ને જીત તે કરતાના હાથમાં છે કે પ્રથ્વીરાજના કર્મમાં છે. પછી મકવાંણો બોલ્યો કે પૃથ્વીરાજનું
કર્મ મોટું છે. પૃથ્વીરાજના સામંત અને શૂરાઓએ તીન જગ ફરી દેશો લીધા છે. હિમાળ
યથી ઊત્તર ભાગના દેશમાં મોટા યોદ્ધા છે તે દેશ મારે જીતવાં. હે પૃથ્વીરાજ હવે મને હુકમ
આપો. (પરદેશ જાતાં) યમુનાદિક નદીયોનાં સ્નાન કરીશું દેવ દર્શન કરીશું અને મોટા મોટા યોદ્ધાઓ સા
થે યુદ્ધ કરીશું. એવાં મકવાંણાનાં વચન સાંભળી પૃથ્વીરાજ બોલ્યો. હે મકવાંણા ત
મારી ઈચ્છા હોય તો પરદેશ જાઓ નહિ તો દિલ્લીમાં રહીને મોજ કરો. ઊત્તર પંથે વાટ
ઘાટ ઘણા વસમા છે. ઊત્તરમાં હજાર વર્ષ જીવનારા બાંણાવળી યોદ્ધા છે. તે મહારા
થાનું જોર છે. ત્યાં રાંકા ગંડા કુતરો નમાજ્ય [redacted] નથી. જો મેરુ પર્વત તમારે જોવો હોય તો
બાંણાવળી યોદ્ધા જેવા હોય તો જ તે રસ્તે જાવો. જે ઈશ્વરે જસ આપ્યું હશે તે થશે. પછી પૃથ્વી
રાજે મકવાંણાને સરપાવ આપ્યો. એક રણજીત હાથી [redacted] આપ્યો. પછી મકવાંણો [redacted] સલાં

मकरीने ऊठ्यो. ते वेळे नोबत तेनी शांत गडगडवा मांड्या. मकरंद मकवाणा साथे वीस हजार
योद्धा चड्या. ते वेळे सर्वे शूरा सामंतो अने ठाकोरो बास प्रधान मळवा आव्या. मतकाबास बोल्यो.
१ हे राणा मकवाणा वेगे करी मकरीने हेला आवबो. वांकडा साथे युद्ध करनार कुनाम अदर रहे छे.
पछी मकवाणो बोल्यो. हे मतकाबास जे हरि अजय्य होते थशे. मेरुनी पासेनी पृथ्वी
मां नवरथा योद्धा साथे युद्ध करवा कोई गयो नथी त्यां मे ब्यानी हांमधा लीछे. पछी
सर्वे सामंत शूरा बोल्या. हे मकवाणा. हिमालयनी उत्तर दिशाना देशमां तमे ब्याधा
रो छो त्यां फरता डुंगरोना फेर छे. अने पृथ्वीनवरथा योद्धाओ घेरे लीछे. वचमां लारे
वन छे. तेमां नदीओ चाले छे. त्यां वाटघाट घणा वसमा छे त्यां कनकापुर नगर छे. त्यां
चावडो सुंदरसेन राजा छे. ते कोईने नम्यो नथी. अने वांकडा साठ हजार योद्धा छे जोकला
ग्य वार छे. अेवाने नमाववो छे माटे चेतता रहेवु. पछी मकवाणो बोल्यो [redacted]
[redacted] परमेश्वरनी सहायताथी सर्वे काम सिद्ध थशे. अेम कही सर्वेने पाछा वळाव्याने
मकवाणो [redacted] नदीनुपुर जे मच्या जे अमरसेना लेई चाल्यो. सेनामां सोनेरी साजपा
खरो चालवां नघोडा सणगारेला छे. सुरा अे सुंदर जगतर अने बर्ड कसीलां मापेरी
लीधा छे. नोबतो विगरे वादित्रोना सुंदर शब्दो थई रह्या छे. [redacted] चौदविद्यानां शास्त्र
सराड पुराण बोलांणनार राथा ऊपर जेशी ने मकवांणो काशी लगणी चाल्यो. काशी अेबजे
गंगा स्नान कर्युं. त्यां अेक यज्ञ कर्यो. ब्राह्मणो बे सारां भोजन जमाडीने दक्षिणा आपी. गो
दान दीधां. महेश्वर देवने अेक छत्र चडाव्युं. शिवजीनी पूजा लाप्च साहित करी ते वेळे शिवे अे
कुकुमडुयों. के हे मकवांणा हठवाळो सुंदरसेन राजा हारशे अने तारी जीत थशे अेम दारेव
या छे. अे प्रकारनुं शिवनुं वचन सांभळीने आनंदमां मकवांणो काशीथी ऊपड्यो. [redacted]
[redacted] मकवांणा साथे विस हजार योद्धा घणा बलवंत हता ते हाथी ऊपर जे सीने चालता
पांच हजार पाखरवाळा घोडा. पांच हजार जगतर वाळा योद्धा हता. पंदर हजार घोडे
पोसा गी हता. तोपो ने बाणो विगरे सर्वे हथियार हतां [redacted] अेम मकवांणो उत्तर पंथे चा
ल्यो ते वेळे. सुंदरसेन राजाना ऊमराव ने खबर पडी के मकवांणो चडी आवे छे पछी ते
मराव सुंदरसेन पासे जई कहे छे हवे चापोत्तम सेनात ईयार करी मकवांणो आपने

મકરીને ઊઠ્યો. તે વેળે નોબતેની શરણાઈ વાગવા માંડ્યાં. મકરંદ મકવાણા સાથે વીસ હજાર
યોદ્ધા ચડ્યા. તે વેળે સર્વે શૂરા સામંતો એકઠા બાસ પ્રધાન મળવા આવ્યા. મનકા બાસ બોલ્યો.
૧ કે હે મકવાણા વેગે કામ કરીને વહેલા આવજો. વાંકડા સાથે યુદ્ધ કરનારનું નામ અમર રહે છે.
પછી મકવાણો બોલ્યો. હે મનકા બાસ જો હરિ અનુગ્રહ હશે તો થશે. મેરુની પાસેની પૃથ્વી
માં નવ હથા યોદ્ધા સાથે યુદ્ધ કરવા કોઈ ગયો નથી ત્યાં મેં જવાની હામ ધારી છે. પછી
સર્વ સામંત શૂરા બોલ્યા. હે મકવાણા. હિમાલયની ઉત્તર દિશાના દેશમાં તમે જવાના
હો છો ત્યાં ફરતા ડુંગરોના ફેર છે. અને પૃથ્વી નવ હથા યોદ્ધાએ ઘેરી લીધી છે. વચમાં આર
વન છે. તેમાં નદીઓ ચાલે છે. ત્યાં વાટ ઘાટ ઘણા વસમા છે ત્યાં કનકાપુર નગર છે ત્યાં
ચાવડો સુંદરસેન રાજા છે. તે કોઈથી નમ્યો નથી. એને વાંકડા સાઠ હજાર યોદ્ધા જોડલા
[redacted]ચ વાર છે. એવાને નમાવવો છે માટે ચેતતા રહેવું. પછી મકવાણો બોલ્યો કે [redacted]
[redacted] પરમેશ્વરની સહાયતાથી સર્વે કામ સિદ્ધ થશે. એમ કહી સર્વેને પાછા વળાવીને
મકવાણો [redacted] નદીનું પુર જેમ ચાલે એમ સેના લઈ ચાલ્યો. સેનામાં સોનેરી સાજ પ
હેરી ચાળવાળા ઘોડા શણગારેલા છે. સુરા એ સુંદર બગતર અને જર કસીનાં માથે પે
રી લીધા છે. નોબતો વિગેરે વાજિંત્રોના સુંદર શબ્દો થઈ રહ્યા છે. [redacted]ચૌદ દિવસ ચાલતાં
અઢારપુરાણ વખાણનાર હાથી ઉપર બેસીને મકવાણો કાશી લગી ચાલ્યો. કાશીએ આવી
ગંગાસ્નાન કર્યું. ત્યાં એક યજ્ઞ કર્યો. બ્રાહ્મણોને સારાં ભોજન જમાડીને દક્ષિણા આપી. ગો[redacted]
દાન દીધાં. મહેશ્વર દેવને એક છત્ર ચડાવ્યું. શિવજીની પૂજા નાના પ્રકારે કરી તે વેળે શિવજી
કહ્યું મકવાણા કે હે મકવાણા હઠવાળો સુંદરસેન રાજા હારશે અને તારી જીત થશે
ચવ છે. એ પ્રકારનું શિવનું વચન માથે ચડાવીને આનંદમાં મકવાણો કાશીથી ઉપડ્યો [redacted]
[redacted] મકવાણા સાથે વીસ હજાર યોદ્ધા પ્રમાણે જાયંત હતા તે હાથી ઉપર બેસીને ચાલતા
પાંચ હજાર પાખરવાળા ઘોડા. પાંચ હજાર બગતરવાળા યોદ્ધા હતા. પંદર હજાર ઘોડ
પે સાગી હતા. તોપો ને જંજાળો વિગેરે સર્વે હથિયાર હતાં [redacted] એમ મકવાણો ઉત્તર દિશે ચા
લ્યો. તે વેળે સુંદરસેન રાજાના ઉમરાવને ખબર પડી કે મકવાણો ચડી આવે છે પછી ઉ
મરાવે સુંદરસેન ચાવડાને કહ્યું કે હવે આપણે સેના તૈયાર કરી મકવાણા સામે જઈ

ચડતા આવે છે. આપણે જમુનાની હદમાં જઈ યુદ્ધ કરવું. પૃથ્વીરાજનો મકવાણો સામંત
કોઈથી જીતાય એવો નથી. એણે ઘણાંને યુદ્ધે જીત્યા છે એણે ઘણા પાતશાહને પકડ્યા છે.
કાબુલ ને ઈરાનના ફીરોજખાન પઠાણ [ઉમરાવ] અને સોમનાથના ઈરાનના બે રો પાંચ કમાલ
ને જીત્યા. એણે બાલખાન અને બાદરખાનને જીતીને પકડ્યા છે. એ રીતે એણે ઘણા
ને તરવાર મારીને જીત્યા છે. હવે એ મકવાણો આપણા ઉપર આવે છે માટે હે સુંદરસેન
રાજા કંઈ વિચાર થવું. હાથી અને સિંહ જેમ પગની ઠેસે ઉડાડે એવા મકવાણાના દળમાં સુ
રા રાવતો છે. એણે ઘણા [રાજા]ઓને જીતીને નમાવ્યા છે. માટે હે ચાવડા યુદ્ધ કરવા ઉતાવ
ળ કરાવો બે તેડાવો. અને નોબતને નીશાન દેઈને સામા યુદ્ધે ચડો. એ પ્રમાણે સુંદર
સેન ચાવડાને ઉમરાવ કહેતા હતા એવામાં મકરંદ મકવાણાની ફોજ હિમાલય પ
વાંચ્યું ર્વતની કોરના દેશમાં આવી ચડી. એ દેશના તમામ લોકો યુદ્ધ કુશળ હતા તે મક
વાણા[redacted]ની ફોજને મારી જતાં ઓળખાવવા તૈયાર થઈ આવ્યા. તે વેળે સુરાદ
તાતે મકવાણા સામું બોલ્યા કે મકવાણા આ સરીતાનગરની વાટે લશ્કર લઈને
મોટા લડાઈ આવ્યા છે. તે આ આપણી સાંમા વાદ વદે છે. હવે કીયો વિચાર કરવો. એ
મુ સાંભળીને મકવાણો બોલ્યો કે સુરા. સરિતાનગર તે કીયો દેશ છે એ દેશમાં કોણ કોણ
રહે છે તુરક રહે છે. એ દેશનો રાજા કુણ છે. પછી સુરા બોલ્યા કે મકવાણા હિમાચલ
ના તટમાં સરિતાનગર છે ત્યાં રાજા હરિકૃષ્ણ છે. તે રઘુવંશી ક્ષત્રિય છે. એનું નામ પ્ર
૭૮ ડા. તાપ છે. તે મારી જતાં હિંદુ અને તુરકોના લશ્કરને લૂંટે છે. એ સુરાનું વચન સાં
ભળીને મકવાણો બોલ્યો કે. આપણે [કનકાપુર] નગર વગતી જઈ ફરીપણ રમણ સરિતાન
ગરના રાજા સામો સંગ્રામ કરો. એ પણ એ કહે શ આપણે જો બ. એ દેશના બળવંત
યોદ્ધા સામું યુદ્ધ કરવું. એમ કહીને પછી મકવાણે સરિતાનગરના રાજા ઉપર કાગળ
૬, લખ્યો. તેમાં જેવું લખ્યું કે. હું તારી ઉપર આવું છું. તારે ને તારા યોદ્ધા યોદ્ધાનું પરાક્રમ મારે
જોવું છે. જો તારે મારી સાથે યુદ્ધ કરવું હોય તો તરવાર બાંધીને તૈયાર થજે. અને જો યુદ્ધ ન
કરવું હોય તો રાજાને નમીને ચોથ લાગ આપજે. એ જે કાગળ આપનારો મોકલ્યો છે તેની

સાથે મારા કાગળ નો ઊત્તર મોકલજ્યો. એ પ્રમાણે [redacted]ગળ માં લખ્યા ને કાગળ [redacted] પોંચા
ડનારા ને મોકલ્યો તેણે હાથો હાથ અર્જુન કાગળ પાંડવ ને સાત્યકિએ આપ્યો. પાંડવે કાગળ [redacted]
ઉમરાવ દેખતાં વંચાવ્યો. પછી ઉમરાવોની બુદ્ધી લેઈ ને પાંડવે કાગળનો [redacted]
જવાબ ઊત્તર લખ્યો. હું રઘુકુળ નો રાજા છું. તે વઢ્યા વિના જો પૃથ્વી આપુ તો મારૂં ક્ષ
૨ ત્રિયવટ જાય. માટે હું સંગ્રામ કરીશ પછી જે થનાર હશે તે થશે. તું રજ્યાર એ સઘળા
લડવા આવ્યો છે. તો હું તમારા સંઘ શાનો સામો લડું. એ પ્રકારે ઊત્તર લખીને
પાંડવ રાજાએ પોતાના ઉમરાવ એકઠા કર્યા. પછી ઉમરાવો પ્રત્યે બોલ્યો કે
ઉમરાવો હવે શું કરવું. મહ વાંણે આપડો સાંપો જીવાડ્યો છે. એણે કેટલા
એક યુદ્ધ લીધા છે. એ પ્રકારે વાતો કરે છે એવે [redacted] કાગળ વાંચે મહ વાંણે ઊત્તરનો
કાગળ આપ્યો તે વાંચી મહ વાંણે રોસ કરી બોલ્યો કે તું કુળવંત છે તે રણ સંગ્રામે
ણાશે. પછી પાંડવ રાજા પોતાનું દળ લે કુકરીને ડુંગરની ઘાંટી હતી તે ઊપર આ
વ્યો. એક મર [redacted] ડુંગરાની ઘાંટી એક મર હિમાળ તુંહિ મ: એક મર પાંડવો ક
લેવાને વાંન યોદ્ધા એ. એક મર કૌરવ નાલે વાયો [illegible]. સાંભળ સાંભળી ઊભા છે.
તેવે કેટલા એક ડાયા માંણસો ને સુગ્રીવ મહ વાંણે ની આદેશ લેશે. શામાટે આ રઘુ
વંશી અમથા યોદ્ધાયો ને કપાવે છે. પ્રથમ થી લોન મેં તો ઘણું સારૂં. એવામાં પાંડ
વ રાજા બોલ્યો કે મહ વાંણા હવે આપણે યુદ્ધ કરો જો પરંતુ અર મારો પાદ રોટ રીતનો હેશે
જશે નહિ. લડવું એ તો સહિ છે પણ હાર જીત તો કરતાના હાથમાં છે. એવું સાંભળી મ
હ વાંણો બોલ્યા રે પાંડવ રાંણા સાંભળ. તું યુદ્ધ કરવા તૈયાર થયો છે પણ કંઈ વિચાર કર્યો
જણાતો નથી સહીદ કપાવે છે. તું રઘુવંશી રાજા મહા આબરૂદાર છે તે જાણે આંણી એ છે એ
તું નમી ને સોપો લાગ આપવા નો કબુલ કર. એવું સાંભળી પાંડવ બોલ્યો ટમરદ મહ
વાંણા અમે જો આ પૃથ્વી વગર લડે આપીજે તો [redacted] ક્ષત્રિયવટ પછી શી રહી. મારા કુળ
માંહે એ પણ સોપો લાગ આપ્યો નથી. તે હું આપુ તો મારા કુળને લાંછન લાગે. મારા કુળમાં
થી આજ દી છે કે લડાવી તા ધરતી દેવી નહિ. પછી જે થનાર હશે તે થશે માટે લડવું એ મારૂ
મ છે. પછી મહ વાંણે બોલ્યો કે હું તારો સત્ય લડવા માટે સાંપ લઈ કરાવે એવો જો હું માહિ
માં પગના તરમાં આપણે રણ સંગ કરિએ. પછી પાંડવ બોલ્યો. ખરૂં વડે રાઠ ન માવા વિના ર

પુતે ધરતી આપવી નહિ. તું પણ મનમાં અહંકાર ન ધરે શાને આત માં હું અરદ છું. તાદશ
લિગાન અને ઊતારીશ. હે મહ વાંણા જળનો અહંકાર કરવો નહિ. [redacted]
અહંકાર કરે તે હાર્યા વિના રહે નહિ. કે ટલા એક મરે છે કે ટલા એક મારે છે કેટલા એક મો
ત પણ ગીગરી આ મહે એવા કરતાર ની કરણી છે માટે એ કરતાર કરશે તે વિધિ પરછે
એમ નાદ કરી બે પક્ષે ના યોદ્ધા સામા સામી યુદ્ધ કરવા લાગી. એમ હરિ દ્વાર માં જ વધુત
જોધ જડા ઈમ થયે છે અન મત્ત થવા લાગી. ક્ષત્રિયો [redacted] યુદ્ધ જ લાગ્યા તે વેળાસિંહ ડરા
ગ ગવાયા. હાથી ઊપર ગાજતા ગડગડવા લાગી. સિંહ ને સિંહાણી ની પેઠે સામા સામા
યોદ્ધા ટરમ વાંમાંડી. હથિયારો ની ઊપર ઊપરી ઝીક થવા લાગી. તીર ના માર તરવા
રના માર ભાલાના માર લાલના માર ઈત્યાદિક માર વડે સેના માં સામા ડપા વા માંડી કેટ
લા એક [redacted] હાથ વિના કેટલા એક પગ વિના કેટલા
એક માથા વિના એમ અંગ વિના થઈ ને રણ સંગ્રામ માં પડ્યા. એરીતે દસ હજાર
માંણસો [redacted] કપાઈ પડ્યા. કેટલા હાથી ઘોડા કપાયા. એ પ્રકારે રઘુવંશી
યોદ્ધા અને યાદવ વંશી યોદ્ધાયોનું યુદ્ધ મહા ભારી થયું. તે વેળે મહ વાંણે [redacted] પાંડ
પ્રત્યે વ બોલ્યો. આ પૃથ્વી ની રક્ષા પાળ કરનાર કેટલા એક રાજા થઈ ગયા પણ કોઈ
સાથે આ પૃથ્વી ગઈ નહિ. પૂર્વે આ પૃથ્વી ના રાજામાં માંધાતા થયો. રામચંદ્ર થયા. પાંડવ
અને રાવણ થયો. તે સમા મોટા પૃથ્વી અહિં ને જ રહી છે માટે તું પૃથ્વી માટે આ વિપરિ
ત અગ્નિ જાણ કરે છે. તું ધર્મ ના માર્ગ છોડ્યો અને પુણ્ય ની પાઘડીથી પોતાના જીવનું કલ્યાણ
થાય એવું કર. સમુદ્ર ને ઘણું નદીઓ આવી મળે તો પણ છલકાતો નથી. તું [redacted] પૃથ્વી
માટે એવડું પરિશ્રમ શીદ કરે છે. તું મારૂં કહ્યું માંન અને સોંપો લાગ આપી ને તું તારે રાજ
ભોગવ. એવું સાંભળી પાંડવ બોલ્યો. [redacted] ચંદ્ર નો આપેલું કાંઈ અદારે
ધોરે છે. મરિએ તાં સુધી પોતાનો જોર મુકવો નહિ. નામ રહે છે તે શરીર અને સંપાર
કે તા જે થાય. આ પૃથ્વી પરથી કેટલાં રાજ રહ્યાં છે તે કહો. ઈત્યાદિક વચન સાંભળી
[redacted] મહ વાંણે એ પછી મોટું યુદ્ધ ચલાવ્યું એ યુદ્ધમાં રઘુવંશી રાજાનાં ઘણાં જ
વ કપાયાં પછી રઘુવંશી રાજા ને અને મહ વાંણે બે જણા સામ સામી

१थी.

हूणसिंहदांरन

३ युद्ध करवा लाग्या. ते वेळे रघुवंशी राजा नरोत्तम राव बोल्यो हे राजा मारवचन
तुमो मानो. हवे युद्ध करवु मुको. मकरवांण ने समजावी ने पाछा मोकलो आप हु
ढवे मे जकरवानी वात करवी घटे छे. युद्ध करवामां कांई सार नथी. घणुं युद्ध क
रतां आपणा रान ने ज्योर लागशे. के राजाए कयो थाय वाछे जने हं युद्ध कर
शो तो के राजाए दरशमाटे युद्ध करवु जं दड रे. ए प्रकारनां वचन सुणीने [illegible]
रघुवंशी राजा समजाया. जने मकरंद मकरवांण ने समजावीने पाछा मोकला
[illegible] आपवी ठराव्युं. पछी मकरवांण जने रघुवंशी बेउ जणा मळ्या.
आनंद पाम्या. पछी कनकपुरना सुंदर सेन पातशाहने एक पत्र लख्यो
ते मांहे कुंजरवु के. अमे तारी तरफ मदत करवा आवनारछिए जो तारे जंगपर
विनानो अमारी साथे मेळ करवो होय तो जरी आवी थोथो लाग नमीने आपजे
ने थोथो लागन आपुं ने तरवार बांधी युद्ध करवु होय तो [illegible] ते करवु. ए पत्र
पाले तमने रुचे ते करवु. ए प्रकारनो पत्र सुंदर सेन जणी मोकल्यो. ते वांचीने सुं
दरसेन राजाए पोताना उमराव ने मालदेव ने मूलराज हता तेमने एवा
त कहीं पछी ते थोबोल्यो. के रामनातमारी इच्छा होय ते मकरीए. जो तेम
न मळी रहे हुं होय तो थोथ आपवो के जुलनकरीए [illegible] ने युद्धकरवु होय
तो ते यारपछ ए पछी सुंदरसेन बोल्यो के आपणे लडाविना तो कदापि
थोथ आपवो नहि. ए प्रकारे धारीने मकरवांण जणी उत्तर लख्यो [illegible]
हिंदु जनेतुरकांणनी बीरा ढमांके जे बो सुंदर सेन यावडो छे. तेथी
रायविना थोथ आपनार नथी माटे तमारे जो युद्धकरवु होय तो सामा आ
वो अमे पण सामा आवीशु. पछी आपणे जेना युद्धमां जे परमेश्वर
कर शे ते कबुल करीशु. तमे वीसहजार पोथी लेई युद्धकरवा आवशो
तेवा [illegible] तमारा जलवंत मावधानु जळ हवे जणाशे. ए प्रकारनो उत्त
र लख्यो ते मकरंद मकरवांण के पोसो ते वांची मकरवांणे सुंदरसेन ना
शमांमी उठाई करी. सुंदरसेन यावडपण पोतानु लश्कर तैयार कर्युं. पछी
मकरवांणके संदेशो मोकल्यो जे वीसहजारयो धालेई तुं अमारी सामो लडवा आवे छे
ते कई विचारतो नथी. तुं कुलनो अहंकार करे छे पण जन स्वाभ कुजनु चालनार नथी

तमे अमारी साथे युद्ध करीने जाल लेनार नथी माटे समजु थाय तो. पछी मकरवांणे उत्तर
कराव्यो जे युद्ध करीने [illegible] जे लालने वानाई छीए तमारा दम नाखु राहशे तेनां
माथां अमे तुजडानी पेठे कापीने आपशुं ईत्यादिक सांभळी वाद वदता एक एक थी
वधे एवा वाप करवा मांड्या. मकरवांणे संदेशो मोकल्यो के युद्ध समयमां आवडा ता
ढज्ज कुं जे ठपशा माटे [illegible]ही न बागतां तारे अहिं युद्ध करवा आववु. मे तारी सा
जडवा पगमां [illegible] छे ते हवे पाछा पडवाना नहि. मे घणां साथे युद्ध कर्यां छे त्यां मेपा
[illegible]पग नदयावि नथी मारी जात रघुनाथ राजा छे. ते आ साक्षी सूर्यचंद्र छे मोता कुल
कुरु पुपण पार ने पादेरवो वरी. पाछो पग परता माराकुजने लाज लागे. मारे सत्य युद्ध
करवु पण कुडकपट [illegible] करीने युद्ध करवुं नहि. तारे जा जदम होय तो आवशे ते वेळे [illegible]
मकरवांणना जलनी परीक्षा थशे. ने वेळे तारी चतुरंगिणी सेना अमारा योद्धा
नी तरवार तळे नीकळशे त्यारे तने जलनी खबर पडशे. कोई एवी रपुरुषसामा युद्ध
करीने लाज गुमावे नथी. रावण सरखा योद्धा रणमां रोळाया छे. केटलाएक कुंभकर्ण
जेवा युद्धमां मुवा छे. एवो संदेशो सांभळीने सुंदरसेनना कुंवर चम्पाने संदे
शो कहाव्यो. युद्ध करतां जे रणवंका हता ते पड्या छे. [illegible] के राजाएक पातशाह पड्या
छे. केटलाएक रावरांणा पड्या छे. केटलाएक हीक तरकांण. केटलाएक बाला
पुत्र. ए सर्व युद्धमां पड्या छे. माटे मकरवांण वीरपणानो गर्व करवो नहि.
ए प्रकारे कहीने पछी सुंदरसेनना कुंवर चम्पा [illegible] मकरवांणसा
मो कहावी मोकल्यो. पछी मकरवांण सामो बोल्यो के हवे आपणे युद्ध करीए
पछी मकरवांण बोल्यो. के युद्ध करीशुं ते वेळे ताराबा तारा भाई नजो धा
पडशे. कोई ए युद्ध करीने लाज काढी नथी. दुर्योधने पांडव साथे युद्ध कर्युं
तु ते एणे [illegible] लाज काढी नथी. रावणे जे वो मोटो राजा हतो तेणे रामचंद्र साथे यु
द्ध कर्युं तु तेणे पण लाज काढी नथी. एवु सांभळी चम्पा दबोल्यो के रा
वणनी गती रामचंद्रने हाथे थई ए जीवगति मकरवांणनी थशे. के लोक
क समजण वाळी पातो कुतने कह धुं ते तु मांनतो नथी. घणा लोको अहंकार कर
तां मार्या गया छे. पछी मकरवांणे बोल्यो के मरवु तो एकवार छे पण जगतमां अमर

४

नांदकरी मरवुं छे. आपणे ले युद्ध करीशुं तेना यश चंद कवि गाशे ते कवी युगमां ले
को गाशे. ले लोक कथन चंद कयुं छे ते लोक [illegible] मर थया छे. जगतमां थाते ता
अथे पण तेनी कीर्ति अमर रहेशे. एवुं मकवाणानुं वचन सुणीने अल्पाज बोल्यो.
हे मकवाणा ए कसाची वात कहुं [redacted] अमथ शरीर तो [illegible] आपणे सांभ
सांभ युद्ध करीए. त[redacted] रहण [illegible] मारे रहण सांभ सांभ तयार [illegible] टता [illegible]
रजे आवलो यश [illegible] एवुं सांभळी मकवाणो बोल्यो के तरवारे [illegible]
[illegible] तो मर शो [redacted] तेमां शो लाल कारण शो पण [illegible]
मणो तो तमे अवतार रहेशो. घणां नां माथां कपावशो तेमां तमे लाल कारण [illegible]
पछी अल्पाज बोल्यो के [redacted] हुं तमो साथे आगळथी [illegible] लागे आपुं अ
ने [illegible] [redacted] रोव तमु वाप छी कुं लाग मुद्दल नहि आपुं. हुं कहाणी पडे रातो
मारी पाछळ [illegible] ते युद्ध मागे आपनार नहि. ए रात्रे मरशे तो पण पो
ताना टेक मुकशे नहि. ए वा ए सुंदर सेन वांकडा छे ते लीधा वाना [illegible] [redacted] नहि.
[illegible] सुंदर सेन सुरो यावडो [illegible] शे ते वेळे अरि ओनां नूर उतारशे. कहे रोले कहु
नहोतुं. एवुं वचन सांभळी मकवाणे बोल्यो. [redacted]
[redacted] रणवडे [illegible] मार
मारीने मकवाणो मरद लागले रो ए वात तमे [illegible] वांणे [illegible] कहेरो [illegible]
नहोतुं. हुं दीलीथी अहिं आव्यो छुं ते मार मारीने लागले वाए आव्यो छुं. एवुं
सांभळी अल्पाज बोल्यो. [redacted] वां [illegible] नीमुसीलडो के आल [illegible] बोलीश
कथा. [redacted] मकवाणो कहे छे ए मकोई [illegible] कथा. आज युद्ध [illegible] अने [illegible]
गडशे. पछी ले मरा [redacted] णे रामने युद्ध [illegible] एवुं युद्ध थशे.
अने थावडा ले मसिंह गरले ए मगर [illegible] अने [redacted] युद्ध मां [illegible] वाशे.
एवुं सांभळी मकवाणो बोल्यो के सिंहना माथा मां पण मदमत्ता मां [illegible]
अमारा केटला एक वांकडा शूरवीर युद्ध करशे ते वेळे तमारा [illegible]
[illegible] मार मार शे [illegible] ते [illegible] आवशे नहि. एवु युद्ध [illegible]
[illegible] एवुं युद्ध [redacted] एवु सांभळीने अल्पाज बोल्यो.
[illegible] सामंतो [illegible] उपर जशो. युद्ध मां [illegible] आवशे [illegible]
नार छे. [illegible] सांकडो [illegible] युद्ध करशे ते वेळे [illegible] तेनां माथां लागशे.

ए वा [illegible] मंगल [illegible] छे. एवु [illegible] अने आले करणे ए [illegible] सां [illegible]
[redacted] ए प्रकारनु वचन सांभळीने मकरंद मकवाणे
नो एवु [redacted] अल्पाज सांभळी बोल्यो के, मकरंद मकवाणे जडीने केटली एक धरती
जीती छे. जशी [illegible] ने पृथ्वी [illegible] देशावश कर्यो छे. [illegible] वश कर्यो छे. अ
ने [illegible] धरती [illegible] ते हवे तारी धरती [illegible] करीश मां [illegible] ले तेमाथे
[illegible] मकवाणे [illegible] राजा छे. पृथ्वीराज [illegible] ना
[illegible] तारा राजा पले वा [redacted] मंडलेश्वर रूपी [redacted] तारा [redacted] नु ते [illegible]
[illegible] सूर्यना [illegible] पृथ्वीराज राजा मकवाणे री [illegible] सर्व [illegible] छे [illegible]
[illegible] नीति प्रमाणे दान पुण्य करे छे यज्ञ करे छे. पृथ्वीराज [illegible]
[illegible] धर्मवंत नथी. ए नीच [illegible] पण [illegible] नथी. [illegible]
[illegible] [redacted] सूर्य
[illegible] पृथ्वीराज [illegible] अल्प [illegible] छे. एवु वचन सांभळी
ने अल्पाज बोल्यो के तुं पृथ्वीराजने वखाणे छे पण सुंदर सेन यावडा के [illegible]
[illegible] नित्य निर्मल गंगा [illegible] स्नान करवु. [illegible] नित्य [illegible]
नित्य सो गो दान देवां. ए [illegible] पुण्यवंत पृथ्वी उपर [illegible] क्षत्री
[illegible] उपर [illegible] [redacted] फूल
[illegible] अने असत्य [illegible] नथी. कोई पण [illegible]
[illegible] [redacted] शूरवीर छे. ए [redacted] हराम [illegible] नहि. सुंदर
सेन राजा कुलवंत अने धर्मवंत छे [illegible] [illegible] छे. एवा यावडा
[illegible] धरतीमां आवीने मकवाणो [illegible] एवु सांभळी [illegible] मकवा
णो बोल्यो के. हुं [redacted] धर्म वडे यावडाने जीतीश. हुं नित्य [illegible] पुं. [redacted]
[illegible] सती [illegible] अने सतीयानुं [illegible] धर्म वडे [illegible]
[illegible] अने [illegible] छे. अने [illegible] पण [illegible] छे. हुं
आ पृथ्वी धर्म वडे जीतीश. अने तमने तो तरवार वडे जीतीश. अने तमने [illegible] एवु
सांभळी अल्पाज [illegible] बोल्यो. [illegible] धर्म वडो छे. [illegible]
[illegible] अल्पाज [redacted] युद्ध [illegible] आगळ [illegible]
[illegible] त्यां लगी धरतीमां [illegible] छे. एवु सांभळी मकवाणो
बोल्यो. [illegible] दिने यावडो युद्ध करीने [illegible] अने [redacted] पृथ्वीराज नी आण [illegible]
अने पांचसौ [illegible] आपशे. एवु [illegible] छे. हुं सर्वे आगळ [illegible]

५

दीवस लागतां जेसेना ओ अेकठी मळी अने सांमा सांमा लडाई शरु थई. ढोलनो
जतो वगाडवा मांडी. मारा मार कुंकराकुंकार थवा लाग्या. तरवारोनी ताळीय
ड वा मांडी. हथीयारांना लडाका डडाका अने तडाका थवा मांड्या. अजयपाल पोता
नी जाज सेना लेईने मकवांणा सांमो मारमार करवा लाग्यो. ते वेळे मकवांणा
ने घणी रीस चढी. अने ढोलना ढमकार करतां तरवार जलावी. अने धावडाने
ज लाडवा मांड्यो पण जश्यो नहि. पण मकवांणे अेवी चढ अ लाव्यु ते मांधण
रा*वतो अर्जुने स्सुरा थई गया. केटलाअेक राव हता ते युद्ध देखी रांक थई गया
[redacted] वोकायो नीकु मांन मांथा तीर छुटयाते नो रमकार थवा मांड्यो. केटलेक
मांन ना आंण वागया तेने सुंसरा पड्या. केटलाअेक ना हाथ (घोडा) पड्या केटलाअेक (घोडा) हाथ उपर
थावडया. अेम घणा कवसुरा कुर थया. मकवांणे नाथी घाडो थ्या ते हेपोतानी आर
धीयार अे वंज आव्यां [redacted] लोरी [redacted] नो समुद्र करी मुक्यो. ते जोईने अजयपाल
स्फुरित थयो. [redacted] (घणी) हाथमां जड्
लेईने मोटा शूरा सांमो थयो. घणा अेक योद्धाने घायल कर्या [redacted]
पछी अजयपाल अेकलो वच्चे आवी पड्यो. ते वेळे कुलाणी लाखे केशरीसिंह नामे डा
ली शूरो हतो तेणे अजयपाल ने [redacted] पकडीने पोतानी सेनाना ता
बामां लीधो. पछी मकवांणाने वधामणी मोकली. पछी मकवांणे अे वधामणी सां
भळीने अजयपाल ने पोतानी पासे (सारी) रीते केद राख्यो. [redacted] (पग) डाली ने सरपा
व आप्यो. अने जे त्यनां वाजां वगडाव्यां. अजयपालनी सेनाअे सुंदरसेन चावडा
ने अे खबर कही. पछी सुंदरसेन चावडे जाण्यु के हवे आपणे अेक वार लडाई मकवां
णा सामी करीशुं. अने मकवांणा पासेथी अजयपालने मुकावीशुं. अे प्रकारनुं वचन सां
भळीने मालदेव अने मूलराज जे मोटा सुंदरसेनना अधिकारी हता तेओ ज्या-
रे सुंदरसेन राजा. तमे कहो तो आपणे समाधान करीअे अने पृथ्वीराजनी आंण हेर
वीने अजयपाल साटे थोडो भाग आपीअे अने अजयपालने छोडावीअे. अने तमे करो तो
मकवांणा सांमी अेक मोटी लडाई करीअे अने अजयपालने छोडावीअे. अेजे मांधाते आप

मकवांणाना मरायोधाओे केटलाक कया हता मांथी

तेगमे ते करीअे. अेवु सांभळीने सुंदरसेन बोल्यो. के मकवांणा साथे आपणे अेकठी ग्रजु
ध करीअे अेवु कमांतो पोनाधमकार थई रहे नगारां नागड गडाट थई रहे. अने कुंकाराकुं
कार थाय अने जे हो ठनायो छायो आकळा थाय अने दारूणा युद्ध थाय ते आकाशमां रही
अेम सूर्य जुवे पछी हार के जीत थया पछी जे जनशे ते वात करवुं जुजकरीशुं. हमणे जे कुंवर
*पूर्णने थोलाग आपु तो मारा परियानी लाज जाय. अेवु सुंदरसेननुं वचन सांभळीने पीपराव बोल्या
के राजा जे समाधान करवानी वात कहो तो करीअे अने थोडो भाग आपवो करीने अजयपालने
छोडावीअे. अहीथी दीली घणी दूर छे. त्यां हांकाईअे आपणी धरती बगाडी ज्यारे नथी. धरती
ना धणी तो तमे छोजे छो. जे पण अजयपाल माटे आपणे थोडो भाग आपीअे. भाग आपाथी
आपणा परियानी लाज जशे नहि अने आपणुं क्षत्रियवट जशे नहि. अे प्रकारनी वात
करे छे अेवामां अजयपाले [illegible] शो मोकल्यो ते अेवो के. पिताजी तमे वसटीनी थेले समा
धान करवानी वात हमणां करशो नहि. अेकवार तमे लडीने मने छोडावो पछी हुं मोटा राजा
ने पण (लडीने) मारी देउं छुं. हमणां तो तरवार बांधीने युद्ध करो. समाधान करवानी वात नो जो समय
देखीश तो तमने कुं करीश ते वेळे समाधान करवानी वात करजो. हमणां तमे हिंमत मुकशो न
हि. जो हिंमत राखी लडशो तो आपडा दीन चडता थशे. अेवो संदेशो सांभळ्या पछी मकरंद मक
वांणा नो अेक संदेशो आव्यो. के मे तमारो अजयपाल वडो दी करी पकड्यो छे अने हवे जो तमे
नहि समजो तो लडीने धरती कुं लेईश. जो आमे लडाई करीने तमारां मांणसो कापां छे अेव
अेक लडाई आज वार करीशुं. [illegible] गा साथे तो धाईने मळवुं पण तेमनी साथे आगड कर्यो
मां कांई सार नथी. धागे मार मारीने पृथ्वी पुंथीजे तां वार लगाडे नहि माटे राज मनमां स
मजेने सारुं दीसे तो अमारी साथे मेळ करजो. अमे तमारी तरफ आवता हता [redacted]
त्यारे हिमाचलनी धरतीनो धणी पात मराजा [redacted] ने अमे (मेळवीने) कुपणा तेणे मांनयुं न
हि ते अमने आव्यो नहि पछी अमे तेनी पासे थांग्यो भाग मार मारीने लीधो. अेवो मकरंद म
कवांणानो संदेशो सांभळीने सुंदरसेन चावडे संदेशो कराव्यो. के [redacted]
जे लट पुरुष छे ते निरंतर कुशीयार होय छे. ते ने कदी संकट आवी पडे तो ते कुंशीयारी रसं ५८
थी उतरे छे. जे [illegible] जरा क्षत्रिय छे ते कोई नाडाथी डरता नथी. अे तो मरा मार करणा होय छे.
अेवो संदेशो सांभळी मकवांणे संदेशो मोकल्यो के. हे सुंदरसेन तुं अमारी सांमो गर्ववचन

5

बोलेछे. अमे तारा आलपाळने मुकी दीधो हवे तुं अमारी सांमो हुंशीयार थईने आव.
आज हुं पण तारी सांमो आवुं छुं. जो तुं मरद होय तो अमारी सांमो था. हवे तने अमे छोडना
र नथी जो घणे ताहरे जोर केटलुं छे. हवे हुं युद्धमां रंगरयाबीश. अने भक्तनी फौज मारीश
हवे ताहरु देवा तणे आण थई आवशे. रणसंग्राममां आरे वीरहाक वागशे त्यारे तुं जांणीश के हुं केम
कुवांणो. एक मदमस्त हतो. एम कहीने मकवांणो पोतानी सेनाम्हा वीने सांमो थयो [redacted]
ते वेळे गड गड नोबतो गाजवा लागी. तुरीभेरी मृदंग गोमुख शंखादिक नानाद थवा मांड्या.
जेम रीस मांसिंह झुझलरे जेम मकवांणो झाळ भरवा मांडी. ते वेळे सुंदर सेन मावडा जेम
गरप डीने मकवांणो थठी आ आन्यपछी सुंदरसेने पण पोतानी सेनासणगारीने सांमो आव
व्यो. ते वेळे मालदेव अने मुळराज बोल्या के हे सुंदर सेन राजा मकवांणे आलपाळ
ने मुकीदीधो अने तारी साथे जोड्य वातई यार थयो. हवे एनी सांमा जवुं नहि. हवे पांच मोला
ग आपवो करीने एनी साथे मेळ करवो. एत्यादिक वसटिकां वचन कह्यां पण थावडो मान्युं
नहि अने मकवांणो सांमो चड्यो. जे आगानुं दारुण युद्ध थालयुं. केटला एकनां माथां कपायां
केटला एकना थी घोडा कपाया. केटला एक घायल थया. एम घणा जनोनां प्राण गया
[redacted] एरीते मकवांणानां शस्त्र ने सुंदरसेननु सेन मकपुरकरीनाख्युं. [redacted]
पछी मालदेव अने मूळराज एबे जण मनवार करवा सारु जेसेनां जोवमे पैठा. अने वे
सटो करवा लाग्या. केपांचमो लाग आपीने जे आण जेणा जेसो केवल युध करो.
एबु सांभळी या बजेरांणो जोल्यो के छठो लाग आपीशुं. पांचमो लाग आपीशुं नहि. पछी
मकवांणो बोल्यो केसोंघो लाग आमने लेश्युं. एप्रकारे त्रणे जणा बोल्या [redacted]
[redacted] मालदेव मूळराज बोल्या के राजा ए युद्ध करवामां काई लाभ नथी. युद्धमां घणा
नार मार्या जशे तेनी स्त्रीयो रडशे. माटे हैया वडा पणु करे ते करवुं. मकवांणो मनमां दरद छे.
तेलेकोपशे तो मार्या विगर मुकशे नहि. एत्यादिक घणां वचन कही ने मालदेव अने मू
ळदेवे आवडा केसन मनाव्यो अने पांचमो लाग आपवानो कबुल कराव्यो. पछी
सुंदरसेन यावडो अने मकरंद मकवांणो अने अल्पाच ए त्रण मित्र थईने जेठाने
×आज्ञा राज राज थया अने पृथ्वीराज कुवांरनी आंण वरतावी. पछी कनकपुर नगरमां
आव्या. ते गामना मकरंद मकवांणाने ए जे के सुंदर [redacted] के सेना सहित तलोभ
केरा. पछी यावडाने अने मकवांणाने आईना केवी प्रीति थई. मालदेव अने मूळ
राज ए वाकोई ठामारीमां नथी. एमनो वस टिकरीने यावडा नगर राख्युं. अने
पांचमो लाग मकवांणाने आप्यो. सुंदरसेनना घरमां सुख अने संपत्ति जोरे वळ्छे.

घरमां सोनां मोती हीरा लखीछे. मग अने योध्धा लक्षछे. जेना राजमां कोई दरिद्री
नथी कोई भी कुरूप नथी. कोई अंधनथी. सर्वेना घरमां दोलत भरेला. राजा नामे हेल
वांणो एंद्रासन छे. ते जोईने मकरंद मकवांणो वखांणवा लाग्यो. देशना लोको धरीरे
गोरा मेहराड पाळ रहता. ता डुंगर बहुत रंगना. तहांनी भाडी पण वंकडी त्यांहां जोवा
गो पण लेश हती. जे सर्व जोईने मकरंद मकवांणो खुशी थयो. पछी सुंदरसेनने [redacted]
[redacted] कहेवा लाग्यो. [redacted] के राजा तारी साथे अण जोग्य अमसवार थठ छे
पण पृथ्वीराज जोडे हुं कदी वढुं तो जीश नहि. जे सात मध्ये क वनी राजा छे. ते आ
पृथ्वीनो धणी छे. जेने सामंत रहरा छे. कवी जेने चंद छे. काका जेनो कांनड देव छे.
[redacted] मतइलास ए ने प्रधान छे. ए पृथ्वीराज सामो कोई थाइ
तो नहि. मध्यपी पृथ्वीना राव राणा सर्वे पृथ्वीराजने नमे छे. हे सुंदरसेन तमे [redacted]
दीली आवो. [redacted] दीलीमां वास सारो छे. जांहां
पृथ्वीराजनो कुकम थशे त्यां रहीए आपणे साथे जईशुं अने तरकांणां नादे माके दमन
करीशुं. पृथ्वीराजना सोळ सामंत अने चोराशी रहरा छे ते जेवा तमे मोकरजो.
पृथ्वीराज राजा मोटो पराक्रमी अने सत्यवादी छे. अने कुडु वचन कहीबोलजुगाय
तु नथी. पृथ्वीराजनी पासे रहे तो कदी ठाकरी थवानुं नथ नित्य आनंदमां दीन जाय छे.
पृथ्वीराजना गाजामां [redacted] मोतीयोनी माळा छे. सोके जोजनना
होयते ना आज पण मां छे. दीलमां वास रहे तो घणो सारो छे. सांहा जेसां मतो रस
गरे हे यानु छे. एप्रकारेनु मकवांणानु वचन सुणीने सुंदरसेन बोल्यो के हे मक
वांणा राय. राजा पासे रहे हे बुसाइ नथी. नित्य नित्य नवी सलांम करवी अने डरता रहेवुं.
के ए आपणे के आ झाहेरे ते प्रमाणे करवुं पोताना हुकम त्यां चालवानो नहि. त्यां पारकी
आशा करवी पडे छे. त्यां चाकरी थई पेट भरवो पडे छे पण ठाकरपणुं थतुं नथी. अडधारा
तथ ऊठवु पडे छे. ज्यां हुकम करे त्यां जवुं पडे छे. माटे पोतानी धरती छोडीने कोईनु चाकरप
णुं करवा जवुं नहि. पछी अल्पाचे मकवांणाने समझाव्यो. मकवांणो अल्पाचने
आज्ञा पछी मकवांणो कहे के धरती करतां होय तो धई छे ते पाछी पसाव
या के जन्म के सारी रीते सुख आपवुं. पछी मकरंद मकवांणो कहे जे अल्पाच ने जो
दीली को कलेतो पृथ्वीराजना प्रसन्न थई ने तमने पांचमो लाग माफ करशे. पछी
सुंदरसेन बोल्यो के अमारे चाकरी करीने पांचमो लाग माफ करवो नथी. ए म
अनोसोलारछे. पछी मकवांणो नागरनां सुंदरसेनने एक मोतीनो हार पहेराव्यो.

१

ओरमां जीतरां घाल्यां हाथे कडां घाल्यां. पछी मकवांणो पणसोंमो जे अग्रकारे
सरपाव आप्यो. रणक्षेत्र मां लडता हता ते वीसरी गया अने अगपण ले वोसरे
थयो. पछी मकरंद मकवांणो दीलालणीय जय अने थावडा पोताने घेर रह्यो.
मंद राय जयचंद तमां सुंदर सेन नो देश हतो ते जीती मकवांणो आल्यो ते वेळे जत नां
वाला पगगाडां. चाल्यो चाल्यो दीली आव्यो. त्यारे जतनां नगरां सांभळीने जे
डी अे पृथ्वीराजने नजर करीने मकवांणे जे देश जीतीने घेर आव्यो. अने आप
ना ते देश हाथमां आवे ए पर्ह करवी. अने जेराजने नमाव्या [redacted] अे वात सांभळीने पृथ्वीरा
ज्य आरडो असमां मो आव्यो. अने मकरंद मकवांणो अने पृथ्वीराज जेजण सां मां आवी
मळ्या. पछी सांमतसूर मळ्या. रावत मळ्या. कुशळ मकवांणो मळ्यो. पृथ्वीराजे
आल्यो ते कुं वांणो ने मोज आपी तेमां ते पाछ नी पृथ्वी आपी. अवें करी आपी. पछी
डाडो डील आवी मळ्या सर्व क्षेम कुशळ पुछ्यां अने आनंद कर्यो. मकरंद मकवांणे
नो सरपे पोरस मां प्रताप थयो. इति चंद कृत पृथ्वीराजरासो [redacted] ना तर ओ मांहे लख्यो.

[redacted]
हवे रामगिरि अने चतुर्भुज नो समयो लख्यो छे. रामगिरि गोसांई पृथ्वीरा
जने कहे वा लाग्यो के. तमारा सर्व सामंतो अे युद्ध करीने देश जीत्या. हवे मने आज्ञा करो मे
ने युद्ध करवानु मन थयुं छे. अे प्रमाणे चतुर्भुज पण कह्युं. पछी पृथ्वीराज बोल्यो के तमा
रा त्यागी ना कुळ मां युद्ध करवुं कह्युं नथी. पछी रामगिरि बोल्यो के हे पृथ्वीराज अमारा कुळ
मां जो युद्ध न होय तो हरिद्वार मां भुवो. ज्यारे वर्ष हरिद्वार मां अमारा अवधूत लोक तरवार
धरी ने युद्ध करे छे. अे कुळमां पण युद्ध छे. अने मारा जन्मना कुळमां पण युद्ध कर्युं छे
मे भाटियाने घेर जन्म लीधो छे अे भाटिया क्षत्रिय छे. अे जे मारां कुळ तरवार मारनारां
छे. जेसलमेर मां भाटियाने घेर मे जन्म लीधो. अने गिरनार पर्वत ते लई गिरनारी
स्वामी मे गुरु कर्या. जे अे कुळ मारां शस्त्रधारी छे माटे मने युद्ध करवानो उमंग थयो छे. च
तुर्भुज मारो भाई छे. तेने युद्ध करवानी घणी ईच्छा छे. चतुर्भुज कहे छे के सर्व सामंत तरे
रा जो लडीने जय हांसल कीधो. अने मारो मनोरथ युद्ध करवानो छे ते अेम नो अेम रह्यो छे.
माटे अमने जे आज्ञा आपो. सर्व शूर सामंतो अे सर्व देश लीधा पण अेक तैलंगण नी
पृथ्वी कोई अे लीधी [redacted] अे कोई करे तो नथी. जो लेई अे कुं अने चतुर्भुज लेलो जा चढी शुरु अने
हते करीश मीरु. माटे हे पृथ्वीराज अमने तैलंगण देश जीतवानो हुकम आपो. पछी पृथ्वी
राज बोल्यो के तमे निश्चिंत थईने दीलीमां राज रामला थपे जेसो. सांमत अने रेरा

[illegible]

मां मनमां त्यां जोजन न मो. पछी ते जे आ बोल्यां के दीलीमां रहीने अमे युद्ध करीशुं नहि
[redacted] माटे आज्ञा करो. अमे दूर ता सुधी तैलंगण जोड्या विना पाछा हठवाना नथी. माटे हे
चहुवाण राजा अमने हुकम करो. जनम सुधी आजे शरीर ही अे ते [illegible] मां मेट एवो हवे तमे कोई
दिन युद्ध करीने देश जीत्यो नहि तो शुं तमारु जीवित छे. अे प्रकार नां वचन सांभळी पृथ्वीराजे
आज्ञा आपी के जो तमारी ईच्छा छे तो तैलंगण देश जीतजो. अने आपनु माप पधारो
ते आवीने आपणो करवो. अे मकरंदी अने जे आणंने [illegible] सरपाव आप्यो. जे घोडा आप्या जे
हाथी आप्या. वीस हजार योद्धा आप्या. पछी मनका जालम धान बोल्यो के. तमे तैलं
गणनी धरती जो अेवो. अने मकरंद मकवांणे ने युद्ध पडकर्युं जे युद्ध करजो. जाडेजा नडदेवे
पण ते प्रमाणे कह्युं. पछी रामगिरि अने चतुर्भुज जेज्या आव्या ते वेळे गड गड नोबत
तोरणो वाला लागी करणाट नाळ शुंगार थवा लाग्या. ते वखत सेनानी शोभा सुंदर दीपवा
लागी. कमांन बंदुक तोप नजाम तरवार वीगरे हथीयारो शोभी रह्यां छे. [redacted] करपो
. शाग सर्व योद्धा अे पहेरेलो छे [redacted] पाखर वडे घोडा शोभे छे. घोडा हणहणी रह्या छे.
[redacted] शूरा रावत क्षत्रियो चुंप्या करी रह्या छे. अने तैलंग देश केटला [illegible] छे ए त्यां हिं तै
लंगणनी वातो [illegible] सां भासां मी करे छे के तैलंग देश आपणे आरी त्रे जोडी शुके तेनावि
चार करे छे. तैलंग देश नो राय वराजा मन नवांकडो छे. पर्वत नी धरती पासे छे.
त्यां रां जे कता जमीयां रहे छे. तो हिं कुतरकां एक लो भा हूर छे. तेनवा करणा टक नो छाज करीने
डेलो हांल नां मां बमो डपां छे. तैलंगणना राजाना तैलंगना जोध योद्धा छे. तेना सामंत
सिंह हजार छे. साठ हजार कुंग [redacted] ले योद्धा [redacted] छे. ते मराजे
[illegible]रावर छे. ते कोई थी जीताय नथी. अे वा तथा पण आपणा वीस हजार योद्धा छे ते पोतानी
अे युनथा. मुगल लोको नाभी दवे गं मरनी करामात आपणां [redacted] हथीयारां नीधारे कपा
[illegible]. जय सिंह राजा अने ताजमीयो अे जे नुकशान आपणे सिंहासन. तैलंग
देश मां वेद विद्या शास्त्र विद्या ज्योतिष विद्या चालण लाक विधा छे पण ते
तुर्व हना जांण आपणा अे थाशे अे क्षत्रियो न थमा रेते मन ने छुटी लेई शुं. अे
रीते विचार करता सर्व तैलंगण देश मां आवीयो आ नदी ना तीर उपर रही. [redacted] ते तैलं
गणना राजा पर राजने संदेशो लख्यो मोकल्यो के पृथ्वीराज नो चतुर्भुज तारो पासे
पलांग लेवा अजीतने आवे छे. जो तुं नमी ने खोंध आपु तो अमे तारी साथे लडीशुं नहि ने जो तुं
नहि आपे तो अमे तारी साथे लडीने लेईशुं. जो लडवु होय तो सांमो थई आवजे. अने मा

[illegible]

८ धंआपुरतो [redacted] जणाने आवीमळ्या. ए बे संदेशा सांभळीने
राघवराजाये संदेशो लख्यो. ते जणे दरबारे जईने तमारी सांभळ्या हशुं पछी ते जणे राजी
खुं तो [redacted] ओध आपीशुं. प्रथम तमे अमारा वांकडा योद्धा अेनां हाथनुं जळ
वो पछी परतीपाग ले. परतीनाथा सात मद छे अेकांई अमसमज पडती. अेजगारे
संदेशो मोकल्यो. [redacted] पछी अनुरुद्धने संदेशो लख्यो
ले लडवानी ... छे तो अमारी सांभळ्या. अेवु जाण्यु तेवाचीने ते लंगणराजा
[redacted] सेनाधिपती [redacted] सेरसिंह ने [redacted] जोरावर सेना आपीने युद्धे चढाव्यो.
सामासामे जे लणनी सेनानी लडाई थई. अनुरुद्धनाराव तो जे घणा मुगलोनो
अने ते लंगाना मामा. ... तेलंगणना राजानुं सैन्य अनुरुद्धना शेरसिंह
कापी नांख्युं. तेवे जे रामगिरि [redacted] अनुरुद्ध जीत्यो, के आपणे [redacted] तेलंगणमां
... पृथ्वीराजना आणवरता वीशुं. अेम करीने सर्वे योद्धा अेमनी
ने राघवराजानी सेना अेक पुर करी. केटला अेक ने तोपनां तडाका मांडी राज्या. केट
लाअेकने तीर बरछी तरवार कटारी इत्यादि कहथीयारोवडे घायल [redacted]
केटला अेक क्षत्रियोअे अेने मुगलोने रणसंग्राममां वधव्या पछी राघ
वराजाना सेरसिंह सरदार हता ते नाठो अने राघवने अेकटा जाग्यो. अे तमे र
वे रणसंग्राममां यड्या तो. सारुं मे घणा के मार्या छे पण अेतमे आवो तो आपणे अनुरु
द्धसेनाने हराव्यो. अे बु सेरसिंहनुं वचन सांभळीने राघवराजाअे. मांणकशा प्रधा
नने अेनी सलाह पुछी पछी मांणकशा प्रधाने कह्युं अे हेराजन तमे हवे युद्धक
वानशो नहि. अहीथी दीली नी पृथ्वी के ज्यां दूर छे त्यांथी आवीने आपणी सेनाने जे
कपुर करी नांखी अे वाते योद्धा जोरावर छे. अे [redacted] क्षत्रिय छे ते रणसंग्राम
मांथी जसा आजसतार नथी. अेम के मापे पृथ्वीराज मोटो वांकडो अेकुवांणना
तेना अेवु पराक्रम आजकोई मांग ... अेना अेवा अेकासर्वे योद्धा छे. अे तो अेकरसो
राधमां सांकळ जेवी के सांभा सेना मां पडे छे ते हजारो नोकर मांणकरता वा ले
पतुर्विद्या मां अेमना जेवा आजकोई नथी. अे वुं मांणकशा प्रधाननुं वचन
सांभळीने राघवराजा बोल्यो. के सेरसिंह सरदारे [redacted] ... पुछे
ते आपणे जारे युद्धे चढीशुं त्यारे अनुरुद्धहारी ... जेपरमेश्वरे धार्युं हशे
ते भरोसे पण अेकवार सेरसिंह साथे युद्ध थयुं. अे बु सांभळीने ... शा बोल्यो
... सेरसिंहनु जणाव्यो अे तुं ... रणसंग्राममां ... आव्यो.

अेनी साथे तमे अडोघो तेपण नाथी आवशो. पृथ्वीराजराजानां मामा तो अेसेतु
बंध रामेश्वर सुधी पृथ्वी लीधी छे. मकरांणे नो मुलक जीतीने कंदाहार के जस्यो छे.
द्वि हुंदा सुधी [redacted] के अने कंदहार सुधी अेणे पृथ्वी जडीने
लीधी छे अेणे ह शहर जीती लीधां छे. अे [redacted] मां हेनो अेकु ला आपणे
सामो लडवा आव्यो छे ते बो घणो भावगर छोडनार नथी. अे चक्रवर्ती चकुवांण
राजा छे तेनी साथे आपणे कलेश करवो नहि. अनुरुद्धने आपणे योधोलाग आपवो.
तेनी कुतमके अेक [redacted] युक्तिजतावु. आठ कोट वाळी पृथ्वी [redacted] अेतकुं वरे [redacted] दबा
वी छे ते छोडावीके अे धलाग मां अनुरुद्धने आपणे आपीशुं. माटे आपणे अे अेण
समाधान करवा अनुरुद्ध पासे चालो अने आपणे लगाडके अनुरुद्धने जईकरजे अेतकुं
वर के जीती छे. पछी अे आठ कोटनी पृथ्वी लेई अेमना मामा शुं अने सेरसिंह नो ग्रास चालतो करशुं.
पछी मांणकशा प्रधाने अनुरुद्धने कह्युं के तमने कुं मोघो लागलूर आपुं छुं. आठ
कोटनी पृथ्वी घणी सारी छे ते सघळी अेतकुंवरे घेरी छे अे पृथ्वी सेरसिंह सरदारने आ
पेलो हती ग्रासमां ते अेतकुंवरे वेर राखीने छुं थी ली [redacted] घी छे. अे पृथ्वी तमने अमे आ
पीशुं. [redacted] तमे जईकरजो अमारी साथे चालो. अेरीते समजावीने मांणकशा प्रधाने
अनुरुद्धने लेईने राघवराजाने लेईने आठ कोटनी पृथ्वी ऊपर चाल्या. [redacted]
[redacted] त्यां रांअने अेतकुंवरनुं नगर [redacted] घेर्युं. पूर्वे राघवराजाने अने
अेतकुंवरने वेर पड्युं हतुं अेवेर लेवामाटे विचार करी आपणे अेतकुंवर पासे थातमाथ
पृथ्वी पुंठी लेवी. पछी अेतकुंवरने संदेशो मोकल्यो के वेरवाळवा अमे चढीने आव्या
छे अे तारामां अेरहो घणो सांमो आवजे अेनमी पडी [redacted] पातो कोइ रीते समाधान करी
ने आपे तके तो युद्ध करुं नहि तर वेर लीधा वगर नहि जाउं ... अे प्रकारनो संदेशो
अेतकुंवरे सांभळ्यो पछी अेणे संदेशो लखी मोकल्यो के. अमे तमने तमारा वचन
अमे तमारी साथे रणसंग्राम करवा [redacted] आवीशुं. अेरीते लखीने अेतकुंवरे पोतानी सेना
तैयार करीने राघवराजा [redacted] रणसंग्राम करवा [redacted] चड्यो. अने मांणकशाने
कहे वाल्यो के [redacted] ... लेई आव्यो. ... अे
लो छे तेथी अेमने अेण बचे के तेनुं वेर वधार्युं छे. अेम जाणी वेर आपणे वढीने वाळीशुं.
[redacted] अेरीते मांणकशा प्रधान अने अेतकुंवरने रणसंग्राम चालवानी वचन
थई ते वामां अेतकुंवरनो मांणेक हता. ते साथे [redacted] ... लेईने जे ... ने
... करवा [redacted] आनी ... लशकरमां ... [redacted]

मजयां पछी अणेरा जायो ने [redacted] कांगेजो सम्भाव या लागपाजे · वेर तो वधार थवाने
वैर थमांणसोनो विनाश थाय छे · अने अेक नी जुत्यम ठें अेक नी हार्यथाय छे · माटे वेर
मराडी अने आडकाठनी पृथ्वीमां अड आ पृथ्वी [redacted] राघवराजाने आपो अने अमुधा
पश्चाले तंवरकेरे हवा हो अे प्रकारे [redacted] कहीने आडकाठनी पृथ्वीमां आग कर्यो ·
पछ अेतकुंवर अने राघवराजा ने जपा करीने आनंद करता जे · पछी जे तकुवर अ
ने राघवराजा जे आण पोतपोताने घेर गया · आडकाठनी पृथ्वीयो धालागनी
चतुर्भुजने आपी · अने आडकाठनी पृथ्वीना तिमाकाणी पाथे क राघवनी
मे [redacted] नगर वाशीके · [redacted] रामगिरि अने चतुर्भुज ने आपुं · तें लंगाण अलंगाण
अने आडकाठ अे त्रणे देशो मां पृथ्वी राजनी आंण फेरवी · राघवगंड [redacted]
[redacted] केयस्थान करासां त्यां लोको ने यात्रा कस्याल थर्युं · राघवगंड गोंद
आगांद नदी बोलती छे · रामगिरि चतुर्भुज प्रत्ये बोल्यो के दीली थांह लेवा
अटीकार ओवर कुडोंणे आवशे माटे आपणे [redacted] वरसो अने निश्चा ने [redacted]
मरा छे · तेने वासी ओ पछी चतुर्भुज बोल्यो जे हराने पुछे मरा जे राघवगंड मां
रेहवा [..] ने कुल कर्युं · वरसो कुके निश्चान कुजे सुमरा बलवंत हता ते कोण
नागा ना हता नहि · ने चतुर्भुज प्रत्ये बोल्या के आपण मां घा जागनी पृथ्वीमां
सेरसिंह हडघ धाण होतो अने मायविगर कुकनायन [redacted] ते सांभळी [redacted]
तुर्लु[..] बोल्यो के सेरसिंह हठी तमारी सामां धवानो नथी माटे निश्चिंत रहो बो
[redacted] आंणफेरछे त्यां सेरसिंह राजवी आवनार नथी अमारा सामो लड
य [redacted] डोहतोते [redacted] सेरसिंह हारीने नाठो जाछे · आपणी वासहे
नारसेना मां मांकु हाही मुगलो [redacted] ने धमास सुधी लड्या पछी छेले वारे
[redacted] मुगलो हराया अने सेरसिंह नाशी छुट्यो · सेरा ना बाग पछीरा
पवरा ना पडतो हतो पणमांण कोई ने वाग्यो अने गुस्सो करीने जे तकुंवर नी पासे
था सेरसिंह नी पृथ्वी छोडावी · अेवो मांणकरा मरा आड लयां पोछे · अे प्रका
रे कहीने रामगिरि अने चतुर्भुज पोतानां थांणा मां जे सूरा मुक्या ते नीसाथे बीजा
कुरनारयाडा मुक्या · पछी त्यांथी होली लाणी मल्या · पछा मार्गे जतां कोई कथ
चाडेवा लागया जे · आपणी सेनां मां थाक अेकरा पुछ्वो अने आ राखवत छवा · तेमणे हल्लो कु
गलोने कुचम मारीता आडे जा अेकतें लंगाण पुतीने हरामां हफ्ता अेवामणे सोआप
णेकहतां तेकुवामाटे पृथ्वीराज आपणने कम्हेंड्शो [redacted] त्यारे आपणने लाजआवशे

पछी अमृत सेरसिंहने आप्यु · सेरसिंहे [redacted] गांनी पृथ्वीमां घणुं कर्यो [..]

मुगलो तेल्या गां

अने आपणे शुं मोढे फाडी शुं · अेम कहे छे तारा वख्त सो सेल राई ने दीली ज्यानी नापट या
लोगपां · पछी चतुर्भुज बोल्यो के आपणो अेक सूरो अने सो रावत मुवा ते हजु
सुके मारीने मुवा छे · माटे आपणने पृथ्वीराज कपकोइ रहेनहि · आपणे अेवी वात जनकि
तेवासा यावात कहीरे · कुइ कपरा राजा ने कई ओ लीथु नहि · माटे आपणी सेनामां कुसंप
करवो नहि · कुसंप नी वात जो दीली जावशे तो सारा मांणसो आपणो पच्छेरो करशे ·
माटे आपणा मां कुसंप थाय अेवी वात ज करवी नहि · जो घणा मांणसो नी अेक म
ति होय छे तो ते सांमा हजार ने वश करे छे · अे म कहीने सर्वे दीली जाणो आवी अंदी
ली कडक जावा ओल के पृथ्वीराज राजा ने जबर थई के रामगिरि ते लंगाण हराजतीने आव्या
पछी पृथ्वीराज राजा पोते सामे सामो गया · रामगिरि अने चतुर्भुज जे ना
के पटा आपया अने पचे तास मान कर्यो · अने केलास मत प्रधानने पुछ्यो अने [redacted]
[redacted] पृथ्वीराजे आडकाठना देशने
धांमजपां हतो ते मां थी जेटलो धोड्धो सर्वे सरानेमुक मांगया हता ते मने आप्यो ज
[..] मांहेथी रामगिरि अने चतुर्भुज ने आप्यो · अने सर्वत्र अम कपार
वरताव्यो आनंद थई छे मंगल थवा मांड्या · अेम कहेवाय छे के हवे · पृथ्वीराज
राजाने सवा लाख फोज हती तेणे पृथ्वी [redacted] वश करी · पृथ्वीराज ना
कुथो थांजन ने बीजा ना जोध मांगसो मां थाय तो पृथ्वीराजनो अेक यो होजाबल
[..] जो मां दकोय [..] कर अेवधतो · अे कहे पृथ्वीराजना योधा मरा
मर कहे तो कविचंद कृत पृथ्वीराजरासोना सारांश तरजुमो करी ओ छे ते
मां रामगीरीना समयनो सप्त शतरजुमो थयो संपूरण

हवे पृथ्वीराजराज देशा वर जवानो [..] रस मयनो तरजुमो करवानो आरं
भ करीओ छीओ · पृथ्वीराजनो पंडीरस आमंत हतो ते मत कुलास प्रधान प्रत्ये बोल्यो ·
पृथ्वीराजराजाने धन्य छे जे ना जवानो यो दा महाबलवंत छे अे योद्धाओ जय थी पृथ्वी जी
ती · कई सुजाकुतरा कई सुजतां नजाआ · नवांसराज त्यांअने तेर साथ्य नातुरकुं
त्याले पृथ्वीराजने आवीने नम्या · सलतानसाहने पांच्य वार जीतने पकड्यो
अेणे पोतानो मांथा पर घास वल्यो · अे प्रकारे कहीने पंडीरस बोल्यो [redacted]
के मत कुलास जो कुं कहुं छुं मे तो गोरीशाने पग्गे बेडी घालीने पकडी लावुं · पछी अने

૧૦ હીલીમાં જંઘીજાં તેઘાલીએ. કરીએ એકદી સાંમે જુદ્ધ કરવા આવે નહીં. ફ્રંગાણ
ણે ઘણ ત્રોડુ અને શુલતાન શાને પકડુ અને ફાંને બૂયોકરૂં તે સર્વ લોકોને આ પંડીરસે
બૂયો કર્યો છે. ગોરીશાને ગડ દે મારતાં કે લગાર. એવો કું ઊમકીને ઊરાડુ તેલ જેવો ઘરી
યાં પાર પડે. પછી મતકાબાસ બોલ્યો કે પણ સાકુ આશે પણ એમત છે. મતકાબાસ પ્રધા
ન મટાકડા વંત હતો એ નીકળા થા પૃથ્વીરાજને મોટામોટા સમૃદ્ધિવાળા દેશ લીધા
છે એમતકાબાસ નામનાં એવુ બોલ્યુ જે સર્વ દેશ જીતવા અને તેમાં આંણ ફેરવવી
પછી મતકાબાસ પૃથ્વીરાજ પ્રત્યે બોલ્યો. કે પૃથ્વીરાજ આપ ઊઠો આપણે સર્વ સામંત
સુરાને સંગે લેઈ તિર્થયાત્રા કરવા જઈએ અને પાંચ પ્રકાર નાધર્મ કરીએ. અને પૃથ્વી
ઊપર દિગ્વિજય કરીએ. એપ્રકારે મતકાબાસે કહ્યું પછી. પછી સર્વ સામંત અને સર્વ
સૂરા રાવત સર્વ બોલ્યા જે પૃથ્વીરાજ આપણે તીર્થ કરવા જઈએ. સોરઠની પૃથ્વી
આપણે જોવી. ગિરનારપર્વત આપણે જોવો. અને દ્વારકાં માં જઈને ભગવાંનને આ
પણે જોવા. અને ગંગાજલની કાવડ લેઈને રણછોડજીને સ્નાન કરાવવું. ગોમતીમાં
સ્નાન કરવું. સોમેશ્વર શંકરનું દર્શન કરવું. ગોરખનાથનું દર્શન કરવું. પ્રાચીસ
રસ્વતીમાં સ્નાન કરવું. સોરઠ દેશમાં ગિરિનાર પર્વત સારો છે. ત્યાં ગુરુદત્તા
ત્રેયનું દર્શન છે. પછી [redacted] ત્યાંથી ગોદાવરી ગંગા એ જઈ સ્નાન કરવું. ત્યાં કો
કુંકણ દેશ છે તેનામે વાઘણાસ્વર સકે રેવાય છે. ત્યાં ટાંનાકે બાંસા કરનારે
યાં સરસ કેડેવાય છે. પરશુરામ કુંકણ દેશમાં રહે છે. તેનાં દર્શન કરવાં.
પછી યંદકવી બોલ્યો. હે દાતા આપણે દેશ જોવા તીર્થયાત્રા કરવી અને
રાજ્યોનાં કેવાં બલ છે તે જોવાં. ગોરીશા સુલતાંનની જોડે યુદ્ધ કરવું. હમણાં કુ
વાંણનું ઘણું દોહડાથી [redacted] સાં જોરે ર છે અને તરકનો રાજ કરવા દે છે. તે કાંકણથ
પડીરસ સામંત કહે છે. કે મને જો કુકમ કહે તો કુંતર કાંણા ને ત્રોડીનાંખુ
અને ગોરીશાને બેડી ઘાલીને પકડી લાવું. પછી યંદકવી પંડીર પ્રત્યે બોલ્યો
કે તમે જે બોલ્યા તે પાળવું. હવે વિલંબ કરવો નથી. કાંનડદેવ પંડીર પ્રત્યે બોલ્યો.
હે પંડીર કું જવાંન હતો ત્યારે [redacted] રાજ બોલ્યા નહિ મારે મેં જોર કર્યું નહિ. હવે
મને પચાસ વર્ષ થયાં જે યૌવન અવસ્થામાં મેરી સરખા હોત તો ગોરીશા
ને મારમારત. પછી પૃથ્વીરાજ બોલ્યો કે હવે આપણે એવુ યુદ્ધ કરવું. કે તેમાં

ગોરીશાને આઘો ઊતારી દેવો. કે પકડીને બંધીખાને ઘાલવો. પછી કાકાકાંનડદેવ બો
લ્યો કે પૃથ્વીરાજ [redacted] વ સર્વ તમારી સાથે જોઈશું. જે પ્રમાણે સર્વ સામંતો એકઠાં
માં મળીને વાતો કરી પછી. મતકાબાસ અને સર્વ સામંતો સર્વ સૂરા. સર્વે રાવત એ
સર્વને લેઈ પૃથ્વીરાજ તીર્થ કરવા ચાલ્યા. તેવામાં કેટલા એક સામંત બોલ્યા કે
પૃથ્વીરાજ આપ ગાદી એ બીરાજો. અમે તરકાંને ત્રોટીશું. ચાંમડને ચોખવો અને ત
રકને ત્રોડવો બરાબર છે. કાંનડદેવ બોલ્યા કે કાંતો ગાજણા સુધાં ગોરીશાને ઊપા
ડી લાવું. કે કાંતો અધર ઊડાડી. પછી પૃથ્વીરાજ બોલ્યા. કે હે બલવંત સામંતો. તી
ર્થ કરવાની મારે ઈચ્છા છે. અડસઠ તીર્થ કે છે તે કરવાં એક સ્ત્રી પરણવી [redacted]
દ્વારામતી દેખા ડિંગ લાંજેવું. બદ્રિકેદાર જવું. સેતુબંધ રામેશ્વર જવું. [redacted] તીર્થો
યજ્ઞ કરીશું. નિત્ય સો ગોદાન દઈશું. હજારો બ્રાહ્મણ જમાડીશું. [redacted] પરમે
શ્વરનું ધ્યાન કરીશું. મારી સાથે આવશો તેને તિલમાત્ર દુઃખ પડશે નહિ. નિત્ય દૂધ સાકર પીશે
અને ખુશી આનંદમાં જે રહેશે. માટે તમે સર્વ સામંતો સર્વ શૂરા સર્વ રાવતો મારી સાથે ચાલો.
એ પ્રકારે કહીને પૃથ્વીરાજ રાજાએ તીર્થયાત્રા કરવા તૈયારી કરી. સાથે સૂરા. સામંત. રા
વત ચાલ્યા. ખુમ ની સવા લાખ દળ સાથે ચાલ્યું. હાથી ઘોડા ને સુંદર શણગાર પેહે
રાવ્યા. યોધે પણ સુંદર શણગાર પેહેર્યા. સાથે કાકો કાંનડદેવ ચાલ્યો. વિરૂદ બોલનારો
યંદકવી ચાલ્યો. સેનાનુરૂપ પંડીર ચાલ્યો. મણીધારી ચામુંડદેવ ચાલ્યો. [redacted] કાંકરાવ
ચાલ્યો. જેતપરમાર. ભીમકુન ઈત્યાદિ સર્વ સામંત સાથે ચાલ્યા. ચાલતાં ચાલતાં પ્રયાગ
તીર્થમાં આવી ઊતર્યા. ત્યાં શ્રી ત્રિવેણીસંગમમાં સ્નાન કર્યું. હજારો ગોદાન આપ્યાં. હજાર
ઘોડા. એક હાથણી એ રત્નસુવર્ણ શણગારીને અર્પણ કરી [redacted] સાથે બ્રાહ્મણ આજ
વિક્રમરાજ્યના એવા દાતાર પૃથ્વીરાજ કહેવાયો. એમ વિક્રમે પારકાં દુઃખ ભાંગી પર દુઃ
ખ ભંજન કહેવાયો. એમ પૃથ્વીરાજ પણ એનાં જેવો કહેવાયો. એવો ઘણો રાજા થયો નાં દુઃ
ખ ભાંગ્યાં છે. પ્રયાગ થી સોરંભતી થઈ કર્યું. ત્રીજુ પુષ્કર તીર્થ કરીયું. પુષ્કરતીર્થમાં સ્ના
ન કર્યા પછી ત્યાંહાંનો સમરસિંહ રાજા પૃથ્વીરાજને આવી મળ્યો. તેને સાથે લેઈ પૃ
થ્વીરાજ સોરઠ [redacted] ભણી ચાલ્યા. માર્ગે ચાલતાં ગુજરાત દેશ આવ્યો. ત્યાં હાંપાર
ણ રાજ ધાની [redacted] હતી તેમાં ભોળો ભીમ રાજ રાજ કરતો હતો. તેને પૃથ્વી
રાજ સાંધિ પિથ્રાદિ કદ્વારા એ સંધિ માટે કહેવરાવ્યું પણ ભોળો ભીમે [redacted] માંન્યું નહિ. ને પૃથ્વી

[illegible]

૧૧ રાજસામુ યુદ્ધ કરવા તૈયાર થયો. આ ડો ભીમ સેના સજ્જ ને લડવા માટે પૃથ્વીરાજને કેહે વાજા
ગ્યો. એકે પૃથ્વીરાજ સંભારપતી આપણ બેમાં લડીએ. એ બાડે લાખ કે જોર ભર્યાં બોલ બોલ્યો
એટલે પૃથ્વીરાજનો પંડીર સરસામં ત હતો તે કોપી ઉઠ્યો. અને એમ સિંહ ગર્જના કરે એમ ગ
ર્જના કરવા લાગ્યો. પછી વાજાં વગડાવીને. હથીયારં લેઈને તૈયાર થયો. અને બોલ્યો કે
આ ભીમને પકડી લેવો. એમ કહીને ભીમ અને પંડીર બે જણા યુદ્ધ કરવા લાગ્યા. સાંડ
ના ભાલા તરવાર અંકુશ તોપો ના માર ચાલ વામાં [illegible] ગ્રામની વચ્ચે [illegible] વાગવા
લાગ્યાં. એમ ઘુઆરા માંથી પાંણી છુટે એમ શસ્ત્રના ઘામાં થી રુધિર છુટવા માંડ્યું. એમ
મજ્જ સાંમા સામી લડે એમ [illegible] કરી લડવા લાગ્યા. ઘડા ના પેઠે [illegible] દળ [illegible]
ઊડવા માંડ્યો. પંડીરે ભીમનું દળ બહુ કાપી નાંખ્યું પછી ભીમ રાજા પૃથ્વીરાજને હાથ જોડી
નમવા આવ્યો. પછી ભીમ પાસેથી ઘોડા લઈને પૃથ્વીરાજે પાટણમાં પોતાનું થાંણું થા
પ્યું. પછી પૃથ્વીરાજ જુનાગઢ ગિરિનાર ભણી આવ્યા. ત્યાંહાં [illegible] વંશનો રાજા હ
તો. તે કોઈને નમતો નહિ એ [illegible] બહુ પરાક્રમી હતા. તે પૃથ્વીરાજ સામો લ
ડવા તૈયાર થઈને આવ્યો. પણ સંધિ એણે માંન્યો નહિ. પછી એનો પ્રધાન હતો તેણે રાજાને
સમજાવ્યો. અને રાજા [illegible] લેઈ પૃથ્વીરાજને શરણે થયો. અને પગે લાગ્યો પછી પૃથ્વીરાજે
એની પાસેથી [illegible] કરામ [illegible] ને દંડ કરીને પૃથ્વીરાજનું બિરુદ બોલ્યો. પછી પૃથ્વી
રાજે [illegible] ગિરિનાર પર્વત ઉપરનાં
તીર્થ કર્યાં. સોમેશ્વરનું દર્શન કર્યું પ્રાચી સરસ્વતીએ જાત્રા [illegible] કર્યું પછી
ત્યાંહાંથી દ્વારકાનાં તીર્થ કરવા આવ્યા. ત્યાંહાં જઈ ગોમતીમાં સ્નાન કર્યું ત્યાં બ્રા
મ્હણને દાન દીધાં. રણછોડરાયનું દર્શન કર્યું. ત્યાં કેટલાએક ઘોડા કેટલાએ
ક હાથી આપ્યા. ગાયો આપી બ્રાહ્મણોને [illegible] દક્ષિણા આપી. સોને રૂપે સણગા
રીને [illegible] આપી. પછી ચંદ્રકવિ [illegible] રાજાનું વર્ણન પૃથ્વીરાજને સંભળાવ્યું. કે [illegible]
[illegible] ઘોડા [illegible] છે. તે કોઈને નમે એવો નથી. [illegible] અસવાર છે. પાય
[illegible] પાળા છે. હિંગલાજ માતાના [illegible] માટે કોઈ [illegible] મારે એ વાત [illegible]
રણસંગ્રામમાં [illegible] પાછો [illegible] છે. આ પ્રકારનું બોલવું સાંભળીને કાકાંન્હદેવ બેરી
[illegible] બોલ્યો. કે [illegible] રાજા [illegible] રૂપો રાજા [illegible]
માત્ર છે. એ [illegible] પતિ [illegible] મારી સાંમો [illegible] નથી. [illegible] ડાના

[illegible]

તુજની પેઠે [illegible] છે. અને રાજાઓ ને તાબે છે.
એ પ્રકારનું બોલવું સાંભળીને ચંદ્કવિ બોલ્યો. કે હે [illegible] પતિ સાથે કદી [illegible]
કરવી નહિ. [illegible] ધણી મહા સમર્થવંત છે. માટે એ રાવ ને તો [illegible] એના દેશ
માં આશાપુરી માતાની [illegible] છે. [illegible]
માતાને [illegible] છે એ સર્વે [illegible] માટે એ [illegible] છે. હિં
ગલાજ શક્તિ [illegible] એ ને કોઈ જીતતું નથી. એ બુ સાંભ
ળીને કાકાંન્હદેવ બોલ્યો. કે [illegible] પતિ પૃથ્વીરાજને આવી ને નમશે તો [illegible] યુ
દ્ધ [illegible] નહિ તો એની સાથે [illegible] યુદ્ધ કર્યા વિના રેહેવાનો નહિ. એને હું યુદ્ધ કરીને જેર વશ
કરનારો. પછી પૃથ્વીરાજ કેહે [illegible] આપણે [illegible]
રાવ [illegible] છે. એના [illegible] આપણે [illegible] કેટલા એક [illegible]
નમાડ્યા છે તો [illegible] કેટલો [illegible] એ મહા [illegible] ભણી ચાલ્યા. એમ [illegible]
[illegible] આવ્યા. [illegible] નગારે [illegible]
તે સાંભળીને [illegible] રાવ સાંમો [illegible] આવ્યો. અને સાંમાસાંમા યુદ્ધ થયું. અને [illegible]
પૃથ્વીરાજના [illegible] ત્યાં [illegible] તીર [illegible] મારવા માંડ્યા. તે [illegible] કેટલાક [illegible]
ઘોડા હાથી [illegible] પછી [illegible] સંભળાવ્યા. તે વેળે [illegible]
[illegible] રાવનો પ્રધાન [illegible] સાંમો આવ્યો. અને પૃથ્વીરાજને કહું કે હે રા
જા પૃથ્વીરાજ યુદ્ધ કરવામાં કાંઈ [illegible] રાવ કઈ [illegible] નથી. તમે સાંભળ
શો તેમાં [illegible] ઘોડા [illegible] થશે. [illegible] થાશે [illegible] માટે [illegible]
[illegible] એ પ્રકારનું પ્રધાનનું વચન સાંભળી પૃથ્વીરાજ બોલ્યો. કે હું [illegible]
[illegible] રાવ સાથે [illegible] નહિ પણ રાવ મને [illegible] આવીને મળે અને [illegible]
[illegible] રાવને [illegible] આપી છે. પછી પ્રધાને જઈ રાવને સમજાવ્યો. પ
છી રાવ આવીને પૃથ્વીરાજને મળ્યો. પૃથ્વીરાજ [illegible] અને રાવ [illegible] હિંદુ
રાજ [illegible] પછી [illegible] રાવ બોલ્યો [illegible] હિંદુ [illegible]
[illegible] છે. તું હિંદુ [illegible] છે. એમ [illegible] પછી પૃથ્વીરાજ બોલ્યો કે
[illegible] શું કરવા [illegible] હિંદુ રાજા [illegible] છે. પછી
પૃથ્વીરાજે રાવને સરપાવ આપ્યો. પછી રાવે પૃથ્વીરાજને સેના સહિત [illegible]
[illegible] રાવ તે ઘેર પૃથ્વીરાજ સેના સહિત [illegible] રાવે પૃથ્વીરાજને
સરપાવ આપ્યો. પછી બે રાજા પ્રસન્ન થયા. પછી ત્યાંહાંથી પૃથ્વીરાજ [illegible]
સાંમા [illegible] તે વેળે [illegible] બોલ્યો કે [illegible] રાજા [illegible]

[illegible]

२२ रेवो॰ पछी कांनकुंवारीए ज्यारे कह्यु के सिंधनो शोभारछे॰ एक पंडीरने लागपणा सिंध आवगार
बल पछी धार जो ज्यारे सिंधनी सांथे कुं लडीश॰ सिंधना मुसलांने जो फीजे मारीश॰ पछी
पृथ्वीराज बोल्यो के धार तमारे ए काम नकरवु॰ सिंधना पातशाहने तो कुं लडीने झालीलेश
॰ पछी काजास केरे या जागपोते [illegible] जो सिंधनो पातशाह आप
णी साथे लडवाने आरधायतो एनी साथे युद्ध करवु नहि तर नकरवु॰ कुं आगाम जो एने सम
जावु छे समजु के जो आपणे कंडाणी आपशे तो जीतपुं कहीशुं॰ एम कहीं पृथ्वीराजनी आ
ज्ञा लेई कांजास प्रधान सिंधना पातशाह पासे गयो॰ पातशाहने जई के सर्व वारता कही पछी
कांजास प्रत्ये पातशाहे कह्युं के कुं लडाया विना देश आपु नहि॰ पछी कांजासे कह्युं॰ मीयां कही तमारे
पृथ्वीराज साथे लडवानी वात करवी नहि॰ चहुआंणराज जेवो जेता सां अपरको थातेवो ते
सर्वस्व लुंटी लेशे अने तने बांधीने लई जशे॰ एमां संदेह धरीश नहि॰ माटे जो तारे ता
राज राखवुं होय तो जेट लो धाम मागे एट लो धाम सांमो जईने आप॰ तारूं राज रहेशे॰ ज
नेपर सातनु पूरन दीयो वेटशे॰ सदा प्रमाणे चालवु जोईए एसां भनतो साथे रणसंग्राम क
रीश तो शुं वाळनथी॰ माटे पृथ्वीराजनी सांमा जईने तेमने [illegible] हाथ जोडीने मळो॰ एक पृ
थ्वीराज तो सामंत सिंधनी सेनाने फकत नीधारा वडे तोडे छे एवो छे॰ पृथ्वीराज आत्रा करवा
चढे हिंगलाजनी ताहीं जईने तेने मळो॰ अने नमीने कंडाणी भरको॰ एप्रकारे कुंकाज
सडुवस नसुणी सिंधनो पातशाह पृथ्वीराजने आवीन मळ्यो॰ कंडाणी आपी पछी सिंधना
देशने पृथ्वीराजे तिलमात्र दुःख दीधु नहि॰ अने पृथ्वीराजे हिंगलाज माताजीनी यात्रा करी
[illegible] सिंधमां घेर घेर सोनां रूपां॰ घेरघेर मंगलाचार॰ कोईनर दुर्बल के दुखीयो नहि॰ मोती
काशणगार घेरे रचा॰ सर्वजन आनंद ज्ञान पामा॰ कुंजेगणना लेइ आपणे करनार॰ घेरघेर
धणीदोलत॰ घेरघेर वेदनां वांचनार लोको॰ एम पृथ्वीराज हिंगलाजनी यात्रा करीने सि
धमां [illegible] तेवखते पातशाहनी एक कुंवारी पुत्री हती तेणे एक कागळ [illegible] आ
पो॰ करणाटक देशमां गजसिंह राजा छे॰ तेनी दीकरी पद्मावती छे॰ ते पद्मिनी जे
एनां जेवी कोई आ जस्त्री रूप गुणवाळी [illegible] सांभळी नथी॰ ए पद्मावती एवु कबुन करे छे
के [illegible] जो वर नेवरूं के जेमने वेदनां रुपजता वे॰ स्त्रीने कामनुं काम जताचे॰ अठार
भार वनस्पति जताचे॰ [illegible] मातापिताने
जे गोरी सुलतांन युद्ध करे छे [illegible] ॰ ए पद्मावती पणीको
ए प्रश्न पुछे छे पण कोई राजा थी एनां प्रश्नो नो उत्तर थता नथी॰ अने कोई एक पृ
थ्वीराजनी वारता कही छे के पृथ्वीराज सर्व विद्याम गुणसंपन्न छे॰ माटे मारा प्रश्नो नो ए

नं॰ एजे आपना [illegible] पछी पृथ्वीराज [illegible]

उत्तर करशे॰ [illegible] माटे ए पद्मावती पृथ्वीराजनी ईच्छा करे छे॰ आप्रकारे ते ओपत्र वां
ची पृथ्वीराज बोल्यो॰ के सुलतांन सातेक पकडु अने सर्वे मुगलाणीने कुंमारुं॰ वे
दनां रूपजताचु वनस्पतिनो तो लवजताचु अने पद्मावतीने कुंवरूं॰ पछी काकांकांन
ने [illegible] चंद कविने मतकाजास प्रधानेपासे बोलावीने ए वात कही॰ पछी पृथ्वीराज
बोल्यो॰ के एकवार मे गोरी पातशाहने पकडी लीधो॰ तो मारू नाम पृथ्वीराज जाणवुं॰ अने
गपरजमां एमने सात वचन कहां छे ते तेमने वचन आपु छे॰ ते ना बोल हवे कुं [illegible]
[illegible] हाथमां तरवार लेईने पाळीश॰ पाटनां वचन कुं सोवार पाळीश॰ मारो काको कांन्ह हलु
वीको छे अने हिंदवांणनी मर्यादा रूपणां कांणजो पे एवो छे॰ मारो काको कांन्ह तरकांणने
मोडी नाखे अने नरवा नादऊतारे एवो छे॰ पछी काकांकांन्हदेव बोल्यो॰ के पृथ्वीराजपात
पातिशाहने तमने पद्मावती परणावु॰ जे पद्मावती प्रश्न पुछे छे ते ते प्रश्न आपणे कवी
परमेश्वरनी कृपाथकी आपणो सर्व जाणीए छीए॰ वेद अने वेदांग कांई आपणे अजा
णु नथी॰ जे पुछशे तेनो उत्तर देईशुं॰ पछी चंदकवि बोल्यो के चहुआंणराज॰ तमे पुछ
शो तो कुं सर्व तमने कहीश॰ वेदरूपी जे परमेश्वरनी वांणी छे तेमांथी जे पुछशे तेने कहेशुं॰
वनस्पतिनाजे हताल पुछशे तेने कहेशुं॰ कोक शास्त्रनी काम विधि पुछशे तेने कहेशुं॰ माटे पृ
थ्वीराज रुपे ऊठो॰ ए प्रकारनी वातो करी के पृथ्वीराज ऊठ्या॰ अने वाद्दित्र वाजवा ला
ग्यां॰ तेवखते पंडीर बोल्यो के तमे सर्व निश्चिंत रहो॰ कुं एकलो गोरी शाहने पकडुं॰ अने
ठकुरता पुरनी पद्मावती तमने परणावु॰ ए रीते कहेतां सर्वसेना चापडी॰ पछी चंदकवि
पृथ्वीराजनां विरुद बोल्यो॰ के मांणसोनां धारिम दुःख करनारो परदुःख [illegible] परमारवं
शी विक्रमराजा थयो॰ तेवो तुं चहुआंण छे॰ ए त्यारे सिंधदेशमांथी पृथ्वीराज कनूज
देशमां [illegible] लश्कर लईने चाल्या॰ मुसाफरीमां आव्यो॰ त्यां शिवसिंह राजा राज करतो
ते कोई ने [illegible] तो नहि॰ एक लाख असवार एनें हता॰ ते महा जबर हता॰ तेमणे पृथ्वी
राजने आवतानी खबर शिवसिंहने कही॰ पछी सर्व सेना भेळी करी॰ सेनाधिपती बोल्यो
के पृथ्वीराज [illegible] यात्रा निमित्ते देश जीतवाने काजे आवे छे॰ एनी सांमा आपणे लडा
ईपणामां रहवाय रहीशुं नहि॰ पछी शिवसिंह नो प्रधान एक वाणीओ हतो तेणे शिव
सिंहने कह्युं के पृथ्वीराज सांमो जईने मळवु॰ त्यां कुं मतकाजास प्रधान छे तेने मळीने कहेश॰
पछी जेवो आप मतकाजास कहेशे ते वा पाछो उत्तर तमने देईश॰ पछी जे प्रमाणे कर्ता
व्य हशे ते करीशुं॰ पृथ्वीराजनी कीर्ति एवी छे ते कुं आपने कहुं छुं॰ एवुं सांभळीने शिवसिंह
बोल्यो के हे सेठ [illegible] तुं पृथ्वीराजपासे जाऊ त्यां रविवेक अने विनयसंयुक्त वाणी बोल

२३ के मार्गे जतां वढवाढ ढोली [redacted] थाय एवु बोलेश नहि. पृथ्वीराज साथे कलह करी
कोई जीत्या नथी. माटे विना वांके वढवाढ ढोली करेश नहि. पछी प्रधान ए पृथ्वीराज
आगळ विनयपूर्वक बोल्या ते कोई ने पृथ्वीराजे शुं कीधुं [redacted] पछी प्रधाने शिवसिं
हने कह्युं के तमे पृथ्वीराजने मळवा [redacted] पछी शिव
सिंह पृथ्वीराजने मळवा आव्यो. अने [redacted] पृथ्वीराज आगळ बोल्यो के हुं पण
पृथ्वीराज साथे [redacted] वांने आवीश. सामंत शूरा अने संदकवि साथे छे तेमनी ग
मतथी हुं नित्य आनंदमां रहीश. सांभळ सांभळी रगड क सुं आपाईशुं अने पीशुं गोरी
पातशाहने जीतवा अने तरकांने धकाववा दोरी ईछा छे एवुं शिवसिंहनु बोलवुं सां
भळीने पृथ्वीराज आनंद पाम्यो. अने दावो, मनथी मूकी दीधो. सांभळ सांभळी हर्षि
यो. पछी शिवसिंह साथे पृथ्वीराजे मित्रता थई. ते केवा केम पोताना लाई होय
एवा. पछी शिवसिंहे पृथ्वीराज प्रत्ये बोल्यो के पाटपति आज मारे घेर सर्व सेना
सहित जमवा पधारो. हुं आपनो चाकर छुं. पछी पृथ्वीराज पोतानी सर्व साथ
सेना सहित अने संघाथे आवेला मांडळिक सहित शिवसिंहने घेर [redacted] आव्या. सुंदर
रसोईनी तजवीज करेली ते खाईने कांनडदेव सहित सर्वे प्रसन्न थया. अने सर्वे धन्य धन्य
केहेवा लाग्या. अने जयजयकार थयो. पछी पृथ्वीराज शिवसिंह मित्रने लेई दक्षिण
देशमां आव्या. पूर्वे कांकाकांनडदेवे दक्षिण देश वश कर्यो हतो पण एक सांगो
रीगढ रही गयो हतो ते गढ उपर चढाई करी. पृथ्वीराज बोल्या के दक्षिणना ज
भराज वश थया छे पण एक सांगोरी वश थयो नथी माटे त्यां आपणे जवुं अने त्यांना
चोयल राजाने वश करवो. पछी लीमडो बोल्यो के जो पाटपतिनुं वचन थशे तो हुं एक
लाने वश करीश. चोयल कुंमार तेरह कर नारो छे एक आपणे सामंत लडीने शा
सांध शकरशे. पछी पृथ्वीराज बोल्या के ए तो राजा छे ने मापे मोटो छे शालीवाहन
नो वंश छे तेथी कोईने नम्यो नथी. ते सांभळीने चा... त्यारे ए नमशे. एम
प्रमाणे वातो करता सांगोरगढ समीप जई पड्या. सांगोरनो चोहाण [redacted] राजाने खबर थई
के पृथ्वीराज आपणा उपर चढाई करीने आवे छे. पछी जेणे पोताना उमरावोने एकठा
करीने सर्वे मळीने विचार कर्यो के आपणे युद्ध कर्या विना एकेक पृथ्वीराजने
नमवुं नहि. पछी पोताना आठ लाख असवार लडवा माटे तैयार कर्या. एक असवार जो

ल्यो. के चयकुंआणराजा मामीमने जे लडाईथी लडीशुं. त्यार पछी दांम देखाडे तो देखो
एम प्रमाणे विचार करीने गोरज राजा सेना लेई पृथ्वीराज सामो युद्ध करवा आव्यो. तेवोज
नगारां. करणाट. नफेरी. रणतुरी. रणशिंगां. वाग वामांड्यां. ते जोईने पृथ्वीराज पण
पोताना सामंतो ने लेई सामो चड्यो. गोहल अने चहुआंणनुं सामासामी युद्ध [redacted]
गोहलना आठ लाख असवार महा लडनारा कुंडीयार हता. तेथी पण कुंडीयार लडनारा पृथ्वी
राजना यो द्धा हता. [redacted]
मतका प्रधान पृथ्वीराज प्रत्ये बोल्यो के कांकाकांनडदेवने आज्ञा करो
एक पोहोरमां सांगोरीगढ लेशे. आठ लाख योद्धा लेई सांगोरीगोहल
राजा लडवा आव्यो. जेम दरियानुं पाणी उछळे एम उछळती सेना चाली. तेस
मे शिवसिंह मित्र बोल्यो के गोहल हिंदु छे तेने तो तारवो जोईए अने तेनी साथे
पण युद्ध करीने हिंदु आ मांहोमांहे आ वखते ए प्रकारे कलह तो सांभळीने पृथ्वी
राजे [redacted] शिवसिंहने गोहल राजा तरफ मोकल्यो. शिवसिंह जईने गोह
लने आगळ बोल्यो. के पृथ्वीराज मोटो पराक्रमी छे ए हिंदुराजाने तारे छे अने तरकांने
मारे छे माटे ओ राजा के जे तमे मळो ने नी साथे युद्ध करवुं नहि. पृथ्वीराजना सर्वे सामंत
घणा युद्ध कुशळ छे. एक एक कांनडे घणा नरनाथ नाहठी ता घाछे एनी साथे कलह करीने
कोई जीत्यो नथी. गोरी सुलतान साथे कांनडे युद्ध करीने गोरीने पकड्यो हतो [redacted]
तमारा आठ लाख असवार एक पंडीर सामंतने [redacted] एक घा काले टला छे माटे हे गो
हल राजा पृथ्वीराजने तमे आवीने नमो. पछी गोरज बोल्यो के हुं पृथ्वीराज पासे
आवुं अने सलाम करुं पण कोडी दाम आपुं नहि. पछी शिवसिंह बोल्यो. के पृथ्वीराज
को जो तो जरूर मारशे. पृथ्वीराजना सामंत लडवा उपाडे छे. ते वाघ रेह नारा
नथी. तारा आठ लाख असवार नो शीलार छे एक कांनडे एक पंडीरने लाग नहि आवे
पछी गोहलराजा उमरावो प्रत्ये बोल्यो के ठरजपुत उमरावो पृथ्वीराजना सामंतो साथे
लडतां तमे तरवार [redacted] वशो. पछी उमरावो शिवसिंह प्रत्ये बोल्या. के जो रजपुतीज
जतो अमे चढाविना दाम आपीजे. पछी शिवसिंह बोल्यो के पृथ्वीराजना सामंतो पां शस्त्र
पे पांका पदई के पृथ्वीराज ने छे माटे सामंतो छे जुवा नहि. पछी जलधंतरा सिंहाळनराय बो
ल्यो. गोहलना टेकतेछे हुं मरेशा के मारेश. शिवसिंह रजपुतो सामो बोल्यो. के अहंकार करशो
नहि मारकासांमतो मारशे ते सगार वार लगाड्शे नहि. माटे लडवानुं पडतु मुकीने चालदारीमा
पे दाम कोडीने दाम आप अने पृथ्वीराजने नमो. तमे पृथ्वीराज सांगु युद्ध करी जीतनार

१४

तथा गोरीशा सुलतानने [illegible] आवुं छे. सांकळ तोडार मारी ने पृथ्वीराजना यो
कारण संग्राममां [illegible] लडशो. पछी [illegible] राव बोल्या के अमे पृथ्वीराजना सामंतो साथे
एकवार युद्ध कर्या विना दाम देनारा नथी [illegible] विचार [illegible] छे ते सांभळ [illegible] दाम देता
हशो. पछी शिवसिंह [illegible] नथी. तरवार वडे तमारां तन [illegible]
पछी तमने दाम देशो. माटे सभामां विचारीने चालो. लडवामां नहीं तथा [illegible]
[illegible] मन आगम [illegible] छे के [illegible] रथ तोडशे.
एम कहीने शिवसिंह पाछो आ[illegible] अने पृथ्वीराजने आवी खबर करी पछी सर्वे सा
मंतो [illegible] घोडा चलाव्या. पृथ्वीराजने [illegible] जोइने शिव
सिंहने [illegible] नरसिंह बोल्या के मने
आज्ञा करो तो [illegible] पृथ्वीराजे नरसिंहने आज्ञा करी. नरसिंह हथीयारां [illegible]

[illegible]

૧૫

એક વાર જગે છે અને પરવું પણ એક જ વાર છે. વળી વળી કે આગળ પણ રાજા જે માથાં
જર પણ કર્યાં છે. માટે [illegible] ઊભા વજી આવ[illegible]. મેં જાણ્યું હતું જે તો મરીશું. પણ તું મને
મારનાર છે. ફરતાં રે જે લેખ લખ્યા હશે તે જરા છે તેમ ટળનાર નથી. રાજ [illegible] રાવણને મા
ર્યાં હતાં તે રાવણ તુ નવખંડે નાથ યુ હતુ [illegible] એ ન તારી સાથે ન્યતાં માર્ નામ [illegible]
તારી સાથે [illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

एइयें द्रुपदी हती॰

१६ संजोगता पार्वती को अंश अवतार छे॰ जे जे मनी के पृथ्वी ऊपर घणांनो सिंहार करशे॰ संजो
गताने परणवा पृथ्वीराज के ने जरुरशे त्यां युद्ध मां घणांने पिं नाश थशे॰ द्रुपदी अव
तारी ने जेणे जय रूप श्रीकृष्ण रूपे संजोगता नाश करशे॰ [redacted]
[redacted] जे ईतोणा पारमा वजोगद ई एवं दुर्योधननो महिमा घटशे॰ आ पृथ्वी
ऊपर नरकां नो ढार वध शे॰ नरकांनु राजवधशे अने हिंदु नाश घणुं थशे॰ ते नुकार
णा जे छे ते कनोज मां हिंदु राज मार्यां जशे ते आ तरकांनु जल थशे॰ जे प्रकार जुग
चिन्ह थयुं॰ पछी सर्व आनंद थयां जनमां त्यां नाना प्रकार नी शोभा करीने तैयार थया
छे॰ जे कड़े सरोया पां बागयाजा योद्धा हता॰ केटलां एक कसुंबी पां बाग पाद
शालकुशाला मनजव॰ ई त्यादि क पोशाग पहेर्या हता॰ सोनाना रूपा मोती नां आभूषण
पहेरा हता॰ सर्व आनंद थयां ते ले॰ पीने पृथ्वीराज कुमारकुनी राजधानी लागी त्यां
त्यां [redacted] पछी मातंडा
जास प्रधान अने चंद कवि ने करण कहुं आजाणी मोकल्या॰ त्यां कां जई तेणा त्यां कै
पृथ्वीराजना परणवा माटे आवे छे॰ गोरी शा सुजतां न जुमानू मोजों ने लडी ने पक
डी लावशे॰ नरकांणा नर ते ओडी नांखशे॰ सुंदरी परणशे॰ तत्पर थयेंछे॰ सेर अजमेर
करजा॰ दे सज्जा तारे मांडुं पे पृथ्वीराज परणवा आवे छे॰ ताते द्रुपदी ने [illegible] पृ
थ्वीराज अवे वो पूरव पर शे॰ पृथ्वीराज राजा आनंद मां सर्व पे सां मंतो लेईने ता रुध
र परणवा आवे छे॰ काका कान्ह॰ धीर॰ पंडोर॰ चामुंड॰ लीमड॰ आध्य॰ [redacted]
जगनपरमार॰ सुरासामल॰ जेत [illegible] नडर॰ नरसिंह राव॰ ई त्यादिक सामंतो
सहित पृथ्वीराज परणवा आव्या [redacted]
[redacted] ई त्यादिक कहीने चंद पृथ्वीराजनु विरुद
वखाणुं पछी पृथ्वीराज परणवा आव्यो॰ पृथ्वीराजनी ह्रदय क रण कह्यो॰ पाद
र ऊतरी मां उतरी ते जुतां एवा पछी गजसिंह राजा पृथ्वीराज पासे आव्यो॰ अने
जो ब्याह थयुं कहां पृथ्वीराज धन्य छे तमने तम मोटा पराक्रमी पि [illegible]
पछी मोतीनी थाल नारीके पृथ्वीराजने वधाव्या॰ स्त्रीयो पण आवी गाती आवी योग्य
वे पृथ्वीराजने वधाव्या॰ पृथ्वीराजने निरख [illegible] कहे॰ आवु॰
गाम परगणा दखा जोग गजसिंह राजाने ए [illegible] पृथ्वी

DR BHAU DAJI

राजने वर पुत्र के थास्ते आयो॰ पछी जोशी योने तेडावी ने लगनुं मुहूर्त्त निर्धारि
जे शीओ ए मातम ने रवी वार नुं मुहूर्त कहुं॰ पछी मतक आस प्रधान पृथ्वीराजने के
हेवा लाग्यो ले॰ वाडीमां तम ने पद्मावती वेद॰ वनस्पति॰ अने कोकशास्त्रनी वातो
पुछशे ते नाऊत्तर तम विचारी मुकजो॰ आम कहीपछी कास प्रधाने वेदना कर्मकांड प्रमा
णे॰ शुभाशुभ कर्म थी स्वर्ग नरकादिक गति कही अने ज्ञानकांड प्रमाणे आतमनी उत्पत्तिनो क्रम
जेव ब्रह्मनां वर्णन [redacted] ई त्यादिक अर्थ कह्यां वेद आ ज्ञाने नारायण कहा॰ पछी वैद्यक शा
स्त्र प्रमाणे वनस्पति [redacted] ना अठार भार छे ते कहुं री॰ अने कोकदेव कृत कामशास्त्र प्रमाणे काम
कलो॰ जे ट [redacted] सांभरणं प्रश्न कास प्रधान पृथ्वीराजने उपस्थित कराव्यां पछी पृथ्वी
राजने वाडीमां पद्मावती जे जे प्रश्न पुछां तेनो उत्तर पृथ्वीराजे कर्या ते [redacted] सांभली
पद्मावती पृथ्वीराजने कंठे वळगी॰ पछी योरी नु मंडाण थयुं॰ अने पृथ्वीराज के पद्मावतीने
परणवा मांड्यां॰ ते वेळा॰ नोबत निशान॰ ढोल॰ तासां॰ नगारां॰ जंगलो॰ वागवा मंड्यां॰
अने नव था सर्व सामंत अने राजा खोले मळीने जेठा॰ तो पणे थी पृथ्वीराजे मांडी रा मांग
यो॰ ते वेळे वेदिया ब्राह्मण वेदध्वनि करवा लाग्या॰ चंद कवि विरुद उच्चरवा ला
ग्यो॰ चंद आगमन प्रणव कर्युं॰ जे चार वर्ष सुधी कुशळ छे॰ अने तेर वर्ष थी होत्या रे॰
क नो अमांत रवार वागशे॰ अर्थ चंद राजा नायक मां॰ पछी मंगळ चार वर परणवा
पछी पृथ्वीराजने पद्मावती [redacted] ने जोडां त्यारे पद्मावती ए पृथ्वीराजने पुछ
र्यु के रागर्यु के प्रश्न पुछुं छुं॰ वसंत रागनी रागणी कहो॰ पछी पृथ्वीराजे पारसी मां
कहाव्या ने पुछ्युं पछी काव्य ले पृथ्वीराजे पारसी मां कहुं जे पारसी अे बीनन आर थकहो ते मां
पद्मावती समजी नहीं॰ पछी पद्मावतीने पृथ्वीराजे वसंतरागनी रागणी कही॰ पद्म
ावती प्रसन्न थई॰ पछी पृथ्वीराजने खबर मळी जे गरुड़ तो ते लेई ने सेन्य कह्या करी ने
आवे छे॰ जे री ते कोई मारस पृथ्वीराजे कहायुं॰ पछी पृथ्वीराजने गोरीशानी वातनी खबर
थई॰ एटले तरवार बांधीने तैयार थया॰ अने चामुंड॰ धार पं गीर ने कहेवा लाग्यो ने तैय
तैयार थई ने गाजणे चाल्यो॰ पछी सर्व सामंतो तैयार थया॰ अने वाजां वागवा लाग्यां॰ पछी
पद्मावती राणी पृथ्वीराजने प्रत्ये बोली के राजा युद्ध करवा आप न जशो॰ काकाकान्हदेव
ने मोकलो॰ पछी काकाकान्हदेवने कहुं काकाकान्हदेव साठ हजार फोज लेईने चाल्यो
साथे नरसिंह॰ चामुंड॰ [redacted] ई त्यादिक सामंतो ने लीधा॰ ते सामंतनो त्यांथी

પગમાંજે ડીઘાની ન્યુ

१) आपणे मुल तान लीधो. इंधारार-लीधो. तोगा नणो लेवो जे मां शुं छे. पण सके
सामंतो वेगे याल्या. ते वखते पद्मावती बोली जे-आ कुंवर गोरी ने स्वामी नाथ अहींआं
या मां [illegible] णावो. अने घोडा ने घास वेरे वरावो. ते कुंवर नरे निरखु-त्यारे मा
रे हैयु [illegible] ठरे. अ गोरी सुलतान मने वरवा माटे मारा पितासाथे झेर करतो हतो.
पछी पृथ्वीराज पद्मावती प्रत्ये बोल्यो के मारो अेक सामंत तमने गोरीशाने जां
या मां गो अेवो छे. पण मन कां जास [illegible] दाय मांने पृथ्वीराजे कहुं. पछी ते मणेक
कुंवर रहमे गोरी शाने पकडी लाव्यो. पछी [illegible] पृथ्वीराजे केसलांमकरी ने याल्या.
करण कनाजो कोई केटलोक दाले पृथ्वीराजना सामंतो मुगलोने ओम थो आकु वे
[illegible] मनो शे सुतार नी पेठे छोलशे. हवे कुमांन ना तीर फेंकनारा मुगलोने मार पडशे.
मुगलो कयां पछी पीर थई म अरदां मां पुग्या छे. ते टपे पुजाशे. नरसिंह. यामुंड [illegible]
त्या दिसामंतो अने कांकां कांकड देव. [illegible] मनकां जास याल्या. अ केट पृथ्वीराजने करण
रक मां पुग्या. पछी सर्वे स नासा ठइ आर गोरीशाना गाल्लणा कुंकडो गई अेटले
गोरीशा अे मां एकु अने पोताना मुगलोनी सेना सर्वे अेकठी करी. गोरी सुलतान
मुगलो प्रत्ये बोल्यो के [illegible] हिंदुओने रचे मार देवे. सर्वे सामंतो ने हवे पकडवा. अेम
कही गोरीशानी फोज सामी लडवा यडी. अने सीमाडे आवी पोंची. तेवे पे कांकां
कांकड देवे आटलु ने मुगलो आव्या. पछी कांका कांकड अने सर्वे सामंतो अेम आका
शनी वि जनी या ले अेम कांमा साल्या. [सामसामा] जे कुंकनीगे वीने कमांनना बाण साल्या.
पठांणो अेतरवारो वापरवा मांडी. कटारी यो वापरवा मांडी. अेम वसंतर के अे
यकु वां णकां फोरमवा मांड्या. [सांमा] अेम नरसे अेम रमवा मांड्या. के लोके हाथी उपर
मारीने ना जो सका राके हुडे जे सा याॅ. घणा मुगलो मराया. केटला मुगल कुपे अ छाकु
करता प्राण [illegible] कुंक [illegible] याला ग्या. केटलाक कुंकलो मुंजपि कारी के हाथी मरायो. जाते उप
रपडेला ते थावे मद टाणी तुल क्षाण करता होय अेवा लणाया. सामंतो अे मुगलोके सांक
जोना मार अेवा मार्या ते जे के या गीते करी ठीक नहि. अेरीते घणा मुगलोने मार्यो
पा ज्या. मोटी डाढी ओवाला पठांण [illegible] रणमां पडेला ते जोइने आकाशमां अ
प्सराओ हसी सो [illegible] आशीर्वादो लेवा लाग्या.
पृथ्वीराज ना धोधाले म हनमान कुदे अे मआरजो लेप के कु घाते रजा तो मुगल [मरांणी] पठाण हे रांता
पाटि जांनकुमा थां उडाडां ते रण संग्राम मां पड्या. ते मां ना वाप ने मह रूपी जाय अे म पठाखे

^डाढी आला

[सुगलो साथे] [नाश]
पीज वा लाग्यां. कांकां कांकड करण मां [illegible] पा ज्यो अने गोरीशा [illegible] तर कुंडा नो तेशा
बार छे पांच वार [illegible] मान ने मोकु छे तो पण अेने शांन आवी नहि अेने करणाट कराजानी कन्या
परणावी हती [illegible] ते माटे [illegible] अेना सा थे लड तो हतो पण हवे अेने पकडी ने घास खवे डे तो कुर वा छे.
पछी [सुगलो] [illegible] जा ज्यां. जे सामंतो हवे आणा थे जे मुगल मरवा हता. अही शब्दो के अ अे पा छा
या दे नार नथी. गोरीशा हवे तमारा हाथमां आववा नो नथी. अेवी वात सांभळतां मां
कांकां कडो पीने ते ठीको [illegible] पछी अेम लुंकुंथी कांपे अे मतर कांनां मां धांग कृप कृप कंप वा
लाग्या. ते वखते तातार खानं [बलर] ने मुगले लतरवार तांणीने मांमां घुमतो घुमतो आव्यो. सामंतो
जडता जड ता तरफां ने पसावा कुकरे पण तरकडा सामा जडतो जशा नहि. ते वखते मां कु कुरूप
कुते मां कनारा सो लाखो मांणसो मार्यां गयां. अे मव संतर तु मां गुलाल कसुंबा कुंकु सुडा [illegible]
[illegible] शामणो वीगरे पुष्प जोले मे मरण संग्राम खीली रह्या. अेवी वसंत मां पियु
मरियो वुठे अेवी लोहीनी धारा कारी ये छुरवा मांडी अने तुमुल रोमहर्षण युद्ध थयुं ते वखते
जगतपर मल्ल गोरीशाने पकडी लीधो. पांच वार प्रथम पकड्यो हतो अने छठी वार गोरीशा
ने पकड्यो. पण गाल्लु कुंटीनो पुंज [illegible] गोरीशानी जीभ ये आवी ने पोकार करतां कहुं. के हे
के अमे कहीं जाय छे. पण सामंतो ने दया आवी ने जो आ के जो शुं ही थगर नगा मारशे
तमने अपे कशुं कुं जड खे शुं नहि. अेम कहीने गोरीशाने पकडीने लेई आव्या. गोरीशाने स
मंतो केठे वाल लाग्या. ने तारे करणाट कराजनी टिकरी परणावी हती. अे हिंदुनी दीकरीने परण
वाने तरकडां कोट लाख छे. आ जे आकुथा अेक घडी मातारा राहिंदु राज [illegible] तारे पापे गो
रीशा घणा जुम लइराया. पाट अे वापकाणे पछ्याया. मकरां टोनी ना भांगी नांखे. जाजाज
छो कर तो रही. अेमां तें शुं कारा कुं. हवे तुं दीली पतिना घोडानो घास वेटनारो थयो. त
राकरमां पद्मावती पसण वानी कां बा. जा लवं तसा पे आं लघु नहि. पछी गोरी शाने पक
डीने करणाटक मांकल आव्या. पछी पृथ्वीराजे कहुं के केण गोरीशाने पकड्यो ते शुं नाम कहो.
पछी कुंकुं के जगत पर मल्ले पकड्यो. पछी जगतपर मल्लने [ते] नाम आप्युं. अने गोरी शाह सुल
तानने घोडा ने जारे रोकरवा अने माथे घास वेहवा वलगाड्यो. ते पद्मावतीअे जोयां.
जो को गोरीशा ने जोवा आव्या तेमां सामासीवा तो करवा लाग्या. अे आ गोरीशा ने के
मपकड्यो छे त्यारे लोको वात करे छे के. गोरी शा ने रजालवडे गजसिंह राजा सामो लडी पद्मा
वतीपति जीतने परणवा करतो हतो. त्यारे [कुंवरी नाखे] [illegible] गजसिंह राजाअे [illegible] अेवो कुरमांन
राजाओ प्रत्ये लख्यो जे कुं वरी जे म कहे ते ना को अस्वर करे अने गोरीशाने पकडे तेने हुं दी करी परण
वुं पण को ई राजा अे हांम धारी नहि. पछी पद्मावतीने [illegible] पृथ्वीराज राजानी खबर कहीं
पण पद्मावती अे सिंधमां यात्रा करवा ग याे र तो पृथ्वीराज त्यां अेक पत्र जखी ने पोतानी

[पण] हिंदुओनो वृथा पण को ने वरीनहि अने लोई सांभळी जातारहार

मारकरा ने बाळव जसे पुंडाउ ... [illegible]

१८ पोपट नागणामां बांध्यो ते जोइ ल्यो. पोपट उडतो उडतो सिंधदांग मां त्यां पातशाहनी कुवरी जे
पाशनांखी ने पोपटने पकडी लीधो पोपट पृथ्वीराज सिंध वाली हिंगलाजनी यात्रा करीने आव्यो
त्यारे ए पत्र एणे पृथ्वीराजने आप्यो पृथ्वीराजे वांच्यो ते मांलखेलुं के वेद अने पनस्वतीक
महेच ए त्रण विषे कुं पण मुं छुं अने तेनो उत्तर मने कहे ते ने कुं परणुं पण गोरीशाने पकडीने को
डनो घासलावतो करी दे भाडे तो. ए लखुं वांची पृथ्वीराज सिंध मा ठीपडयो ने देशमां तो आण
ह आवो. पछी पद्मावतीए कुं पुछे नाउ उत्तर करीने पद्मावतीने वर्यो पछी पोताना कोडाने सा
हकार कोल आपीने गाजे मोकल्यो त्यां गोरीशाने पकडी आण्यो. हवे घासने देतो के पीछ
लोसावापुरुष पोतो ए वा होय छे. काकोकानड बोल्यो ले गोरीशाने मारवा मुकी देवो नहि
ले कुडी हुं तो वधारे विनाशकर शे ए आगळा छत्रपति क्षत्रियरा ज ये ए कुं छे के तरक ने छोडी
मुकी देवो नहि ले क्षत्रियो तुको मर ई श्को नें. कैमास प्रधान बोल्यो ले. तरकां नो शोला
छे ले जपुं हशे तेमट नाइ नथी. पछी कांनडजो ल्यो ले चंद अगाम कहुं छुं ले शाह गोरीशा
ने पृथ्वीराज ने चंद एक दीन मरशे. पछी अनु लज लवां न पृथ्वीराज बोल्यो ले तरकां ला
सर्व सामंत
ने आप एने शुं करनार छे. आपणा ले जन्मे त्यां ले ज हशे ते थशे. आगळ राजा ओ कोई रे
ले पृथ्वीराजे छ वार गोरीशाने पकडी पकडी ने छोडी मुक्यो छे. ए ने मार्यो कोई मर
तो नथी ले विधाता ए जांक दा ज्यें ल छे ते मट वारानथी. एम कही गोरीशाने मठीमुक्यो
पछी पृथ्वीराज पद्मावतीने लेई सर्वे सामंतो सहित दीलीगया ने पोताने पाटे बेसा
ड्यो. माथे छत्र धराव्युं अने चंद कवि विरुद बोल्यो ले पृथ्वीराज सोरो चक्र
वर्ती तें ह्वां ण के लग्यां त्यांहि. दीलीनी स्त्रीयो ते पृथ्वीराजनो कुल्खेप धाल्यो.
नगरना लोको पृथ्वीराजने घणी कीया एम कहेवा लाग्या दीलीना लोको पृथ्वीराजना राजमां
कुशुं दुःख देखतानथी सर्वे ना घरमां आनंद आवत्यो नर पुरुष रैत्या कोई दरिद्री नहि
एक दीवसे पृथ्वीराजे चंद कविने पुछवा लाग्या के हवे आवता दीनके वा आवशे. चंद ना
रहशे तेक दीमट वानु नथी. रावणने वोल्लवर हतो ते ने पण राम ए मार्यो हतो हवे मारी साथ
कोण लगातनी युद्ध करवा सांमो थवानो छे. पछी चंद कवि मांकु छुं तम मीनतानथी आग
जलतो जे गोरीशा तमने घणु दुःख करशे पछी पृथ्वीराज बोल्यो ले कवि आ जमुं हशे
ते थशे. पछी चंद बोल्यो के ज्यारे मारा दीवस आवशे त्यारे आवो रंग रहे शे नहि तेदी
वसे तो तरवार पण नहि उपडे गोरीशा तो त्यारे मरशे के चंद कवि ज्यारे जल आपशे
त्यारे. गोरीशा. पृथ्वीराज अने चंद कवि ए त्रणे एक ठामरवाना छे. ए कुलवि आपुं छे

पछी पृथ्वीराज बोल्यो ले आपण एक लाकडी मरी हुं तो मरीशुं पण हल्ला ले मुंगलो ने मारता मरीशुं
पृथ्वीराजराज दीलीना सिंहासन उपर बेठो छे [illegible] तेवे मत कैमास प्रधान कांकोकान
धीर लाई छगान परमार सर्वे सामंत सर्वे शूर राजकवि चंद ए सर्वे बेठा हता तेवे ये पृथ्वीराज
बोल्यो ले हवे कनोज नो जयचंद राठोड जे त्यां वनो रहेलो छे. एनी साथे हवे युद्ध करवुं. ए
कुमोललीने मत कैमास प्रधान बोल्यो ले तमो हमणां शांति राखी ने स्थिर रहो. तमारे कनोजराज
नी साथे युद्ध थशे. के ले ज लज्यातमरतानथी माटे हमणां आफ जाथवु नहि. जयचंद राजसूयक रशे
अने ए यज्ञ करशे. ए यज्ञमां सर्वे राजा चोल जाथशे. त्यारे कनोज घट आपणे सामंतो ने
लेई जाशुं. पछी चंद कवि बोल्यो. ले आजथी सातवर्ष कनोज युद्ध थशे. तेमां सर्वे देश
ना राजा योआवशे सात पात शाह आवशे. ए यज्ञमां पृथ्वीराज पोतानी तरवार
जमावशे. माटे सातवर्ष लगी पृथ्वीराज तमे निश्चिंत रहो. अने काशी प्रयागे जई ने त्रि
वेणी गंगा नीर मां नाहावो. अने कप्रकार नां दिल्लो ने दान आपो. काशी जई विश्वनाथनी सेवा
करो गोदान गज घोडा अन्न वस्त्र सुवर्ण रूपानां दान आपो. जे पुरुष काशी मां जई पुण्य करे ते
संसार ने जीते. काशी विश्वनाथ ने [illegible] र ज अने गंगाजलमां स्नान करे ते फरी माताना उदरमां आवे नहि.
ए प्रकारे कैमास प्रधान अने चंद कवि एक कुं पछी पृथ्वीराज तीर्थ करवाने तैयार थयो. अने बो
ल्यो ले कोई मने आटला दीन सुधी दर्शनी वात संभळावी नथी. घणा दाहा सुधी युद्धनी ज वातो क
रो छो अने युद्ध ज कर्यां छे. मने कोई ए काशीनो महिमा संभळाव्यो नथी. कैमास प्रधाने मने काशीमा
हात्म कही कहु नहि [illegible] अने चंद कवि जे पण मने न कहुं माटे ए जे आगळ कहुं छे पछी चंद कवि
बोल्यो के. तमे आटला दीन युद्ध करी ने घणा देशो जीत्या. सघळे तमारो आंण फेरवी. ज जंदरना
ले [illegible] कुपराक्रम तमे कर्युं. हवे तीर्थ करो. राज करे अने तीर्थ करे ए राजाओ नी रीति छे.
[illegible] पछी कैमास बोल्यो ले आजथी सात वर्ष क
नोज मां तरवार चालशे पृथ्वीराज नी राखुं तो कनोज कामनो छे. पछी कैमास मत प्रधाने
[illegible] के पछी ए के स्नान वैराग्य भक्तिनी वातो कही पछी पृथ्वीराज बोल्यो के धन्य कैमास तुं मा
रुमन छे [illegible] चंद कवि अने कैमास प्रधान जे आ मारे रत्न ज छो. ए जे आ दारा जेव
रुदाता कुआं जुं. [illegible]
[illegible]
[illegible] कैमास तुं मारु तन मन छे. [illegible]
[illegible] पछी आशील

दोहा। पद्मावतीपोपटनें कहे· ज्यांपीथल त्यांजाय·
जण दस होय राजा जरुं· ये गे जाथ बंचाय।२।। कहे
पोपट सुण कुंअरि कोट बंध कहाय· हिंगलाजे पीथ
लहतो। मा दर्शन महामाय।२।। कहां करण ट हिंग
लाज कहां· जात्र करेवा जाउं· कुंअरी फिकरमां करे
जड के पीथल जाउं।३।। पंखी वनरा पोपटा· सो सुख रा
मसि रवाय· तो कारण पूगांत के· मकरफिकर मीन मांय।।४
एमकर पोपट ऊडीयो पूगो सिंध प्रकाश· पतसाहां री पू
गडी पकडो नें रखे पाश।५। वलतो कागद वंचियो· अंगे
लगो आय· कागल लरवो कुंअरी पोपट दीए पोचाड।।६।।
अणभंग पीथल आवियो· सिंध तणी धुर साथ· कुंअरी
पीथल सुं कहीय की मुखामुख वात· [illegible]
कांने सुणीं आं तम कहै यकीन जर री वात· पतसाहां री
पुगडी पोपट दीधो हाथ।।८।। कुंअरीए तो आ जी कही
वकी मुखामुख वात· वरए कुंअरि नां वरे तेको तुक अ
खियात।।९।। कहै वे दांयमराय की काया को केहे काम।
पुंपद्मावती उचरे· सो हि हमारा स्वांम।।१०· कहे पीथल ए
तो कहु सुं दरी कहे मुख सोय· परणु पद्मावती हरि
लरवा सो होय।।११। साहां गोरी सल तांन को माथे मोटो मार
पीथल ए तो परणशे तरकां कापे तार।।१२ अेहां भी राजा
उपज्यो कागल वंचीजोय· पीपल वर्यो पद्मावती केहे
कइ वातां कोय·१३। कारण ए भारतकयुं· कनु छोडांपत
साह य। करभारतप कह्यो कहां पीथल रे लगपाय।।१४

काबासमतप्रधा वालीधो

१८ णीयाल्यउ साथे [redacted] सामंत लीधा [redacted] शूरा लीधा. चंद कवीने लीधो. सर्वे रां
णीयोने साथे लीधी. पछी काशीआव्यां त्यां काशीमांथी गंगानेकांठे तंबु तांण्या
ने वे पेसामंतने कें शूरा जो त्यारे जयचंद राजा आपणुं कुशमन माटे गंगास्नानथ
णी कुशीयारेथी करवु. कोइ प्रकारे शत्रु आपणने छळ करे नहि. पछी चंद कवि जो त्यो
कुशीवातो करो छो आ दिवसतां कोन लेइ शक. जे चंदनो कुटलो भार छे. हुं लडीने
चंदने पकडो जावु. निश्चिंतपणे गंगास्नान करो. वेद भागवतनी कथा सांभळो
[redacted] एक तिलमात्रनी फीकर करशो नहि. आदिल कनोजवाळा जेचंदनी फोज आ
वशे ते पाछी जवती कनोज लाणीजवानी नथी. पछी काशीमां [redacted]
[redacted] घणां पुण्यदान कर्यां. स्त्रियोने राखे पुण्यदान कराव्यां. आठ रांणी ओ देवदर्शन
कर्यां आवण करी आनंदथी. एप्रकारे आनंदमां छ मास लगी पृथ्वीराज [redacted]
काशीमां रह्या. पछी कनोजवाळे जयचंदे जे छीट [redacted] राजा मोके ल्यां. जे छीट वा
जे पृथ्वीराज आगळ आवीने दरीयाद करी के हे पृथ्वीराज सात पातशाहने जे छट
ते लरतखंडमां कनोजमां आव्या छे ते मणे पेटे जुंमाहे श्वर [redacted] कनोज आवीने घेर्युं
छे. संजोगता [redacted] कन्याने परणवा पातशाह दळ रच्यां छे. जेचंद राजाने ए कें पातशाहो
के सामासामा मोरचा बंधाया छे. जेचंदना योद्धा युद्ध जाजीया छे. तोपोनी ताप
पडे छे. लंपुरा [redacted] धुंधे छे. [redacted] जेचंद राजा सांमे लडे छे. जे चंद राजाना
राजे वो शरसो आव्या छे. हवे हींदु आंणपीलाज ज्वा लागीछे माटे ठेयकुं पांण आप
ओठो अने हींदु आंणनी लाज राखो. तमे लडीके पातशाहने पकडी ल्यो. तमने तेडवा
माटे अमने जे मोकल्या छे. एप्रकारे सांभळीने पछी पृथ्वीराज कुछेता दीधो
अने जो त्यो के [redacted] हमणांमें गोरीशाहने पकडीने घोडाको पासमळी खडा कीधो छे मारा
आगळ हाथ जोडीने ओनोर हो. पछी मेंं एने छोडी मुक्यो छे. मे एने [redacted]
धा त्यो हतो ते छोडी मुक्यो पण मे जांण्यु नहि जे एक नाळ ल्हेशे. हवे शूरा सामंतोने
लेइने हुं वेगे कनोज आवुं छुं. तरकोंनो मेंं भुजमारहेइ शर. लडीने तरकोंने लाकेरी
मांनो जीश. कनोजनी नारीओ [redacted] जो शे. पंडीर बोल्यो के पृथ्वीराज जो मने हुकम
करो तो हुं एक लो ज्य सात पातशाहोने पकडी लावु. पछी पृथ्वीराजे बोल्यो
के हुं आपे आवीश. अने जाकेवडे मुसलांनोने छेल्ला तपावी देइ हुं. हवे कोई
कथारमां लूटावी पोचे शकै दे बुजे फीकरकरे नहि. एम कहीने जेछीट वा पाछो कनोज
मोके ल्या. पछी पृथ्वीराजे पोताना सामंत शूरने लेइने कनोज आणीया ल्यो. भतका ल्यां.

सजो ल्यो जे तरकांनमारयां एमां रोळ भर छे. तरकोंने पगे भजुरयां बुर [redacted]
[redacted] पुते कनोजमां लोकोनो जाद्ये छे. पछी पृथ्वीराजनी भैनदपळप योगमायानी. [redacted]
सामंतो बोल्या जे आजथी जे हीवसे मुसलमांनोने जडा पीशु. अने सात पातशाहो
ने पकडीने कनोज घालीशु. पछी सामंतो बोल्या जे आगळ जेने लाखह्य साथे
युद्ध करीशु. पछी मतवाळा सज्यो त्यां पेटे लोहु ज्ये पोथे शर. ओताव जाघोडा घोडाल
के तरकोंने जड हुदी मेंहीनौरंगे रंगीशुं. पातशाह सुना हशे अने जड नी मेंही चडप
चीशुं. जे बुत ते पाके एमही कुआने आपशुपाळ पा. अने तरकोंने सिंहारवा. पेटे ल
घुळ तांन मोती. फ्रीरोज. महमदपठाण. मर तक खांन. कमाल. हाजीद. महेताज.
ए सात के आपणे पकडो शु जधा लोकोने जे को शे तरकांनु जे रत गरण सदुदल.
पेटे लो पंडीर ज्य पोयो. पछी नरसिंह टपो चो. पछी. मतवाळा सज्ये प्रकारे सर्व यो
द्धा परोड मापा थ्या. सर्व मुगलोने सुता सिंहार्या के टला एक नाशी पुल्या तेने ही
डीने सिंहार्या. सुरज दयउगतां पेटे लांधण मुगलोने सिंहार्या एटले सूर्य उगतां
पृथ्वीराज आवी पोत्यो. पृथ्वीराजे [redacted] मुगलोने मार मारवा मांड्यो. जे मारं गारा कोरंग
ळपे एम मुगलोनु लोठी पृथ्वी उपर देखाडुं. सघळा सामंतोए पातशाहोने [redacted]
[redacted] पकडी लीधा. पछी पृथ्वीराजनी दवाई फरी जे हवे कोई तरवार चलावे नहि.
जयशनी नोबतो गडगडवा मांडी. पातशाह माहेश्वर कुंवरे पकड्या छे हता ते मुकाव्या
[redacted] पातशाहोने पकडी लेइने कनोज
आवी सर्वे जीतयां. माहेश्वर कुंवर पृथ्वीराजने मळ्यो अने घणो आनंद पाम्यो. हे पृथ्वी
राज तुं धन्यछे तने धन्य छे तें मारी लाज राखी अने राज्य राख्युं. तारा समान मारे कोई वाहालो
नथी. आनंदनां वाजां वागवा मांड्यां. कनोजमां वधाई थई रही. नगरनी स्त्रियो ए
पृथ्वीराज अने माहेश्वरने सुवर्णरूपानां फुलमोती वडे वधाया. पृथ्वीराजना सामंत अने शू
रा हता ते घायल थया हता तेमने पाटा बंधाव्या. इत्यादिक पृथ्वीराजना सामंत शूरा
सानु पाणी सेवा माहेश्वर कुंवरे करी. काबास [redacted] अने पंडीरने मुक्ना घालागा
हता पण पोते कस्यरीजे आवी वातो करता. पछी पृथ्वीराजने मळवा सारु जयचं
दना सर्वे उमराव आव्या. ते सामंत अने शूरा साथे ले जाम्यी पातो करवाला
ग्या. सर्वे उमरावो नाम तमां अने जे चंदनी स्त्रियो नाम तमां अने माहेश्वर कुंवरना
मनमां संजोगताने विवाह पृथ्वीराज साथे करवानो थयो. जयचंदनो प्रधान अने

कुंवर पकडी लाव्यो [illegible]

जमाराको विचार करवा लाग्या जे पृथ्वीराजने संजोगता परणावी. पछी प्रधाने परसांगी
ने पुछाव्यु पटरांणी जोवाकु पृथ्वीराज संजोगता योग्य छे माटे जरुर परणाववी. [redacted]
पछी कजासमतने चंदने [redacted] पृथ्वीराजनी सगाई करवा [redacted] मोकल्यो. पछी प्रधान जमदरायजी
ने सर्वे जे चंदनी स्त्रि थो [redacted] चंद प्रत्ये बोल्या के चंदकवि तु पृथ्वीराजना हैयानो हार
छे. माटे संजोगतानु पृथ्वीराज साथे सगपण कर्य. पृथ्वीराजने पुछ के जे पण ज्यु
वाछे ते वात रुडी नहि आवे. पृथ्वीराजे मारु राज राजपुतना रा कुंवर छे छोडाव्या माटे
पृथ्वीराज जोडे संबंध करवानो मारो मनोरथ थयो छे पण पृथ्वीराज ने कहु छु त्यारे पृथ्वी
राजे [redacted] दुःख करी. [redacted] संगी कुंवर जिमराव प्रधान अटलाम घाली मरजु पृथ्वीराज
साथे संजोगतानो विवाह करवानी थई ते मणे ज चंदने कहुके आ प्रमाणे कर
जु ठीक छे पण राठोड ने अने चहुवांण ने वर्ग वैर छे माटे जयचंदे मारी कुंवरी
पृथ्वीराजने संजोगता ओ नेत्र वडे निरख्यो. पण पोतानी सखीयो आगळ बोली
के हुं पृथ्वीराज विना बीजो वर परणवानी नहि हु पृथ्वीराज वरने वरी चुकी. मतकाजा
सने संजोगता ओ कहु पण करावु के पृथ्वीराज विना बीजो परमार वर वो नथी जे हरीको
जाणुं छुं ते थशे. पृथ्वीराज ना सामंत श्रेष्ठ भाई धीर काकाकान्ह. चंद भाट.
मतकाजास प्रधान अे सर्वेनी आण जोडी आसी छे. अने कनोज नी जे मणे वाट
करी छे. अने राजा राजपुत भाई ने छोडाव्या. तेनी साथे वेर करवु नहि. कछवा
ही अे जे चंदने समजाववा पण अेणे मान्यु नहि. के मने हिंदुस्थानमां विना राज कर
वानां के कळीयुग आववानो आवी जे चंदना शरीरमां जरा थई तो माटे अेणे
नहि. कछवाही ने कोंकाकांते कहयु के राठोड अने चहुवांण ने वर्ग वैर छे ते मां
आगळ तांमी तानानि उपजे अे रथशे. जे चंद जे वांबोरावर छे अे वांबोरावर
[redacted] चहुवांण छे. अेमां लाल नहि थाय. अेमां महाभारत थशे. [redacted]
[redacted] पृथ्वीराज पोतानी फोज लई दील्ली आणी चडयो. कनोजमां पण मांडसो पृथ्वीराज
ने जोवा मळ्या. पृथ्वीराजना सर्वे माणस [redacted] सरखा सामां नपाय.
सर्वने समान अहंकार. समान बुद्धि. घरेणां लुगडां पोशाक सर्वने सरखा कोई कोई
ने सामा सामी तिलमात्र वैर नहि. पृथ्वीराजनी फोजमां सर्वे क्षत्रिय राजकुमार ते नाते
मने ते रसाजना तरफथी जुद्ध जीती सकता नहि. पृथ्वीराजनां ज्यान योद्धा अे सामंत
तथा हाथे पकडी लीधा. पृथ्वीराजनी सर्वथी जीत थतां जोईने जे चंदे भाणा सकाडु

[redacted] कजासमतने चंद कवि के उठ्वा लाग्यो जे जे चंदरठी जोई छे ते सगपण
पृथ्वीराज जोडे करशो नहि. पृथ्वीराजना स्वभाव कोई साथे वेर करवानो नहि. पछी
कजासमत [redacted] चंदकवि प्रत्ये बोल्यो जे पृथ्वीराज चहुवांण कांउ जे चंदनु सगपण करो
नथी अे संजोगताने अे वर करशो. बोरी जाको अेम आगम कहे छे के कनोज मां जयचंद यज्ञ करशे
त्यां हांडीकु अने तरकोले जाथ शे. अे दिवसे पृथ्वीराज सामंत तो लई आवशे [redacted] संजोगताने
परणशे. अने पृथ्वीराज अने जे चंदने युद्ध थशे ते मां जे चंद हारशे अने पृथ्वीराज जीतशे.
यज्ञमां हीदुतरकांण आवशे. अने छेल्लेवारे पृथ्वीराज नु राज अने जे चंद नु राज
अे बे राज धन जूड शे. हिंदुलोकोने मुसलमानो घणु दुःख देशे. गौ ब्राह्मणप्रति पालक
[redacted] सत्रियोनां क्षात्रिय वट जशे. अे प्रकारे आगम कहेछे जोशी. अे रीते वातो करतां पृथ्वी
राज दीलीमां आव्यो. अे बात गंगट वालागी. मे तीनी बालजनी पृथ्वीराजनी अंग
तीजरी साथे तारु पासे कु लेप धारवा. मंगल गीत गावा मांडयां. पछी अे कसमे कनो
कान के चंदकवि [redacted] कवि अे कहे छे वा लाग्यो. कनोज यज्ञ थशे ते मां क्षत्रियो
मराशे त्यारे तुरकांण लोको जल वधशे. [redacted] दक्ष प्रजाप
तिअे जे वु दुःख वेठयु अेवु दुःख तमने पड शे. मतकाजास प्रधान मरशे. जे दीवसे मत
काजास मरशे ते दीवस थी हिंदु ओनी हार थशे. अने दीदृशी अने कनोज अे बे मुसल
मानो लेशे. हे कानडदेव अे पात हृदयमां राख्यो कोईने कहेशो नहि. पछी कानडदे
व बोल्या. के ते ज र कहु छे जे मदेव अने दैत्यो अे कुदरत कीरतु अे मयु दःकरीयु. आगळ
कळीयुग आवशे तेमां जे कु थशे तेने बहु दुःख पडशे. साठ वर्ष सुधी जीववु सारु
छे. वृद्धपणनु जीववु जगतमां जेम पावक जे सं अेवु छे. वृद्धपणमां शरीर चालतु नथी
आंखे सुजतु नथी. पगे चलातु नथी अेवी अवस्थामां युद्धमां मरवु भलु छे. हे चंद पुत्र
मरे स्त्रीने दुःख थाय अे बहु वृद्धपणी जो थ पडे अने मनमां दुःख थाय ते थी वृद्धपण
मां मरवु सारु छे. पछी चंद बोल्यो के सांभळो युद्धमां न रतां हिंदु अपछरा वर
छे. अने मुसलमान कर ने वरे छे अप छरान कु र जे अेकनु जे मागे छे [redacted]
[redacted] वर्ग वरण हीदु तुरकांण [redacted] नाम शु दप पडयां छे पछी कानड बोल्या
के [redacted] के तरकांणाने अने जे चंदने रास रमाडीश
सर्वे राजाओ कहा धअे जाकु य अने [redacted] जे चंदने गर्व गाळी ने संजोगताने पृथ्वीराज परणावु
अने कनोज ब्राह्मणने दान मां आपी दउं. [redacted] के अेवु कही के [redacted]

२१

[illegible] पृथ्वीराज [illegible] सोनाकुंडतणुं [illegible] करीने पोतानां देरवाज
नो ढुंपडी ऊपर राख्यां. पृथ्वीराज स्वरभारलाने कहे छे के ए तो मारी छपडी ऊपर नो देरवो
न छे. [illegible] मारे [illegible]. ए वीवात
कांने सांभळी अने कांनडने काळ ऊपज्यो. अने बोल्यो के [illegible] ऊटकानी करीय
मयखु. जे वेपे कुंवळ मांहि कुंवर तरफ को बांधशो ते वेपे मोटु युद्ध करवु. अने कांनड साथे
पंडीर बोल्यो के जयचंद यज्ञ करे छे एमां कदी बाल काढ्युवानो नथी. जे वखेरा ढुंपातरा हद
को बांधशे ते वखते कनोजनी पृथ्वी कुंकुं पावीश. जयचंदनी सामु युद्ध करीने संजोगताने
लेयशु. जे चंद सुतो बोल्यो. कनोजनो ई प्रताप तो धनमां छे एम. चंद कवि कहे
छे के जयचंद अने पृथ्वीराजनो न्याय सो पीने सां भासांमी सुजस ऊपन्या ते तो आ पृथ्वी
ऊपरी सुसळमांन तोराघमां जाशे नहि पण जयचंदमांकु ही थाकु पीआवी पे गे छे तेके
ई न वायुं कर तो नथी. कके छे के विनाशकाले विपरीतबुद्धिः जेय चंदराजा देश
जेवानी कब्यो [illegible] देश जीतीने वाळ तेगाळ ते कनोज्यां [illegible]. पे ऊ
पृथ्वीराजनो. लीनक जयचंद यत्ने जो त्यो जे. कनोजनी पृथ्वी ज्ती पृथ्वीरा
जे राखी. माटे शकुंवरने कुकाव्यो. ए नाजे वोपरनारी स हदर कोई नथी माटे
हेज्य यं हराव तुं समज्ज पृथ्वीराज धारशे तो जल करीने संजोगताने परण
शे. तेमां घणी आंश्चय थशे माटे संजोगताने तुं परणाव. पृथ्वीराजे वो जाव
जो राव रकोई नथी जेणे घणा वां गघ टलीधा छे तरकने ताप दीधो छे. माटे
हेरा जने नीसाधेन जीनेरे हे बुसार छे. पृथ्वीराज हिंदुनी लाज राखनारो छे मा
टे जनीसाधे भणवु जोई ए. पृथ्वीराज [illegible] कदे व नो परमल कत छे. परनारीने नजरे
जो तो नथी. ए वा सुपात्र ने कन्यादान कर्य. एम कारे लीमडे कहु पछी जयचं
द बोल्यो के संजोगतानी पृथ्वीराज जोडे सगाई नहि करूं. देशो देश नारा
जाते तापी मारे यज्ञ करवो छे. राजसूय यज्ञ कनो ज मां करवो. कलियुग
मांकोई राजसूय यज्ञ कर्यो नथी. जे महेशे ते शाना राजा तेडीश ते मज्ज तरफां एण
नाराज पण तेडीश. पण पृथ्वीराजने तेडवानो नहि. [illegible]
[illegible]. पछी लीमडे बोल्यो के तुं कजास नुं जोर को कानड नु
जोर जे. ए तजोय ज्ञास्थिर थवाहेशे नहि. ए पृथ्वीराज छेडशो मांथे

नर तो काबीना गछे. पछी जयचंद बोल्यो के ए जोर पडे यज्ञ करीशुं. सामंतो तुजो
र जो ए के बुछे. पछीलीमड बोल्यो के. पृथ्वीराजना सामंतो सामां युद्ध मां कोण टकरण
रे छे. पृथ्वीराजे तमारी पृथ्वी जती राखी माटे श्वर ऊपकार कुर्यो. ते नो गुण तमे कांई जा
एयो नहि [illegible] पण सामो वेरी करी जांणयो. तारी पृथ्वीराज आ प्राचेर पृथ्वी
राज काशी थी दोडी आव्यो. तरकांने मारतां केटला एक सामंत शरण घाय लग्या
मतकाजास प्रमाण घायल थयो पृथ्वीराज नो लाख धीर घायल थयो. तारा
माटे तेमणे पोतानु रडवा ठालु अने पातशा हवे पकडी लीधा. ते नो गुण तो
वेरी [illegible] ने वाळ वाध्यो छे. पछी जयचंद बोल्यो के हवे कुं घर जेथयो मारु
मरण न कु आवुं. क्षत्रियने काळ पाधरो के मरवु अने घडपण कुं. जो ग वधुरे
थी सांभेळो के मरवु सारु छे अने मारा सामो युद्ध करवा ए के एवो कोई नथी [illegible]
अने पृथ्वीराज छे ते माटे पृथ्वीराजनो छेडु छुं. युद्ध करतां मरीने रंभाने वरीशुं.
मारू तेरतुं बांदज छेते कुनियां हे जाने डरपां मे छे. पछीलीमड बोल्यो जे पृथ्वी
राजनो पंडीर कहयो ते वेज ए के बेताडुं तेरतुं बांदज वाळे एवो छे. पृथ्वीराजनु
सवा लाख दळ तारा तेरतुं बांदज ने कापी नांखशे. एप्रकारे जयचंद अने लीम
डनो सांभासांमी घणोक वाद थया त्यो. ते मां लीमडे घणां विनय वाक्य
कह्यां अने नीतिसमजावी पण जेयचंद मांनी नहि. के मडके ईन कार मां एक सं
सने अव ज सम जावे छुं. तु पछी जयचंद राजा वार्य गकालीके पोतानी सेनाले ईदेशो
जेवानी कब्यो अने लीमड पृथ्वीराज पास आव्यो. लीमडे आवीने पृथ्वीराजने कहुं के राज
हवे कुंशी मार थावो. हवे तुं राघमां था तरवार कुकशा नहि. पछी पृथ्वीराजने कजास के कहुं
के कागळ आव्यो छे. ते वांचीने तेनो जवाब आपवो. पछी काजासे पत्र वांचीने पृथ्वीराज
ने कहुं के कोई देशमां जेयचंदने वाते [illegible] करी हशे ते जे यंदे सांभळी हशे. तेथी जयचं
द राजा बोल्यो के कुणमात्र पक आवे छे. लीमड जयचंदने घणो समजाव्यो पण जय
चंद ए काडे तेलीमडनु मान्यु नहि. पछी कवचंद जयचंद राजा बोल्यो के यज्ञ करीश
तेमां जयराजा तथा पातशाहने तेडावीश. संजोगता ना के मां जे लर तार जे पोहेशे
ते मळशे. ए म कही के पछी जयचंद देशो जेवानी कब्यो. पछी काजास मत पृथ्वीराज
ने आगळ बोल्यो जे. जे तमे संजोगताने ज लोक्यू नहि परणो तो जोकी तमके कायर

થયો એમ કહે છે. વળી કોઈ કહે છે જે દેવ પૃથ્વીરાજ બુઢો થયો છે. સંજોગતા પૃથ્વીરાજને વ-
રવા તત્પર હતી તો પણ પૃથ્વીરાજ જાગ્યા તે વર્યા નહિ એમ અનેક પ્રકારે લોકો કહે છે. એવું સાં-
ભળીને કાંઈ ક્રોધ આવ્યો. જેચંદની ચાકરીને પૃથ્વીરાજ તે પરણવું તો પ્રાણનાશ
કાંઈ [illegible] પૃથ્વીરાજ બોલ્યો કે સંજોગતાનો નવરી એનો સહુ આણી તો [illegible]
ય. યજ્ઞમાં રાજા આને મારો ડીકરો. ચંદ કવિ બોલ્યો કે છે પછી હરિ કરશે તે ખરું.
પછી કચેરી વાળા સર્વ સભા સદા વાતો કરવા લાગ્યા જે અમુક અમુક મોટા રાજાઓ
તે પૃથ્વીરાજ ત્યારે તો ચંદનો [illegible] પછી ચંદ કવિ બોલ્યો કે એ
સંજોગતા તે દેવી છે તે પરણવા માટે આવી છે. કળિયુગમાં રાજાઓનાં ક્ષત્રિયો
ઉપર નઠોર શે એવું ભવિષ્ય મને સૂઝે છે. પણ પૃથ્વીરાજ એ સભાને પૂછ્યું કે હવે કેમ કરવું
યુદ્ધ કરતાં ઘણા ક્ષત્રિયો મરાશે તેથી હિંદુઓનું બળ ઓછું થશે અને તરકાણનું ઊભું થશે. પછી ચંદ કવિ બો-
લ્યો જે હવે કળિયુગ આવ્યો છે તેમાં ક્ષત્રિયોની ખોટ પડવાની છે. સંજોગતા દેવી અવતરી
છે તે ક્ષત્રિયો ઉપર લડીને મરશે. પછી યુગ જો પૃથ્વી ઉપર માંડા જશે. [illegible] સામંતો
તે અપછરા વરશે. [illegible] સંજોગતા સર્વનાં ઉપર સતી થશે અને સર્વનાં નામ અમર રહેશે
તે આગળ લોકો વાત કરશે. પછી મતદાન સર્વ બોલ્યો. હે રાજા આ સર્વ સંસાર
માયાજાળ છે. શરીર તો પાંચ ભૂતનું છે તે જવાનું છે માટે પરમેશ્વરનું ભજન કરવું
પરમેશ્વરનું ભજન કરશે તેનું આ સંસારમાં જીવ્યો કહેવાશે. એક રામ રૂપી રત્ન તે સાચું
છે બાકી સર્વ માયામય છે તે જુઠું છે. કાયા કાચી છે માટે એનો વિશ્વાસ નથી. હે પૃથ્વીરાજ
તારા જેવા પુરુષ જગતમાં થોડા માણસો મળે છે. તું આ શરીર પણ તારું નામ અમર રહે
શે. કીર્તિ જગતમાં ચાલશે. [illegible] શૂરો દાતા અને સતી એટલાનાં અમર નામ રહે છે.
ધ્રુવ. પ્રહ્લાદ. હરિશ્ચંદ્ર. રૂકમાંગદ એવા એ રાજાઓ સત્યધર્મ પાળવાથી જગતમાં અ-
મર નામ મુક્યું છે. [illegible] એ પ્રમાણે કહ્યું. પણ ચંદ કવિએ પરમેશ્વરની
પ્રાર્થના કરી કે હે પેદા કરનારા તું રચે સેવકની સહાય કરજે [illegible] ઇત્યાદિ. [illegible]
[illegible]
[illegible] ચંદ કવિ બોલ્યો જે હે પૃથ્વીરાજ આપણે લાજ ને કુળનો
બોજ છે અને સંજોગતા તમારે વરવી. તમે ચંદ સાથે બાંધી તે રાયપણું ત્યાં નથી એમ તમે સ-
મર્થ સાથે બાંધી તે કનોજ વાળો ... નથી. તમારા સર્વ સામંતો શૂરા છે ... મોઢે એવા છે. ક્રોધ સમતે કોઈ [illegible] કે હરિ ક્રિયા થાય નથી. પણ રાજા બોલ્યો તારી તે
તેમના હરિ કહ્યાં છે આપણા રાજમાં કોઈ ... સર્વના ઘરમાં હીરચીર ...

ચાલે છે. જેની મંદિર પોળ. સોનું રૂપું રત્ન સર્વના ઘરમાં છે. હવે કનોજના શહેરના કોટ
છે કે. ચોરાશી ચૌટાં. બાવન બજાર. માણેક હીરાની તો પરવા કાંઈ નહિ તેવા
ધન ઘર ઉપર પંક્તિ ચાલે એવી તો મહા દૈવવંતી છે. સર્વ નરનારી સુખવંત છે. કોઈ દ-
ર્દી નથી. કોઈ કુરૂપ નથી. એ બજારનાં કાંગરાં ઉપર વાજાં વાગે છે. કામિનીઓનાં
યાંત્રિક સંગીતની આવાજ સંભળાય છે. બાવન બજારમાં ગાયક
ગાન ગાય છે. છત્રીસ વાજાં વાગે છે. તેનો વાજાં ઘણા સુંદર છે. એ કનોજમાં
રહેનારા એવી શોભાવાળી સંજોગતા રાજપુત્રી છે. તેને બાણ તો કોઈ હવી ... છે કોઈ
માં નથી. ચંદનાં વચન ... વિજળીની પેઠે ... કહે છે. કે શરીરના
... છે. ... એમના ... કરતાં. એ ક્રુરી
આદી આવી. તે એવી ... દેશમાં મુસલમાનો જોર કરીને લોકોને દુઃખ આપવા
લાગ્યા ... તેમાં મતદાન ... હિંદુઓની વાર કરવા [illegible]
કાબાસ પ્રધાન ... તેની સાથે ... [illegible] ... દેશમાં મહમદ શાહ
પાતશાહ ... કરતા હતા તે ... શહેરો ... કોઈના મારીને
હિંદુ ... વાત સાંભળીને આપણા ... પૃથ્વીરાજના જે સામંત
આવે છે [illegible] પૃથ્વીરાજ ... ગોરી શાહ ... હાર્યા
છે ... ફાંસી ... [illegible] ...
... સિંધ ... ઇત્યાદિ દેશો ... એ મત
... લાગ્યા [illegible] હવે
એમની ... એ ... વિચાર કરે છે ... આવ્યો તેણે ... કરી.
... આવ્યો. એની સાથે પૃથ્વીરાજ ... છે ... હિંદુ એની
એ ... છે. ... એ ... પછી પાતશાહ ... તેડીને વિચાર કીધો
જે હવે હિંદુઓની સાથે આપણે ... લડાઈ લેવી. હિંદુ ... છે ...
છે એમની ... કરાર ... ફુગ ...
ત્યારે ... હિંદુઓનું ... છે. હિંદુને તુરક ... લડાઈ છે પણ ... થી લડાઈ થાય છે.
... સાથે હિંદુ ... લડાઈ લીધી છે. ... માં ... ને વિશાળ
... છે. હિંદુ ... નથી. ... લેવા લાગ્યા ...
... સામંતો સાથે ... લડાઈ કરીશું. ... કહે ...

२३

તે કલમાંય ઉધા લાગ્યા. બાલ નમાં બોલ્યો કે ભાઈ હોય અહંકાર કરશો નહિ. અહંકારથી
ઘુઘા ઘુર રેહે છે. એમ હું ચોપાંડવો તેજુ તાસ્યા છે એમ મનકાબાસ પ્રધાન પૃથ્વીરાજને જુના
ઉ છે એનામાં. અકલની કરામાત નારી છે. કેટલાએક પાતશાહને એણે પકડા છે. એમ
વાતો કરતાં મનકાબાસનુ દળ આવ્યુ. હાથી ઘોડા હણહણવા લાગ્યા. વાજાં વાગવા લા
ગ્યાં. સિંધુ રાગ ગવાવા લાગ્યા. સાંમાસાંમી હોકુતકી ને લડાઈ ચાલી. મુગલોનો માથા
ઉપાંતે જેમ નર્મદાનાં શિવલિંગ પડ્યાં હોય એવાં પડ્યાં. કેટલા કાયર નાશી છુટ્યા
[illegible] કેટલા શુરા ઘાયલ થયા તે જેમ વસંત રમતા હોય ને ગુલાલ છાંટા
યા હોય એવા દેખાય. ઘણા મુશલમાનોના કેર ઘાણ કાઢ્યા. એટલે પાતશાહ
પડીને નાઠો. પછી શુરા એ ઘેરને આવી સલામ કરી [redacted] ઘણા મુ
ગલોને માર્યા. [redacted] એ શી માણસો ઘાયલ થયા [redacted] મુગલ મારતાં સાત ચો
કા સાંમટા પડ્યા છે. રણ સંગ્રામ એ રજપુતોની જેતી છે. એ મુગલોને મારે ભ
ગ્ય સિંહ લાખો. મેપુ. રણમાલ. એ ચારે રણશુરા એ પાતશાહનુ કટક
કાપી નાખ્યુ. મનકાબાસના વીસ હજાર યોદ્ધા હતા અને તરકાણના યોદ્ધા
ત્રણ લાખ હતા. પાંચ હજારે ત્રણ લાખને જીત્યા. તરકાણના આઠ હ
જારને આઠસુ યા. તેમાં એશી માણસો [redacted] ઘાયલ થયુ. [redacted]
એ શી શુરા એ ઘણા તરકોને ઘાયલ કર્યા. તેમાંથી ચાર શુરા મનકા
રાયા છે. કાબા સમંત ઘાયલ થયો છે. વીર ઘાયલ થયો છે. સામંતસિંહ
ઘાયલ થયો છે. ધીર ને પણ તીર વાગ્યો છે. ધીરને તીર વાગ્યો એટલે તરકાણ
[illegible] તરકાણ [illegible] પૃથ્વીરાજનુ [illegible] તરકાણ
[illegible] તરકાણ [illegible] બરાબર [illegible]
તરકાણ નાશી ને [illegible] પાતશાહ [illegible] [redacted] આવિયા તે જ
[illegible] ત્યાં ત્યારે [illegible]
નાશી આવ્યા ત્યારે [illegible]
[illegible] સાંમા લડતાં તરવાર [illegible]
[illegible] પછી [illegible]
વાર તમે નાશી આવ્યા છો [illegible]
[illegible] તમારે [illegible] નહિ. એક

[illegible]

તો એ [illegible] લડાઈ કરશો તો [illegible]
પૃથ્વીરાજને. એક [illegible] તીર વાગ્યો છે માટે [illegible]
કાબાસ મન પ્રધાને સર્વ સેનાને કહ્યું કે હવે આપણે યુદ્ધ કરીશું પણ હમણાં તો પાછો
પછી ઘેર જો ત્યો કે હમણે આપણે મુસલાં ને મરશો મને તીર વાગ્યો છે [illegible]
[illegible] પછી કાબાસ બોલ્યો જે. આ દેશમાં કાંમણ દુમણીયા રેહે છે. [illegible]
ઘણાં રેહે છે તેમની નજર લાગે છે માટે આ ધરતીમાં હમણે આપણે રેહેવુ નહિ. આપણી ઉત
મ ધરતી છે. હિંદુ લોક મહાપવિત્ર છે. ગંગાજીના નીરે નાહાવુ. વિશ્વનાથનુ દર્શન કરવુ. વે
દની કથા સાંભળવી. માટે દીલ્લીગઢ [illegible] આરે હમણાં [illegible] આપણી સેનામાં
ઘણા ઘાયલ થયા છે તે દીલ્લી [illegible] યમુનાના નીરમાં [illegible] એટલે સાજા થશે. [illegible]
[illegible] યમુનાજલમાં નાહાવુ પૃથ્વીરાજની પાસે રેહેવુ. પાતશાહ લાગી ગીતં [illegible]
તજીને ગયો. આપણે [illegible] નાશી ગયો. પાતશાહ [illegible] હાથ આવ
વાનો નથી. એમ [illegible] કહીને સર્વ દીલ્લી [illegible] કેટલા હાથીની [illegible]
કેટલા [illegible] કેટલાક [illegible] સર્વ [illegible] દીલ્લી પધાર્યા.
દીલ્લીમાં પૃથ્વીરાજ [illegible] વધામણી [illegible]
સર્વ [illegible] આ સંસારમાં [illegible]
[illegible] સંબંધ [illegible]
[illegible] પોતાને [illegible]
[illegible]
[illegible] પાંડવો
[illegible] [redacted] [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] મુગલોને માર્યા
છે. [illegible]
[illegible] [redacted] [illegible] છે.
[illegible] પૃથ્વીરાજ [illegible]
[illegible] [redacted] મનકાબાસ [illegible]

૨૮ પૃથ્વીરાજ આવીને મળ્યા. કાકો કાન મળ્યા. સામંત શૂરા મળ્યા. પછી એ રાત દિન આવ્યાં
પૃથ્વીરાજ ભેળાઈ મળીને આનંદ પામ્યા. કાબાસ ઘણો ડા
ધાર અને પૃથ્વીરાજ ભોળાઈ મળીને આ... માં સર્વ દુનિયા સુખ પામતી અને આશિષ દેતી. કોઈ દરિદ્રી
હાયો હતો એ નાના પ્રધાનપણામાં સર્વ ... પૃથ્વીરાજ પણ જો તેર કળા જાણી સાત દ્રષ્ટ
એ રાજમાં હતા નહિ. એ નાસતંગ પણ પૃથ્વીરાજ ... તો કાબાસ પૃથ્વીરાજને સા
ચારવેદ ... શાસ્ત્ર અને સર્વ ... પામ્યો હતો. કાબાસ પૃથ્વીરાજ ... વિગેરે ધર્મ
શાસ્ત્રનો ઉપદેશ આપતા હતા તેથી પૃથ્વીરાજ ઘણું પુણ્યદાન વિગેરે ધર્મનાં કામ
કરતો. પોતાના રાજમાં કોઈ દુઃખ પામતું નહિ ... એ મંત્રી ઉપર પણ ... દેખરેખ
રાખતો. દુનિયામાં કેટલાક એક દરિદ્રી ... સંદ કવિ કહે છે કે પૃથ્વીરા
જ પણ સાજનો ... કહી કોઈ ... કોઈ ઉપર ... નહિ
તે ઘણી ... સર્વ સામંત શૂરાઓ ઘણી ... સર્વમાં સંપ. સર્વે મળી
કહી કોઈ ... વચન ... બોલતો નહિ. પોતાના ... સર્વ
સ્વામી હિત. ઘણી કાર્ય સુધારે. હિંદુ રાજા ... અને અસુર રાજાને મારે. કોઈ
... પૃથ્વીરાજ ... નાના નવા
... એટલે કોઈ ... કહ્યું કે
... એવી કે બધા દેશ લીધા. એક સમય પૃથ્વીરાજના ઉમરાવો આવીને કહ્યું કે
... કાબાસે ... બધા દેશ લીધા એના જેવો બુદ્ધિવંત ... કોઈ ન ... માટે એને કોઈ
મોટો ... કાશ્મીર દેશ આપ ... કાબાસને મોજમાં આપો. ... ઘણી
મોજ આપવી જોઈએ. કાશ્મીર દેશ આપ ... કાબાસને મોજમાં આપો. ... કરણા
ટી ... એ પ્રમાણે ... તે સાંભળી પૃથ્વીરાજ બોલ્યો કે હું કાશ્મીર આપું પણ કરણા
ટી દાસી સહિત આપું. પછી મંત્રી કાબાસ બોલ્યો કે હે પૃથ્વીરાજ હું તારો ... દેવાઉ
તે દાસી હું મરાવું. તમારો હું પ્રધાન છું માટે મેં એ ... કામ થાય નહિ. ના ...
... એ દેશો કરે. મારે ... તમારી પાસે આવવું તે લોકો ખોટી વાત કરે. માટે
હું એ દેશ ... કરે. મારે એ ... મારી પાસે ... પછી પૃથ્વીરાજ
એ વાત ... કાશ્મીર ... આપશો તો લેઈશ. પછી પૃથ્વીરાજ
એ વાત ... એક કલ કરણાટની એ દાસી ... મન માં ... કરીશ નહિ. ... તારી ઉપર મને ઘણો
... હે કાબાસ હું તને મારા મનનો ... છું. તારી ઉપર ... તારા સાંમો વાતો કરી
હશે. ... હું તને ... હું ... તારા ... વાતો કરી
દાસી ... કરણાટી રાણી પાસે આવશે ... તારી પાસે આવશે. ...
... તારી પાસેથી તારી પાસે આવશે. પછી કાબાસ બોલ્યો કે તે
સારી વસ્તુ હશે તે મારી પાસેથી તારી પાસે આવશે. એક તો દાસી
મારા સમીપ રહેવાથી કાંઈ ... લોકો નઠારી વાત કરશે. એક તો દાસી
... લોકો નિંદશે અને બીજું રાણીઓના પરિચયથી લોકો ...
... કરશે. કોઈ દિન એવી નઠારી વાત સાંભળીને તારું મન ... માટે એ
કરશે. કોઈ દિન ... પછી સંદ કવિ બોલ્યો કે હે પૃથ્વીરાજ કાશ્મીર ...
માં કાંઈ ... નથી. પછી સંદ કવિ બોલ્યો કે હે પૃથ્વીરાજ કાશ્મીર ...

દાસી

Dr BHAU DAJI

... રવટ

કહેવાય છે તે ... એ દેશ આપો છો તે
મોજ સારી આપો છો પણ જો કરણાટી દાસી ... ની મોજ
આપો છો એ મોજ સારી ... એ મોજમાં આગામી દુઃખ ... તમે દાસી કરી ... ને કાબાસ ને મારશો
... સંગ્રહ કરી રાખી એ ... કાબાસનું રક્ષણ કરવું. કાબાસ પ્રધાનની
... છે. પછી પૃથ્વીરાજ બોલ્યો કે મારા ... કાબાસને અદ્ધિ
... છું. ... મોજ એને આપું છું અને કાબાસને મારી પાસે રાખું છું. કાબાસ મને
મારા ... થાય માટે એને કરણાટી દાસી આપું છું. તે કારણ માટે સો નામો ...
કાશ્મીર દેશ ... એને આપું છું. મારા મનમાં મોજ એવી આવી છે કે કાબાસને ... વધારું. મારા
અંગરક્ષક ... કાબાસ છે. ... કાબાસને ... કોઈ ... નથી. ... મારી
સમજ ... તે કરણાટી દાસી કાબાસને આપું છું ... કાબાસ ... ચિંત કરીશ.
અને ... કરીશું. એ પ્રકારે કહીને સુંદર ... સ્વરોદય ... કાબાસને કામ
દેશ ... કાશ્મીર દેશ ... આપ્યા અને મોજ કરાવા માટે કરણાટી દાસી આપી
પણ પૃથ્વીરાજની પર ... રાણી હતી તેનો પાપ ... તે જાણી. અને
... કાબાસની પાસે કરણાટી ... આવે એમ પૃથ્વી
રાજને ... એક સમે સંદ પૃથ્વીરાજ ... હે ... કાબાસને કરણા
ટી આપી તે કાંઈ ઠીક ... છું. કાબાસ ... અને કરણાટીનો તારા આગળ
કારભાર ... રાણીઓ ... કાબાસને મારે ...
... તે ... કરશે અને ક્ષત્રિયોનો ક્ષય થશે અને ...
એ આગમ ... કરણાટી કાબાસને ...
... પૃથ્વીરાજ ... કાબાસ ... એ રીતે કરણાટી અને કા
બાસ પૃથ્વીરાજ પાસે રહ્યા ... પૃથ્વીરાજ કરણાટી સાથે
... કરણાટી ... કાબાસને ... એ રીતે મોજ કરતાં
... વીત્યા. પૃથ્વીરાજે કાબાસને પોતાના ...
પણ ... કાબાસનો ...
... એ દિવસ સર્વ સા
મંતો ... સંદ કવિ ... પૃથ્વીરાજ પણ સામંતો ...
તે દિવસ ... રાણી એ ... બોલાવીને ...
ગરાને ... કાબાસને મારી ... આપીશ. પછી ...
એ વિચાર કર્યો કે પૃથ્વીરાજના મનમાં કાંઈ ... તો પૃથ્વીરાજ કાબાસને મારે એ
... કાબાસ ... ચિંત ... પૃથ્વીરાજ ...

... કરણાટી ... ૨૯

૨૫ ણીઓના ચિત્ર ચિતર્યાં કાબાસ એ જે રાણીઓ ઉપર હાથ નંખાવ્યો. એવો ડોળ ચિત્ર
અને જે રાણીઓ કાબાસને ખ્યાલમાં હાર ... જેની પાતી હોય એવો ... પૃથ્વીરાજમાં આકાર
... પણ પરમારી રાણી ... જે ઈને પૃથ્વીરાજમાં ... પછી પૃથ્વીરા
જ ... ત્યાં ... પૃથ્વીરાજને ... વસ્તુ ... પછી ... હેલીનતિ
... કે પૃથ્વીરાજને પોતાના શરીર ... ચુમ્બન ... હાઇ
અને બોલવામાં પણ ... તેવે જે પરમારી રાણી એ ... પૃથ્વીરાજના હાથ
... પૃથ્વીરાજના મનમાં ... તેવે જ પરમારી રાણી એ પૃથ્વીરાજના હાથ
... કાબાસ ... તેવાં બનાવી
માં ... અને ... કાબાસ ... પરમારી રાણી એ ... મારા
અને ... પૃથ્વીરાજ ... પણ વિશેષ વિચાર ...
પછી ... પૃથ્વીરાજ હતો માટે એને ... કાબાસને બાણ ... તે વેળા
... અને કાબાસને બાણ માર્યો. કાબાસને બાણ ... મરવા ... છે માટે
... કરનારી ... તે પૃથ્વીરાજ પાસે ગઈ ને બોલી
... પૃથ્વીરાજને મારી પાસે ... કરણ ... પૃથ્વીરાજે ... કહી ...
... કાબાસને ... પૃથ્વીરાજ ... પોતાની ...
... કાબાસ પાસે પૃથ્વીરાજ ગયો
... તેવા ... આદિત્ય ...
અને બોલ્યો ... પરમારી ... કાબાસ ...
... પૃથ્વીરાજ ... કાબાસ બોલ્યો
... અને ... પૃથ્વીરાજ ... મારો ...
... છે ...
... પૃથ્વીરાજ ...
... પરમારી
... કાબાસને ... પૃથ્વીરાજ ... બોલ્યો
... કાબાસને ...
... ચંદ કવિ ... પૃથ્વીરાજ ...
... ચંદ પાસે ... પૃથ્વીરાજ ...
... ચંદ કવિ ... હવે પૃથ્વીરાજ ...
... પૃથ્વીરાજ પાસે ...
... ચંદ કવિ ... પૃથ્વીરાજ ... ચંદ ... મારશે
... કરતો

... કાબાસ ... માર્યો ...

આવો વેશ પહેરીને દીલ્હી મળી તે બોલી તે સાંભળીને ચંદ કવિ પૃથ્વીરાજ પાસે ગયો
અને એ વાત ... પૃથ્વીરાજ ... તમારી પાસે આવતો
... પૃથ્વીરાજ ... ધરતી હતી
હતી તે વેળા એક ... કરવે દીલ્હી ... ગઈ
તે બોલી કે ... પૃથ્વીરાજ પાસે ... દીલ્હી ... ઉપર ... આગ
... હવે ... ગયા ...
... હવે ... શે. એ પ્રકારે ચંદ કવિ એ પૃથ્વીરાજ
... કરશે ...
... ચંદ કવિ બોલ્યો કે કાબાસ મરાયો ... કરશે ...
શે. આપણો ... ધરતી ... પૃથ્વીરાજ બોલ્યો
... ચંદ કવિ ... કાબાસ ... ચંડી ... કાબાસ
... ચંદ કવિ બોલ્યો કે ચંડીનું
... ચંડીનું ... છોડી ... કાબાસ ... માર્યો ...
... ચંડી ... કાબાસ ...
... હવે ... ધરતી ...
માટે ... પાણી ...
... કાબાસ ... પૃથ્વીરાજ બોલ્યો કે
... ચંદ ...
... કાબાસ ...
... પૃથ્વીરાજ ...
... પૃથ્વીરાજ ...
... કાબાસ ... ચંદ કવિ ...
... ચંદ કવિ ... ચંદ કવિ
... ચંદ કવિ ...
... પૃથ્વી
... ચંદ ... બોલ્યો
... પૃથ્વીરાજ ...
... કાબાસ ...
... પૃથ્વીરાજ ... કાબાસ ... ચંદ કવિ બોલ્યો ...
... પૃથ્વીરાજ

... પૃથ્વીરાજનું ... કરવું છે. ૬

તે તેડાવીને કહ્યું· રૂડા ... વાજાં વગાડાવો· ... પૃથ્વીરાજ તેડાવી ...
તેમ જો કરશો તો પૃથ્વીરાજ ... તે કોઈ ... નથી· અને ...
... જયચંદ ... મારી ... પુરોહિત ...
(સમાચાર) પુરોહિત· સર્વ સામંત સહિત ... પૃથ્વીરાજ ... [illegible]
[illegible] ... પૃથ્વીરાજ ... ઘણું ...
... પછી ચંદ કવિ બોલ્યો· ... જયચંદ ... સાથે ...
... પૃથ્વીરાજ ... સાતસો ...
... પૃથ્વીરાજ ... ઈશ્વર ...
... [illegible] ...
... [illegible] ...
[illegible] ... તે ...
એ પ્રકારે ... જયચંદ ... સામા ... જયચંદ ...
... જયચંદ ...
... ચંદ ...
... સંજોગતા ...
... સંજોગતા ... પછી
જયચંદ બોલ્યો કે [illegible] ... પૃથ્વીરાજ ...
... પૃથ્વીરાજ ... જયચંદ ...
... સંજોગતા ...
...
પૃથ્વીરાજ ... ચંદ કવિ ... જયચંદ ...
... જયચંદ ... પૃથ્વીરાજ ...
... જયચંદ ...
... પૃથ્વીરાજ ... પૃથ્વીરાજ ...
...
... પૃથ્વીરાજ ...
... ચંદ કવિ ... પછી જયચંદ રાજા ...
... સંજોગતા ...
... પછી રાજા ...

પછી ... સંજોગતાના લગ્નનો ...

(margin) [illegible]

જયચંદ તમે પૃથ્વીરાજને ... કરશો· તે ... પૃથ્વીરાજ ... નહિ·
પછી ... જયચંદ બોલ્યો કે ... પૃથ્વીરાજને ... નહિ· પછી
રાજા બોલ્યા કે ... પૃથ્વીરાજ ...
... એવા ...
... નહિ· ...
જયચંદ બોલ્યો કે ...
... યુગમાં ... કરવો· ...
... પછી રાજા બોલ્યા
... પૃથ્વીરાજ ...
પછી જયચંદ બોલ્યો જે પૃથ્વીરાજને ...
... પૃથ્વીરાજ ...
...
... જયચંદ ... પૃથ્વીરાજ ... જયચંદ
...
...
...
પછી જયચંદ બોલ્યો કે ...
...
પૃથ્વીરાજ ...
...
પછી જયચંદ ...
...
...
...
...
...
...
...
...

રાતા કોઈ પીળા કોઈ પચરંગી. ફરવા લાગ્યા. ઈત્યાદિક ભાત્યભાત્યના ડેરા
તાણેલા હતા. પુષ્પની [illegible] વાડીમાં રાજાઓના ડેરા તે જગ્યા પુષ્પવાળી હોદો
મસે વાદળા [illegible] તા હતા એ ડેરાઓમાં ગુલાબ ચંપા વિગરે પુષ્પ ઝાડોની
ફરસ જોઈ પણ આવતી એવી શોભા કનોજ બાપાધરની થઈ). પાડલ. માલ
તી હજારી ગોટા. જાસુસ વડ ચંપા વિગરેનાં ઝાડ જાળી લેલાં હતાં તે વાલાત
આતના માંલા સોના પર શાકુપણે દેખાતા હતા. જાન સરોવર બહુ રંગી કમળો વડે
શોભે એવી શોભા કનોજના બાપાધરની થઈ. જયચંદ પરમેશ્વર પાસે માગવા લાગ્યો
જે હે કરતાર યજ્ઞમાં ધર્મ દાનવિધિ થકી તું પ્રસન્ન થઈને મને ઈચ્છા વાલો વર
આપ્ય. [illegible] અને દીલીપતિને મારી દિકરી એ દુર
વાંન કરે. એવું હું તારે પાસે માગુ છું. હે સર્વમાં રમી રહેલા અંતરજામી દેવ દા
રી મનકામના પુરી કરજે. હવે પૃથ્વીરાજ [illegible] કહે છે કે આ હો જયચંદ
ના જેવો કોઈ ઝેરી માણસ તથા એ સાપથી વધારે ઝેરી છે. [illegible] એની ધરતી
જતી હતી તે જોર કરીને [illegible] જીતે ગુણ તો એ ગુણમાં ગ્યો અને મારૂ પુતળુ
કરીને પોળિયો કરી રાખ્યું છે. હવે એવા ઝેરી માણસનું પરમેશ્વર કેમ કરી સાંભ
શો. હે પરમેશ્વર તું સાચો છે અને સાચા માણસને સહાય કરે છે. રાવણ કુડો હતો તેને
તેં માર્યો અને બલી બણ કુડો હતો તેને તે રાજ આપ્યું. હિરણ્યકશ્યપ [illegible] તેને તેં માર્યો હવે મહો
દને તે બગાડ્યો. એમ મનમાં બગાડ કરે. જયચંદ જુવે રલે વાતે યાર થયો છે મા
રે જયચંદ સાથે મને યુદ્ધ માંડવું નહિ. અને સંજોગતા સાથે લગ્ન કરાવ્યા જાનમાનુ
રજુ તપ લોપી વિવેક કરી આવ્યું. તે કુ કુળ આપ્યા એ અસુર હીણ કે સંતાપ કુ
રવાં આવ્યો એમ આ જયચંદ આ [illegible] સંતાપ કરવા લાગ્યો છે પણ એનો
અહંકાર તું રાખનાર નથી. પૃથ્વીરાજ ચંદ કવિને જયચંદ તરફ મોકલી [illegible] સંદેશો લેઈ મોકલ્યો

ચંદ જેચંદને પ્રથીરાજનો સંદેશો કહે છે

હે જયચંદ તું અમારી સાથે વેર કરે છે. તે રૂડું નહિ. વેરથી વિનાશ થાય છે. વેર કર
તાં તું ઘણી વાર અમારાથી ભાગી ગયો છે [illegible] તું કનોજ માંજ ન ફાવતો અને કંદીલિ
એ રૂકમાંગદ હતો. તારે મારે સંગ્રામ થયો હતો. એ કાદરી જાત નાતમાં [illegible] સુદરી
જયચંદ આવ્યું તેણે કુળ સંગ્રામમાંથી [illegible] નાઠ્યો એ મન ભાગ્યો [illegible] તે કરી
પુણ્ય કર્યાં તથા કોઈ ઉપર દયા આણી જેથી પરમેશ્વરની કૃપા ચાલી આવી
તાનું કિયા પુણ્ય થાય તે શા મેં ચંદ તો [illegible] તે તેં માં નહિ. તું અ
ભિમાન રાખી યજ્ઞ કરે છે માટે તારો યજ્ઞ પુણ્ય સંપાદક થશે નહિ ઉલટો પાપ
ઉપજાવનારો થશે. જો તું યજ્ઞ કરવા ઈચ્છે છે તો ગર્વ કરીને યજ્ઞ કર્ય અને મનમાંથી
દગો મુકી દે. મનને [illegible] રાગ દ્વેષથી ભિન્ન કરીને નિર્મળ કર્ય. પછી યજ્ઞ કરે તો

પુણ્ય થશે. [illegible] પ્રથમ અહંકારને
રાજાઓની પૂજા કર્યં તો તું જગતને જીતીને [illegible] તેડા [illegible] વેળા
રાજા અને ઋષી મુની રાજા એમણે નિરભિમાનપણે શુભ કર્મ કરી જીતનારો થયા. રામચંદ
જીત્યા છે. યજ્ઞ કરનાર રામચંદને [illegible] અભિમાન થયું હતું એ અભિમાન થકી તેને ઘણા દાન વાળે
દે પોતાના પુત્રો તેને પણ જીત્યા નથી. [illegible] રામચંદના લવકુશ જે
પુત્રો એ રામચંદ સાથે યુદ્ધ કરી તેમને ઈંગિત કર્યા [illegible] હતા. માટે હે જયચંદ અમે
કહિએ છિએ તે પ્રમાણે નહિ કરો તો પસ્તાશો. એ પ્રમાણે પૃથ્વીરાજે સંદેશો કહ્યો છે
મારે હે જયચંદ તારે યજ્ઞ કરવો નહિ ને જો કરે તો સર્વ રાજાઓને તેડવા [illegible] નિર્વૈરપણે સર્વ
રાજાઓને મળવા તેમની પૂજા કરવી. એમ કર્યાથી [illegible] પરમેશ્વર પ્રસન્ન થશે અને ક્ષત્રિય
કુળને સુખ થશે. [illegible] અને દ્વેષનું ધ્યાન કરીને યજ્ઞ કરીશ તેમાં [illegible]
[illegible] ઘણા ક્ષત્રિયોનો સિંહાર થશે. અને આપણી વૃદ્ધ પૃથ્વી મુસલમાનો લેશે. માટે હે જય
ચંદ હું ચંદ તને અગમ અગોચર ભવિષ્ય કહું છું કે તારા યજ્ઞમાં કાંઈ શ્રેય થશે નહિ હું જોઉં છું તે
મહામાયા દેવીએ જોયું છે એ મનાયલે. એ પ્રકારનાં ચંદ કવિનાં વચન સાંભળીને જયચંદ
બોલ્યો [illegible] કે ચંદ તું તારા પૃથ્વીરાજને કહેજે કે જયચંદ રાજા યજ્ઞ કરીને તને દેવડાએ
વાળા જેમ દાસ હોય તેવા લેઈને અમારી સભામાં આવજે. અમારી સભાનો તું જાણે છે. તારા માંહ્યે જોર હોય તો તારી સ
ગળ તારી હોજ તો [illegible] છે. એ પ્રમાણે કહું તે પાછું પૃથ્વીરાજને કહેજે. તે ના સાંભળે તેનાં
પૃથ્વીરાજ કહે છે કે જયચંદ તું કોશિયા રહેજે મારો એક સામંત તારા કનોજ ને ઉજાડ કરશે.
વસંત ઋતુમાં આઠમને રવિવારે શુક્લ પક્ષમાં. પૃથ્વીરાજ રાજા સંજોગતાને વરશે
તારામાં સામર્થ્ય હોય તો તૈયાર થઈ તેનું યુદ્ધ કરવા સામનો કરજે. કનોજ જીતશે
ત તે આ વાત જયચંદ તેડુ કે હે જયચંદ તોજ ક્ષત્રિય કુળના રાજા તેડી તેમની પૂજા
કરશે. કોઈ વાંકુ વચન બોલે તો તે સહન કરવું. કોઈ રાંધે અભિમાનના વચન બોલ
વું નહિ પૃથ્વીરાજ દીલીપતિ જે પહેલા તેડવો. એ રીતે પાતશાહો ના હાથ થઈ ઈ દુકાન
જ ભાગી છે. એ પ્રમાણે રહીએ તે કહું તે સાંભળીને જયચંદ બોલ્યો કે હું સર્વ
રાજકુળ કરતાં મહત્ છું. મને સર્વ નમે છે કોઈને નમતો નથી પૃથ્વીરાજ દીલી
પતિ મારી દિકરીને વરવાને યોગ્ય થશે ઈત્યાદિક અભિમાન ભરેલાં વચન બોલ્યો
તે સાંભળી રહિયર બોલ્યો કે રાજા જુગ કહુ માંજ નાના થયાં પણ પાછળ થાય પ્રતાપ કર
શો દીલીપતિ યજ્ઞ વાંચે ને તમે છો તો તે કાંઈ સાર નીપજવાનું નથી. જયચંદ
રાજાના ભંડારા અને પ્રધાનો બધા એ કારણ થયા અને [illegible] ભવિષ્ય વિચાર કર્યો કે જય
ચંદ રાજા પૃથ્વીરાજ સામો વેર કરે છે તે શુભ થવાનું નથી માટે આપણે બાજી મળીને એ રાજા

૨૮ તે સમય વિશે એ પ્રકારે વિચાર કરીને પ્રધાન તથા ઊમરાવો જયચંદને કહેવા લાગ્યા
કે હે જયચંદ તું અમારૂં કહ્યું માન્ય અમે ઠીક કહીએ છીએ. પૃથ્વીરાજના સામંતો કનોજ
લેવા કરે એમાં સંદેહ નથી. જાણી જોઈને પૃથ્વીરાજ સાથે વેર કરવાનું તમારે શું કામ
છે. પૃથ્વીરાજને [illegible] રાજાઓ તે તારા [illegible] કોઈ ક્ષત્રિય નથી. એવાનું રૂપ
સાથે વેર કરવું નહિ. એવું સાંભળી જયચંદ બોલ્યો કે મારા જેઠાં છતાં કનોજ
પગ દેનારો કોણ છે. પૃથ્વીરાજ મારા ગંગાજી ઊતરીને અહિ આવનાર નથી. જો
ગંગાજી ઊતરીને અહિ આવશે તો કુરુક્ષેત્ર જ પાછો દિલ્લી જનારો નથી. મારા જેઠાં છ
તાં મારી પૃથ્વીને દબાવનારો પૃથ્વી ઉપર કોઈ હજી કોઈ ક્ષત્રિય નથી. પછી ઊમ
રાવ અને પ્રધાન સર્વે બોલ્યા કે રાજા તું કહે છે કે મારા જેઠાં છતાં મારી પૃથ્વી કો
ણ લેનારો છે પણ તારા ઊભાં છતાં તારી પૃથ્વી તરફ કોણ દાબીને તીએ [illegible] અર
કુંવરને પકડી લીધો હતો. તેવે જ પૃથ્વીરાજે આવીને એ કુંવરને છોડાવ્યો. એવું
તન જની પૃથ્વીરાજની. એ પૃથ્વીરાજ સાથે વેર કરવું એ હતભાગ્યપણું કહેવાય છે
હે જયચંદ રાજા આપણા ક્ષત્રિયોને તરફ કોણ જોઈ પકડી જતો [illegible] મનકા
સપ્રધાન જેમાં રીતે વશ કર્યો છે. પૃથ્વીરાજના નામ તરફ કોણ થરથર કંપે છે
એણે સાતે પાતશાહોને સામટા પકડી લીધા એવો આ જગતમાં [illegible] છે. માટે એ
પૃથ્વીરાજને તમો તેડો એના [illegible] વેર કરવું નહી. તરત લોકો [illegible] કીબેટીને પરણે
છે જે તે જેવા કરી બોલાવવી ઘટે તેની સાથે [illegible] એવાં [illegible]
કે તમે તેડાવા [illegible] મારવા ઘટે છે તેને તમે માંડ્યા [illegible] ત્યારે અમે જાણીએ છીએ
એ કહે [illegible] ક્ષત્રિયોનું કુળ હવે રહેવાનું નથી. તરત જે મારવાનો
તો એક પૃથ્વીરાજ સમર્થ છે. જે રજપૂતરાજા એ પૃથ્વીરાજનું [illegible]
તે પણ પોતાના મનમાં [illegible] છે. એમ તમે ગમાવશો એવું [illegible]
સૂઝે છે. રાવણ અને [illegible] હતા તે મહાકાળ જેવા [illegible]
માં [illegible] ઈત્યાદિક ઘણું કહીને સમજાવ્યો પણ એણે માન્યું નહિ
જયચંદે [illegible] રાજાઓને તેડાવ્યા. [illegible] આવ્યા તે [illegible]
[illegible] થઈ. [illegible] રાજાઓ જયચંદ
[illegible] પૃથ્વીરાજ [illegible] નહિ. જો પૃથ્વીરાજનો મ
નકાબાઈ [illegible] જયચંદ યજ્ઞ કરવાનો વિચાર ધારત નહિ પણ [illegible]
જયચંદને યજ્ઞ કરવાનો વિચાર ઊપજ્યો. કાબાસ [illegible] પ્રધાન [illegible]
[illegible] અને તેરમાં [illegible] તેને [illegible] માં [illegible] નો એણે

કઈ હિંદુ રાજાએ ન કર્યો છે. મનકાબાઈ સરખી [illegible] લોકો કહે છે કે [illegible] કીર્તિ
ઓનું [illegible] મનકાબાઈએ [illegible] એણે સરોવર બંધાવ્યાં. એણે
સદાવ્રત બંધાવ્યાં. એક લાખ ગાયો દાન દીધી. કાબાસ [illegible] ની ગણતી ન
થી. કાબાસ [illegible] અસત્ય બોલતો નહિ. માગનારને નાકાર કહેતો નહિ. ઘણું
[illegible] ઓ કાબાસ શરણે રાખતો. નિત્ય નિયમ ગંગાજીએ સ્નાન કરતો. વેદ
વિદ્યામાં સહદેવ જેવો હુશીયાર હતો. પૃથ્વીરાજના સર્વ શૂરા સામંતો મહા મોટા
પરાક્રમી છે પણ એક કાબાસ જેવો કોઈ નથી. હે મનકાબાઈ [illegible] પછી જય
ચંદ યજ્ઞ કરે છે [illegible] પછી તેર સાજના [illegible] ચારે છે.
[illegible] પછી [illegible] તેર [illegible] આવે છે. [illegible] પૃથ્વી ઉપર હતો
ત્યાં લગી [illegible] તરફ [illegible] માગ્યું કરતો નહિ. કોઈ [illegible]
નહિ. [illegible] કરતો નહિ. [illegible] કોઈ [illegible] નહિ.
[illegible] હતો તે પણ મનકાબાઈ એક [illegible] કોઈ [illegible]
[illegible] નહિ. એ મનકાબાઈ [illegible] જયચંદ યજ્ઞ
કરવા લાગ્યો. અને પૃથ્વીરાજ [illegible] કરવાને [illegible] છે. મનકાબાઈ [illegible]
[illegible] કરાવતો નહી એવી [illegible] હતી. મનકાબાઈ [illegible] પછી
ઘણા રાજાઓને [illegible] ગઈ. [illegible] જયચંદ યજ્ઞ [illegible] તેવે
[illegible] ની શોભા [illegible] વાગવા લાગ્યાં રાગ
રાગણિયો ગવાવા માંડી. [illegible] ઘરેણાં વસ્ત્ર પ
હેરીને ફરવા લાગી. [illegible] ની નગ
રીઓ [illegible] રાજાઓ [illegible]
[illegible] નો [illegible] રાજા આવ્યો. રામનગરનો રાજા [illegible]
[illegible] આવ્યો. [illegible] ગિરનારવાળો રાજા આવ્યો. [illegible]
[illegible] આવ્યો. [illegible] રાજા આવ્યો. જેસલમેરવાળો. [illegible] વાળો. [illegible]
[illegible] રાજા આવ્યો. [illegible] નો રાજા. [illegible] પુરનો રાજા.
[illegible] નો રાજા. એ રીતે ઘણા રાજા એકઠા થયા. શ્રીનગરનો રા
જા પૃથ્વીરાજના [illegible] હતો તે આવ્યો. અને જયચંદને કહેવા લાગ્યો
[illegible] પૃથ્વીરાજને તેડા [illegible] પછી જયચંદ બોલ્યો કે મારે [illegible]
[illegible] ત્યારે [illegible] પૃથ્વીરાજને [illegible] સમરસિંહ અને સામંતો [illegible]
[illegible] કરવાને [illegible] છે. અને [illegible] આવવી છે. એવું સાંભળી શ્રીનગરનો રાજા
બોલ્યો કે હે જયચંદ તે [illegible] પૃથ્વીરાજ અને એમના સામંતો [illegible]

૨૮ ત્યાંલગી આ વાત બોલે છે. હે જયચંદ તું અભિમાનરૂપ વિષ વાદ કરીશ
વિનાશ થાય છે. કાજી નાગના રાજ ડુડા આગળ જઈ મોરચા બનાવે છે.
તે હું કમાર રહેતા જાણી જઈશ. પછી જયચંદ બોલ્યો કે કાજીના ગર્વને
મઆદ ઘોળે નાથ ઘાલી હતી એમ હું નાથ ઘાલીશ. હું ગારદ કરીશું. એવું સાંભ
ળી આનગરનો રાજા બોલ્યો કે - એવડું અભિમાન છે તો તારે યજ્ઞ સ્થિર રહેવા
નો નથી. સુરાસામંત તો પૃથ્વીરાજના તારા કનોજનગરને ઠામે ભંગાર કરશે. બાળી
ચાસામ ભાથરું નાખે છે તે મારે ખાવાનો છે. તારા બેઠો જરા સંધર તો તને બેદવાં
કવો એ આવ્યાં એમ થઈ રહશે. અને સંજોગતા નેવર શે. કનોજના હણો બેદાળનો
આપશે. તું અહંકાર કરે છે તે પરમેશ્વર સાંખનાર નથી. એ પ્રમાણે ઘણું આનગરવા
ળે કહ્યું પણ તેનું કહ્યું માન્યું નહિ. પછી ગાળ સિંહ રાજાએ પણ એ પ્રકારે ઘણું
કહ્યું પણ તેનું પણ માન્યું નહિ. બીજા કેટલાએક સામંત રાજાઓએ પણ કહ્યું પણ તે
નું માન્યું નહિ. અને પોતાની બડાઈ કરવા લાગ્યો પોતાનું શૌર્ય વખાણવા લાગ્યો
હમીર રાજા બોલ્યો હે જયચંદ તું જે રીતે અભિમાન કરે છે પણ પૃથ્વીરાજના આગ
ળએ અભિમાન રહેવાનું નથી. [illegible] તો મીરાંપ ઠાણે જઈને પુછી જો. લાહોર
નો પતિ ગુજરાતનો [illegible] આવ્યા છે તેને પુછી જુઓ કે પૃથ્વીરાજનું બળ કેવું છે
પૃથ્વીરાજને તેડીને મોતીઓની થાળે વધાવ. તો સર્વ કુશળ છે નહિ તો કુશળ
રહેશે નહિ. પછી જયચંદ બોલ્યો કે મારી તરફ તું બોલે છે તેના આગળ પૃથ્વી
રાજ કીસ ગણતીમાં છે એક કાળા સરદાર હતો તેને તો એણે મારી નાખ્યો. હવે
એ જુજબ કચ્ચાલવાનું નથી. એને તો ચતુરાઈ કરવાની કરવાની છે. મેં લાહોર મુલતાન
અને મકરાની ઘર તીલીધા છે. મારા આગળ એ કુ આંણ કોણ માત્ર છે. પછી ગજસિંહ રા
જા બોલ્યો કુ જયચંદ શીદ તું અભિમાન કરે છે શીદ તું બોલે છે. એવી
ભા તરહ માંમ રાંચો એક ઠામ જીને ઘણેજ જયચંદને સમજાવ્યો પણ એ જયચંદે માંનું
નહિ. રાજાએ બોલ્યા જે પૃથ્વીરાજ કોણ કાબુલ લાહોર નાથ ઘણી મહાન રાવર
રતા તેની પૃથ્વી પોત લીધી છે માટે એને છેડવો નહિ. પછી જયચંદ બોલ્યો કે હું મેરપર્વ
તને બાથમાં ઘાલું એવો છું મારા આગળ પૃથ્વીરાજ શું માલ વાર છે. પછી સર્વ રાજા
માંહે શહેર કુંવર કહે વાલાગ્યા જે જયચંદ આડો માંનતો નથી પણ પૃથ્વીરાજ નાના જે
શહેરાસામંતો જુદ્ધ કરવા ચડશે તે વેળે એની સાથે કોઈ હરનાર નથી. એવું સાંભ
ળતાં સુલતાં વખાંન બોલ્યો જે પૃથ્વીરાજના સામંતો તેકોઈ જીતે એવો નથી
[illegible] વાર મ જેપ કડીને જવાસ કર્યો અને માથા ઉપર ઘા સપેઠેપર

ભાવ બચઃ વ્રજકિસ્મત જમીના જનશતિ પૃથ્વીરાજ છે પૃથ્વીરાજનો દેવે હરશે

૪ પછી માહેબાર કુંવર કે જયચંદને એ [illegible] ધકકડ કરવા પણ મેં આગાઈ મુદ્રતે નથી ત્યારે કુંકુંડ કુંજે થનોર રહેતે પરે ૩

ઓ. માટે એ પૃથ્વીરાજને તેડવા જાઈએ. જયચંદ રાજા એ એક પૃથ્વીરાજને પ
ત્ર લખ્યા માં કહ્યું કે આ મારી દીકરીએ વર વરવાનો નથી તે માટે તમને તેડા આવે છે તે ઝટપટ
ઉતરવાં બધા આવજો. એ અભિમાન યજ્ઞ કાગળ લેઈ કે કાગળ વાળો જતો હતો એટલે
મધુરામાં કુરણ ટીમ જીતેણે એ કરાંદ શક કાદા આવે [illegible] સવાલાખ ફોજ નાગુજવા
યોકુ ધર્જ ને ચંદ કવિને સાથે લેઈ જે પૃથ્વીરાજ ને કનોજ આવજો. જયપાળ એવા
પત્રને કોઈ જાણે નહિ. ગોગા [illegible]. ત્યાં સંજોગતા પાસે ફુદું. એને
અદ્દેશ કાદા આને જઈને કાગળ વાંચે પૃથ્વીરાજ એક સો પછી જયચંદનો પત્ર આપ્યો તે
વાંચી પૃથ્વીરાજ અને શહેર સામંતો ને ઘણા ઘણી ખેરીસ ચઢી અને રીસ થી લાલ નેત્ર
થયાં [illegible] એમ કોંધી નાગ ફુંફાડા મારે એમ ફુંફાડા મારવા લાગ્યા. બોલ્યા કે
એમ રામે રાવણને રોળ્યો એમ જયચંદને રોળવા. એમ કહીને સર્વ શહેર સામંતો
સહિત પૃથ્વીરાજ સજ્યો. પૃથ્વીરાજ બોલ્યો કે મારું આંણ આ દિશા અંદર છે-
વીશળદેવ આનંદે [illegible] સામંત સિંહ એમણે
ગાળ્યું. પુરાસાંણ - ઈરાણ નાતર કાંણ કેમાર માર્યો છે તો જયચંદ કેટલાક
માત્ર છે. એ પ્રમાણે કહી પૃથ્વીરાજની ફોજ કનોજને માર્ગે ચાલી સર્વ સામંતરા
જાએ હાથમાં કમાંનો લાલી છે. કટાર કેડે બાંધ્યા છે. ને માથે ઈરસીં હાથે કવાતો
ડીને ઢાઢ એમ સર્વ ઊભા. માર્ગે જતાં પૃથ્વીરાજને અપશકુન થયા ઘોડા ઉપર પલા
ણ કરતાં છીંક થઈ સુતાર અગોકરવત વલગાડીને સાંમો મળ્યો. કુતરે કાંન ફડ ફડાવ્યા.
પછી પૃથ્વીરાજે કાગળ લખ્યો તેમાં લખ્યું જે જયચંદ રાજા હવે ફરી ચાર રહે છે જો
[illegible] હવે આને બોડીને સંજોગતાને વરીશું જે મહાપ્રજાપતિ નાયક માં શિવ કર્યું
હતું એજ થશે. એ પ્રમાણે સંદેશો મોકલ્યો. ફાડી કાંનડ દેવ હાથમાં કમાં ન ઝાલીને ઊભો
તે વેળે સામાંનમાર સાં મેમ ભ્યો પછી સર્વ એક ઠાઈ વાલ દરવાના બાહેર નિ
કળ્યા ત્યારે કુંમારીને કુમારી કન્યા સાસામ મળી પછી માંસાને [illegible] મળી પછી પૃથ્વી
રાજને આનંદ થયો. કાકો કાંન. ખાંગાનપરમાર. ધીરભાઈ. પંડોર. ભીમકુપ ઉચાર
ચામુંડરાવ. કવિચંદ. ગોવિંદરાવ. જૈતપરમાર. અચંડરાવ. નડર રાઠોડ. નરસિં
હરાવ દાહમો. ઈત્યાદિક [illegible] સામંત અને ચોરાશી શહેરા એ
મની સવાલાખ સેના મળીને કનોજને માર્ગે ચાલી. માર્ગે વાલાં અને તોપ બાલકા
ડાકરતાં કનોજ ની પાસે પહોંચી. પૃથ્વીરાજે બાગ બગીચા માં તો કેસર ઉં કહ્યું પછી બા
ગબગીચાએ દરબારમાં તરવાર આપીને કહ્યું કે દૂત. પૃથ્વીરાજ પોતાની સેનાના જુદા જુ
દા થોકલા કરીને કનોજ ગયા. પછી ચંદ કવિને પુછ્યું કે હવે આપણે કહીએ તો રહીએ
પછી ચંદે એક પુરશાળ બાગ બાતાવી ત્યાં સર્વ જુદા જુદા થોકલા થઈ ઊતર
વાનો વિચાર જણાવ્યો.

30

પછી [illegible] સર્વે મળી વિચાર કર્યો કે આપણે કનોજ સેહેર જોવા જવું. આપણું (રવા) લાજ દળ
કુંજકું ઊતરે [illegible] તે કોઈ જાંણનાર નથી કે નકે નવાંણ રાજાયો નીસે જાત્રામાં આપણું દળ જાણ
શે નહિ. ચંદ કવિ જય ચંદની સભામાં જશે પછી જયચંદ [illegible] ચંદને જે ઠામે ઊતારો
આપશે તે ઠામે ચંદ ઊતરશે. પછી કાંગ અને પંડોર જાંલ્યા કે હમણાં જાંઈ ત્યાં ડેરો
ઊતરો પણ કરણાટી જે કાંણે આપણને કે રેશે તે ઠેકાણે આપણે ઊતરીશું.
પછી માંડુ [illegible] અને છગાન પરમાર બોલ્યા જે અહીં જ ઊતારો થશે. આપણે બધાં
કે કનોજ સેહેર જોવું છે. પછી કાકો કાંન બોલ્યા કે કનોજ નાકોર આગળ ગંગાને કીનારે
આપણે ઊતરવું. પછી સેહેર જોવા જવું સંજોગતાને [illegible] અને પૃથ્વીરાજ તેડ
સાથે લાપ કરાવવો. પ્રથમ કવિ ચંદ જય ચંદ પાસે જશે પછી જય ચંદ સામી
વાતચીત કરશે. પછી સામંતો બોલ્યા કે અમારે જય ચંદ ની સભા જોવી છે સર્વેરા
જાયો તરફ હીલુંને જોવા છે. માટે અમે ચંદ સાથે જઈશું. પછી કવિ ચંદ પ્રત્યે પૃથ્વીરા
જ કહે કે મારે જય ચંદની સભા જોવી છે માટે મને ચંદ તું સાથે લેઈ જા. પછી ચંદ કે તું
રાજા છે તને હું કિ એ પ્રકારે લેઈ જાવું. પૃથ્વીરાજ કે હું તારી સાથે સ્થગીદાર થઈને પાંનનો
પનારો થઈને આવું. પછી ચંદ કે તારી કાંઈ નિંદા કરે ત્યારે તને રોસ ચડે પછી તું તરવારે
તેનું માથું કાપે માટે તારાથી છાંનું રેહેવાય નહિ. પછી પૃથ્વીરાજ બોલ્યો કે મારી નિંદા
[illegible] ગાને તે ટલી કરેશે તો હું સાંભળી રહીશ પણ બોલીશ નહિ. પછી ચંદ કે ચાલો જય
ચંદની સભા જોવા. જઈએ એમ કહીને. આઠ સામંતોને સાથે લીધા. અને બાર હજાર સાથે
સાથે લીધા. અને સાઠ રાવતોને સાથે લીધા. એમ જીને એશી માણસ થયું અને ચંદ
અને પૃથ્વીરાજ સ્થગીદાર મળીને બાશી માંણસો મહાબળવંત જય ચંદની સભા
જોવા ચાલ્યા. કનોજ સેહેર જોયું બજાર નીશોભા જોઈ. અને કુંવાદિનાગડુગડે છે
રાગરાગિણી ગવાય છે અને કનોજ ઈંદ્રપુરી જેવું થઈ રહ્યું છે. રાજાઓ નાચ
સવારી યો નો પાર નથી. હાથી યો ઘોડા અને માંણસો એ સેહેર બાધુ લરી ફાટ ઉડેલ
કેટલા એક ઘોડાનામો જેવા ઘોડાવાળા માંગ વ આવે ચાર તા. બધુ નગર જોઈને
જે જગાએ સોનાનું પૃથ્વીરાજનાપુતળાને દરવાન કર્યો હતો તે જગાએ આવ
બાર કોસમાં સેહેર વસેલ હતું તેમાં પાંચ હજાર પેરો બાવન બજાર અને
સ્થાંચ ઊઠાં જોઈ વળ્યા. પૃથ્વીરાજ નાપુતળાને જોઈને [illegible] (સંકટ) [illegible] મુજરો કરે
છે. પછી ચંદ કવી પુતળાને ગાળવા માટે દેવીની સ્તુતિ કરવા લાગ્યો.
પછી દેવી [illegible] જ્વાળામુખી બોલી કે ઘડીમાં એ પુતળું ગળશે અને ગંગા
જળમાં જળ થઈ જાશે. પછી ચંદ કવિ એ આઠ અંજલી પાંણી છાંટ્યું પછી પુતળું
ઊઠીને ગંગા જળમાં જઈ પાંણી રૂપ થઈ ગયું. પછી ચંદ કવિ જય ચંદની કચે

રીજ [illegible] ચાલ્યો. ત્યાં [illegible] છત્રીકુળના (નવાંણું) [illegible] રાજા જે ઠા હતા અને તેર સાખના
તરકો જે ઠા હતા. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ચંદ કવિ એ દરવાજા આગળ આવીને દર
વાંનને કહ્યું કે જાઉં જય ચંદને ખબર કે હું જે એક ચંદભાટ આવ્યો છે તે કહે
છે કે (આવવા) [illegible] નાણ દી નવ છાગંગાને કાંઠે રણસંગ્રામ થશે માટે રાજા જય ચંદ પર
વારી રે હે જો. એ પ્રમાણે કહ્યું તે સાંભળી દરવાંન જય ચંદને કહેવા લાગ્યો જે એક
કચંદ ભાટ આવ્યો છે. તેની સાથે એસી અસવાર છે એણે સંદેશો કહ્યો છે કે આજ
થી તીજે દીવસે ગંગાને કાંઠે યુદ્ધ થશે માટે પરવારી જોજો. એ પ્રમાણે દરવાંને કહ્યું
[illegible]
[illegible] પછી છવાંરી પડ [illegible] ની અંદર જે ઠો હતી તેણે
પુછ્યું કે પૃથ્વીરાજ કેમ ન આવ્યો શું કાળાસ થયો તેણે શો કાંઈ રજ હૈ કે જુઠો થયો છે. કેય
[illegible] સ્ત કરવા માંડ્યો તેમાં પૃથ્વીરાજને દરવાંને કહ્યું [illegible] તેમાં ના આવ્યો. પછી જય ચંદે [illegible]
એ બહાર જે મોકલ્યો તેણે આવીને કહ્યું કે જય ચંદ રાજા પાસે ચાલો [illegible]
સાકરીયો જીને પાએ પીએ પાંન બીડી લો આપો. પછી ચંદ પોતાના સાથવાળા
ક્ષત્રિયો ને લેઈને જય ચંદની કચેરીમાં ગયો. જય ચંદ ઊતારાને મુજબ જે ઠો હતો
તાંહાં જવાર કર્યો. જય ચંદની પર્વ પરધાન જે પાસે કચેરીવાળા જે ઠા હતા બાણી
બાજુએ તરકાંણ જે ઠા હતા. અને ડાબી બાજુએ સર્વે રાજા જે ઠા હતા. સનમુખ મરે
શાકુપર જે ઠા હતા. જય ચંદની પાસે રાંણી પડ [illegible] માં જે ઠી હતી તેએ સર્વને દેખ
તી પણ એને કોઈ દેખતા નહિ. ચંદનું આતિથ્ય કરીને જય ચંદ બોલ્યો કે. હે ચંદ ક[illegible]
ચેરીમાં છત્રીકુળના રાજા જે ઠા છે તે મને [illegible] નજરે બો [illegible] તેમ નાં રૂપનું આખ્યા
[illegible] શાસ્ત્ર કવિતામાં કરો. પછી ચંદ કવિ એ આખ્યાન કર્યું. હિરણ્ય કશિપુ [illegible] શિશુ
પાળ. રાવણ. જાલંધર. બાણાસુર. દુર્યોધનાદિ કના બળની ઊપમા દેઈને જયચંદ
નું વર્ણન કર્યું. જય ચંદ તેં સર્વે રાજાઓને ત્યા [illegible] પણ પૃથ્વીરાજ
તારાથી જીતાયો નહિ. ઈત્યાદિ વર્ણન કરવામાં પૃથ્વીરાજની ઊતકૃષ્ટતા દેખાડ
કરી. જય ચંદનું પરાક્રમ વર્ણન કરતાં પૃથ્વીરાજનું પરાક્રમ અધિક છે એવું
સૂતકર્ષ વડે બતાવ્યું. કચેરીવાળા રાજાઓનું વર્ણન કર્યું તેમાં પણ પૃથ્વીરાજ
નાં સાતં તોનું ઊ[illegible] સ્ત બતાવ્યું. પછી જય ચંદ બોલ્યો કે દરવાંન પવાપ વારાજ

37 કેમ ન આવ્યો. પછી ચંદ બોલ્યો જે રાજા અભિમાન ન કર્ય. તારૂં અભિમાન [illegible]
પૃથ્વીરાજ ઉતારશે. તું પક્ષ કરે છે પણ જો પૃથ્વીરાજને જીતીને યશ કરે તો હું મરદ જાણું
પછી જયચંદ બોલ્યો કે સવા લાખ દળ નો સરદાર છે. એને તો હું સપાટામાં ઉડા
ડી દઉં. પછી ચંદ બોલ્યો કે [illegible] પૃથ્વીરાજના સવા લા
ખ યોદ્ધા તારા તેર હજાર દળને [illegible] માર મારી એક ક્ષણ માં ઉડાડી દેશે
જો તું ન માનતો હોય તો આ રાજા [illegible] આ તુરકાંને પુછ. એ પૃથ્વીરાજ
ના યોદ્ધાઓનું પરાક્રમ જાણે છે. [illegible] પૃથ્વીરાજનું પરાક્રમ [illegible]
[illegible] જયચંદ તું [illegible] છે. પછી જયચંદ ચંદ કવિ પ્રત્યે બોલ્યો કે [illegible]
[illegible] તને હું દાંન દે
વાને ધારતો હતો પણ તું મારી સામો [illegible] કઠણ બોલ બોલે છે. તારા માથા ઉપર
દરિદ્ર તાણું છત્ર દેખાય છે. એવું સાંભળી ચંદ બોલ્યો કે. સર્વ રાજા પાતશાહો
[illegible] છો અને હું કહું છું કે પૃથ્વીરાજ [illegible] નો મેં [illegible] આશ્રય કર્યો
છે. પૃથ્વીરાજ વિના બીજા [illegible] રાજા મને કોટિ દાન આપે તો હું લેઉં નહિ. પૃથ્વી
રાજ વિના બીજાને હું ગણતી માં ગણતો નથી મારા માથા ઉપર પૃથ્વીરાજરૂપી છત્ર છે
[illegible] જે ચંદે ચંદની મશકરી કરી કે [illegible] છે. એ વે પાંણી
ગાડી કે હળે જોડુ નથી. પછી ચંદે ઉત્તર કર્યો કે પૃથ્વીરા[illegible] જ સાંભ
ળ [illegible] એ મુખે તણ બાંધ્યાં ત્યારે બળદીઆ [illegible]
પછી ચંદ [illegible] ને [illegible] તે પણ પૃથ્વીરાજ કાપનારા છે માટે બળ
દીઓ [illegible] છે [illegible] કાંઈ જ બળદ [illegible] નથી. પછી ચંદે પૃથ્વીરાજનું વખા
ણ કર્યું. તેમાં મારા માથા ઉપર પૃથ્વીરાજ છત્ર છે મને મોજ આપનાર પૃથ્વી
રાજ છે એવું બોલાયું તે ઉપરથી કુર્ગ કેદાર હતો તેણે જયચંદને કહ્યું કે આ
ચંદને બીડી આપનારો છે તેજ પૃથ્વીરાજ છે [illegible] બીડી માં સોનાની મોરો
ઘાલીને ચંદને મોજ આપે છે. ચંદ કેહે છે કે મારા શિર ઉપર પૃથ્વીરાજ મોજ
આપનારો છે એ વચન ખરૂં છે. પછી જે ચંદ બોલ્યો કે કુર્ગ કેદાર અહિં પૃથ્વી
રાજ આવે નહિ. [illegible] આજ કોના ઉપર
ક્રોધ [illegible] નથી. પછી કુર્ગ કેદાર બોલ્યો કે કરણાટી દાસીને તેડાવી
ને પૂછ તારે [illegible] કે આ ચંદ આગળ પૃથ્વીરાજ છે [illegible]
કરણાટી કેહે છે કે પૃથ્વીરાજ વિના બીજો કોઈ પુરુષ નથી માટે હું માથે ઓઢતી
નથી તે જો પૃથ્વીરાજ હશે તો એ માથે ઓઢશે. એવું સાંભળીને જયચંદે કરણાટીને
બોલાવી કરણાટીને આવતી જોઈને ચંદે પારસી કરીને માં એવું સાનમાં કહ્યું કે

કે જો તું પૃથ્વીરાજને જાણતી હશે તેમાં [illegible] સારૂં નહિ થાય. તે પારસી કરણાટી
સમજી ગઈ [illegible]
[illegible]. કરણાટી એ પૃથ્વીરાજને જોઈ માથે ઓઢ્યું. તે વખતે જયચંદે પુછ્યું કે કરણા
ટી શું પૃથ્વીરાજ અહિં છે તેથી માથે ઓઢ્યું. [illegible] તને મારા
રાની આંણ છે તને ગંગાજીના સમ છે તું સાચું બોલજે. પછી કરણાટી બોલી કે [illegible]
આ ચંદ પૃથ્વીરાજનું અડધું અંગ છે જેણે પૃથ્વીરાજની ચાકરી કર્યા કરી છે. માટે પૃથ્વીરા
જ અડધું અંગ ચંદને ગણે છે. [illegible] તમારી [illegible] માં જે [illegible] રાજા છે એ સર્વે પૃથ્વી
રાજે દંડ્યા છે. આપણો [illegible] આવ્યા છે તે પૃથ્વીરાજને નમે છે માટે [illegible]
રાજા [illegible] ચંદ [illegible] તમે પૃથ્વીરાજને [illegible]
તમે પૃથ્વીરાજને તેડ્યા વિના યજ્ઞ કરો છો તે જેમ દક્ષ પ્રજાપતિના યજ્ઞમાં શિ
વે દક્ષને [illegible] માથું [illegible] હતું એવું થશે. કુર્ગ કેદાર વળી જે ચંદને કેહેવા
લાગ્યો જે ચંદના માથા ઉપર પૃથ્વીરાજ છે. માટે [illegible] પાંનની બીડી
માં સોનાની મોરો ઘાલી ચંદને આપે છે. હવે હું તમને કહું તે કરો. એ બધા સર
દારોને પાનની બીડી આપો જો એ પૃથ્વીરાજ હશે તો બીડી લેશે નહિ અને ચંદ
કવિ બીડી લેશે [illegible]. જયચંદે બીડી આપવાનો વિચાર ધાર્યો એટલે
[illegible] ચંદ કવિ [illegible] જયચંદ પાસે ગયો જયચંદ [illegible] પાટો બાંધે
લો હતો [illegible]. પછી બોલ્યો જે તારે કવી ઘણા છે [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] સારો સુખકારક છે.
[illegible]
જયચંદ [illegible]
સામંત [illegible] પૃથ્વીરાજ ચંદ [illegible]. કુર્ગ કેદાર બોલ્યો કે [illegible]
ચંદ [illegible] પૃથ્વીરા
જ [illegible]
[illegible] પૃથ્વીરાજ [illegible]
[illegible] તેનો અર્થ [illegible]
[illegible] પૃથ્વીરાજ તે ઉપર બેસ
[illegible] ત્યાર [illegible] ગાદી
એ બેસારી પૃથ્વીરાજ [illegible] કરવા લાગ્યો સર્વે સામંત [illegible] ચંદ અને પૃથ્વીરાજ
નું વખાંણ કરવા લાગ્યા. ચંદ કવી [illegible] પૃથ્વીરાજનું વખાંણ

32

કરતો હતો કે મારા માથા ઊપર પૃથ્વીરાજ છે તો એ વજાણ જાઇ કરવું તોફ તોય પૃથ્વી
રાજ સંદતુ માથા આગળ હતો. સંકટ પૃથ્વીરાજ ના યશ બોલ
વાલા ગયો પૃથ્વીરાજ આવશે એ દાતાર મને લાભ મેળવાપશે. જયચંદે પૃથ્વી
રાજનુ પુતળુ કરીને એ કે દ્વારના ઠેકાણે પૂતળુ પોતાના પણ ઉભુ કર્યો છે. તારામણનુ
પુતળુ થાય છે એવુ પૃથ્વીરાજનુ પુતળુ થયુ એ જણાય છે કે જયચંદે પૃથ્વીરાજને
પૂજ્ય કર્યો છે હવે પૃથ્વીરાજ સંજોગતા વરશે કે લોક એ ફરાવ્યા પડશે. ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ પછી પૃથ્વીરાજે કહ્યુ કે આપણે એ શરીએ
અસવાર કનોજ જોવા જાઇએ. રાગ રંગ જોવરાવા એ જો વાકુ જો જોવી. પછી
પૃથ્વીરાજ [illegible] સાથે એ શરીએ અસવાર કનોજ જોવા ચાલ્યા. [illegible] પૃથ્વી
રાજને કુંવર ગયો હે પૃથ્વીરાજ કનોજ મધ્યે હિંદુ મુસલમાન વાણિજ ઘણા લોક આવ્યા
છે. તે હવે ચાલો જોઈએ. પૃથ્વીરાજે નગર માંહે રીત હાટ જોયા. હાટ હાટ ઠેકાણે
રહેલા [illegible] દીઠા. કેટલા એક રાજાઓ બેઠા છે ત્યાં ઘણા ત્યાં ગાન તથા નીસાગરાગ
ણી એ થઈ રહી છે. સ્ત્રીઓ એકઠી મળીને ગીત ગાય છે. જંગલ સિંહરાજાના એ
[illegible] પૃથ્વીરાજ એ શરી અસવાર જાય છે. તેને કોઈ જાણ્યા [illegible]
[illegible] પૃથ્વીરાજની પાછળ ફરવા લાગ્યા [illegible] રાજ
એ બાર [illegible] અસવાર રાજ્યા. પછી પૃથ્વીરાજના મોમા [illegible]
રાઠોડ થયા. પછી બાર હજાર [illegible] પૃથ્વીરાજ [illegible] ત્યાં ટાંક એ ની પાછળ
જ્યુ એ સારી રીતે [illegible] કરવું. એ પ્રકારે સારો [illegible] પૃથ્વીરાજ ગંગા
ને કાંઠે સંજોગતાના મહેલ હતા ત્યાં ગયો. ગંગામાં ઘણુ જળ ભરેલુ હતુ [illegible] એ
જાણે કાંઠે આવ્યો ત્યાં સંજોગતાની જોડી આવી સખીઓ [illegible] પૃથ્વીરાજ મો
[illegible] ગયો ત્યાં [illegible] ગંગામાં ઘોડાને પાણી પાવા લાગ્યો. ત્યાં એક કુંવર
આવેલી તે એ વખતે હાથમાં મોતીની મુઠી ભરીને માછલાંને નાખવા માંડી તે મોતીને
માછલાં કુદી કુદી ઉછળી ઉછળીને પૃથ્વીરાજ પાસે આવવા માંડ્યાં એક માછલી
[illegible] થઈ તેના નાશ કરે છે. માછલાં કુદાના [illegible] ચવાનો
તે [illegible] સંજોગતા [illegible] ટીએ [illegible] તો [illegible] મારા
[illegible] આવો છે. તે તે [illegible] પછી કરણાટીએ [illegible]
મોતી નાખતો પૃથ્વીરાજને દીઠો. પછી કરણાટી દરબારમાં તીસંજોગતાને કહે
વાલાગી એ તો પૃથ્વીરાજ [illegible] સંજોગતા આનંદ [illegible] કરણા
ટી બોલી કે [illegible] તુ જાણ પરતી કરીને પણ મારા [illegible]
તીલે ચાળમાં ઘાલી વધાવી લાવ. સંજોગતા એ પૃથ્વીરાજ [illegible]

DR. BHAU DAJI [illegible]

[illegible]

પ્રથમ પૃથ્વીરાજ સાથે લગ્ન. પછી કરણાટી બોલી કે ગડબડ કરશો તો સાંમો કુંવર પાળ
ી છે તો પમારશે માટે જુગતીએ કાર્ય કરવુ. પછી સંજોગતાએ એક મોતીની થાળ
ભરીને કરણાટીને આપી તે લઈ કરણાટી એ પૃથ્વીરાજને વધાવ્યા. પૃથ્વીરાજને કહ્યુ કે
હાથ કહ્યા. પછી પૃથ્વીરાજે હાથ કાઢી ને મોતીનો થાળ કરણાટીએ હાથમાં
આપ્યો. પછી કહ્યુ કે પૃથ્વીરાજ હવે મોહોલે પધારો. સંજોગતા તમને તેડે છે. તમને
[illegible] તન ફરી કેરાખશે. હમણા ઉત્તમ [illegible] મુહૂર્ત છે માટે સંજોગતાને પરણો
[illegible] પ્રકાર [illegible] વર્તાવો. પછી પૃથ્વીરાજ સંજોગતાને મોહોલે પધાર્યા.
સંજોગતાને નિરખીને મનમાં લાવ્યા પછી પલંગ ઊપર બેઠા. પછી કરણાટીએ
[illegible] લઈ આવી તેણે વેદ મંત્ર જાણીને પૃથ્વીરાજને [illegible] અને સંજોગ
તાને મંગળ ફેરા ફેરવ્યા [illegible] સાક્ષીએ લગ્ન કરીને બેઉ તે સંજોગતાના
મોહોલમાં દસ દિવસ રહ્યા. પછી સંજોગતાને [illegible] સાંમતો કહેવા લાગ્યા
[illegible] સંજોગતા ઊતારે ચાલો. [illegible] તમે સર્વે કુશળ સોહેરમાં થઈ [illegible]
તારે જઈએ. પછી કનોજ સોહેર સુ સરા થઈને વાડીમાં ઊતારો કર્યો હતો ત્યાં
આવ્યા. પછી કરણાટી સાથે કાકા કાન્હ અને પંડીર જયચંદને ખબર કહાવી [illegible]
[illegible] કરણાટી એ જયચંદને કહ્યું કે પેરા [illegible]
[illegible] તમે ઘણા [illegible] [illegible] તે હવે જાશે. ઘણા લોક તમને વાર
તા [illegible] પૃથ્વીરાજ [illegible] પણ તમે તો [illegible] પૃથ્વીરાજ અને સર્વે સા
મંતો આવીને સંજોગતાના મોહોલમાં પેઠા પૃથ્વીરાજ આવીને સંજોગતાને વર્યો
એ પ્રકારે [illegible] કચેરી
વચ્ચે કરણાટીએ [illegible] વાત કહી તે સાંભળીને જયચંદ કોપાયમાન થયો. હાથમાં
હથિયાર લઈ ઊઠ્યો. ગડગડ જોબતો ગાજ સર્વે રાજાઓમાં ખબર થઈ કે ચહુ
આણ આવ્યો છે. જયચંદે પોતાના યોદ્ધાઓને કહ્યુ કે હવે હુંશીઆર થઈ ચાલો. પા
[illegible] લીધા તો પોતે તૈયાર કરી એ પ્રકારે
સૈન્ય જયચંદ યુદ્ધ કરવા ઊઠ્યો. તે વખતે સિંધુરાગ ગાવા લાગ્યા. સિંધુરાગ
ની નોબત સાંભળીને રાવ [illegible] ઉપર હતા તે [illegible] પૃ
થ્વીરાજ [illegible] પૃથ્વીરાજ સંજોગતાને વર્યો. હવે યુદ્ધ આદરશે.
હવે પૃથ્વીરાજ સાથે યુદ્ધ કરવામાં જયચંદ ઊઠ્યો તે વખતે તે ડાવલા રાજાઓ બોલ્યા કે
અમને હુકમ કરો તો એમ ચહુઆણ સામા લડીએ. પછી જયચંદ બોલ્યો કે તમને મેં માન
[illegible] નહિ તમે [illegible] અમારા ઘણા યોદ્ધા છે કુશળ છે
ચહુઆણ સાથે યુદ્ધ કરવુ તે હાંસી ખેલ નથી. એમ કહી જયચંદ કહે છે કે હવે
[illegible] સરદારે સરદાર સાંમા સાંમી યુદ્ધ આદરીશું. પૃથ્વીરાજના સામંતો [illegible]

33

જાણશે. જયચંદ લડવાય જોતેની સાથે [redacted] એક લાખ અને એંશી હજાર ઊંટ
રાજે રખ્યા. જવાંન જે તમામ લડવાય જો તે રણસંગ્રામમાં અસ્ત્ર શસ્ત્ર લઈને વાજા
ગયો નોબત ઢોલ શરણાઈ કરણાટ તુરી ભેરી શંખ ગોમુખાદિક વાજાં સિંધુરાગમાં વાજવા
લાગ્યાં. માહેશકુંવરે [redacted] તમાલને હુકમ કર્યો કે વાંકડા યુદ્ધ કરો. સાત ટોપીવાળા
એ પોતાના માણસો યુદ્ધમાં મદદ કરવા આપ્યા. તેમાં કેટલાએક [redacted] ગુરાબ ને ગુરજ
વાળ વા ... [redacted] કાજર પરતક. પૃથ્વીરાજનો ધીરજ ભાઈ હતો તેણે પૃથ્વીરાજને ક
હ્યું કે તમે મોરચામાં જુવો કરો આ સામાં તો યુદ્ધમાં જુવો કરશો. સામે તો સાં ફ ... નાક
મારનારી જયચંદની સેના સિંહ સરીશ. એમ કહીને ધીર સામાં તો [redacted] યુદ્ધ કરવા સા
મો આવ્યો એવામાં જયચંદની સેના [redacted] સામે તો સામા લગાલગ આવીને લડ
વા લાગી. કાંઈ દેવ છગનપરમાર ને કહે છે કે હું આ સેનાના સામો યુદ્ધ કરવા અને અપસરા
વરવા ચડુ છું. પછી છગનપરમાર બોલ્યો કે મારા ... દેખતાં ... વાળ્યે ધા
રણ ... માટે પ્રથમ હું યુદ્ધ ચડુ છું એમ કહીને છગનપરમાર યુદ્ધ કરે ... તેને જયચંદ
ના છગનને કહે વા લાગ્યો જે હે વાંકા અરદાર તું પૃથ્વીરાજનો ગણ છે અને પ્રથમ યુદ્ધ કર
વાય જો એ જે ગણપતિ તુ ગણાશે. તારુ અમર નામ રહેશે. સંવત ૧૧૫૧ ના ફાગણ
શુદી ૮ ને રવીવારે સંજોગતાને પૃથ્વીરાજ વર્યો એ દીવસે છગનપરમાર યુદ્ધ પ્રથમ
ચઢયાં દસ ... એવું વંચાશે. [redacted]
તે મરવાના છે નામ અમર રહેવાનું છે. પછી છગનપરમારે જઈ ગંગા ... ના ... માં સ્ના
ન કર્યું અને બ્રાહ્મણને દાન [redacted] આપ્યાં. પછી પોતાનો દીકરો [redacted]
[redacted] અને પોતાનો ભત્રીજો [redacted] એ બે કુંવરોને પોતાના મો આગળ
કર્યા. પોતાનો [redacted] ભાઈ [redacted] પાસે રાખ્યા એમ ... પરમાર યુ
દ્ધ કરવા આવ્યા પ્રથમ પૃથ્વીરાજને જઈ સલામ કરી. બે કુંવરોને જોઈને સંજોગતા
બોલી કે મારા વાસ્તે રજપુતોને રાજ મરાવો છો પણ આ બે કુંવરોને મરાવશો નહિ એ
બેના ને ઠાલી નુકશાન કરવામાં ટાળો. પછી કુંવર બોલ્યા કે. [redacted]
[redacted] તે છોકરાં પોતે મર
તા સુધી બાપ ને વંચાવે તે છોકરાં સપુત જાણવાં. બાપ રણમાં ન જાણે ... જુવે
તે છોકરાં રણમાં વેરિયાને રમાડે તે છોકરાં જાણવાં એ પ્રમાણે કહીને બે કુંવર
રાજવામાં ક્યાપણ રહ્યા નહિ. વળી બોલ્યો કે લડીને હું માહેશકુંવરને લાવું
અને એને દરબાર કરાવું તો મને છગનપરમારનો દીકરો જાણજો. કેટલાએક પરાધર
યોદ્ધાઓ ... અને જયચંદ રણધીર ... કુસવાસો યોદ્ધા લઈ સામા આવ્યા
અને જયચંદની ચતુરંગિણી સેના સંહારે તેજ ... એ પ્રમાણે બોલતો જોઈને છગને

પરમાર દશો. પછી પૃથ્વીરાજ અને કાકા કાન્હડેને સલામ કરીને છગનપરમાર જ
યચંદ સાંમો લડવાય જો જયચંદ વાર ... રહ્યો હતો. ત્યાં દાં છગનપરમાર
જઈ પહોંચ્યો. મરદે મરદ સાંમા માંડ્યા. પછી માહેશકુંવર બોલ્યો જે લડશો નહિ જો
તમારે જીવતાં હજી એ જુદ્ધ હોય તો પૃથ્વીરાજને લાવો. પછી છગન બોલ્યો કે કુંડ
બચન બોલશો નહિ હવે સંભાળી ને બોલો ... પછી જયચંદ બોલ્યો કે પૃથ્વી
રાજને લડી ને લ્યાવોને હું દરબાર કરીશ. પછી છગનપરમારે કહ્યું કે વિચાર કરીને બો
લો માંગ પાછા હોય એમ શું કહો છો પૃથ્વીરાજ ને નારાયણની પેઠે યુદ્ધ કરવા
... તમે કહ્યું પછી પૃથ્વીરાજ તમારો જમાઈ થયો હવે તમે ... મારો છો. પછી
... કરીને ... ચાલી ... એમ સેના ચાલી. ફરસીઓ
તોપો ... [redacted] ના માર મારવા માંડ્યા. છગનપરમાર તરવાર
ની ધારે માર મારતો ચાલ્યો. [redacted] કુંવર, માહેશકુંવરની ... [redacted] જઈ પહોંચ્યો
[redacted] ત્યાં દાં સામા સામી તરવારો વીજળીની પેઠે ચમકતી ફરવા માંડી. કેટલાએક તીર
ના માર ચાલ્યા તે સાંમા નાં શરીર સુંસરાં જઈને વહી ગયાં લોહીના ... ની
ધારા છુટવા માંડી. પાંચસે પરમાર લોગા જઈને લડતા હતા તે લડતાં લડતાં એક
એક સાંમા સાંમા થઈ ગયા. કેટલાએક રાવતો જે રણમાં પડ્યા તે તો કુમાર
નો ... હોય એમ ... પરા ... તે પડ્યા. કેટલા
એક ... ટોપીવાળા [redacted]. ... ને વાળ્યા.
... કુંવર પોતાનો ઘોડો ... કરીને માહેશકુંવર પાસે જઈ પહોંચ્યો. પોતાનો
ઘોડો હાથીના ... પરથી ... હાથીના માથા પર ઘોડા સહિત ... દ
તાં દસ્તાં માહેશકુંવરનો હાથ ... પછી બોલ્યો કે આ જો ભાઈ પૃથ્વીરાજ
... [redacted] પૃથ્વીરાજ તમને ... આપશે. માહેશ
કુંવરનો ... જોવા લાગ્યો ત્યારે ... અસવાર દોડ્યા. [redacted] એ ...
માહેશના ... માર ... આ ... સાંકડામાં વાત આવી ગઈ છે
માહેશના યોદ્ધા [redacted] પાંચસે પરમારો સાથે ... આવ્યા. પણ પરમાર
... ઘણા યોદ્ધા ... ઘાણ કર્યા. સરોવર ... ગંગા
માં ... પ્રવાહ ચાલ્યો. પરમારોએ માહેશના યોદ્ધાઓને ...
... કુંવરે માહેશકુંવરને લઈને પોતાના ઘોડા ઉપર ...
... આવ્યો. ... માહેશ પ્રત્યે બોલ્યો કે માહેશ પૃથ્વીરાજ પાસે
... સંજોગતાને ... પછી પૃથ્વીરાજ પાસે માહેશ

38 કુંવરને લેઈ ગયા. માહેશર પ્રથીરાજને જાણ નથી. તે વેળે ચંદ બોલ્યો કે પ્રથીરાજ
મંડોર કોટ માહે શરણે આવ્યો ત્યાં નીલકંઠ દેવ. દુર્ગા દેવી પૂજાય છે એ બેના
રક્ષપાલ માહેશર રહે છે. ચંદ કવિ [redacted] કે હું છું કે કોઈ અહંકાર કરશો નહિ
રાવણનો અહંકાર રહ્યો નહિ એમ માણસ કે છે એટલામાં જયચંદની ફોજ લડવા
તૈયાર થઈ. જયચંદે મૂલરાજને માથે મોડ મુક્યો. મૂલરાજ જયચંદ પ્રત્યે બોલ્યો
કે માહેશર કુંવર કાયર થયો તેથી પકડી લીધો. એ જીવત મુવા જેવું કહેવાય છે.
[redacted] હવે આપણે વનમાલની ખબર લેવી: કુંમ
સરા [illegible] વનમાલ [illegible] ... માહે શો એક મૂરખ ઉકાળ કર્યું
અકુલાણો તેને સલામ કરી. રાત્રિ ચતુર્થ તેને [illegible] એ પ્રમાણે કહે છે
એવામાં સામા પરમારની ફોજનાં નીશાણ [illegible] વાગવા લાગ્યાં. સામાસામા બેઉ
ફોજ [illegible] રીતે ભીડાઈ. સામાસામા તોપ ગોળા [illegible] બાણ. કમાન તીર
દૂર થી [redacted] મારવા માંડ્યા. હાથી ઘોડા પડવા માંડ્યા. યોદ્ધાઓના માથા
[illegible] [redacted] કપાઈ પડ્યાં તેના ઢગલા કોટ જેમ થયા
[illegible] તે માથાં [illegible] પગ માં અથડાવા લાગ્યાં. મૂલરાજ [illegible] યોદ્ધો
શત્રુઓને ઘા કરવા લાગ્યો. મૂલરાજ સામો જગનપરમારનો ભાઈ [illegible] લડ
વા લાગ્યો. [illegible] કોઈ [illegible] નરસિંહ [illegible]
એ [illegible] મૂલરાજ [illegible] પ્રાણ [illegible]
પરમાર [illegible] મૂલરાજ [illegible] યુદ્ધ [illegible] મૂલરાજ કહે [illegible]
[illegible] આપણે [illegible] એ [illegible] હાથીઓ [redacted] સામા [illegible]
ઊપર [illegible] હતી. તેમાં યોદ્ધા તે ઊપર વનમાલે ઘોડો કુદાવ્યો. [illegible]
[illegible] હાથમાં કટાર લેઈ [redacted] [illegible]
[illegible] લાગ્યું. કોઈ યુદ્ધ [illegible]
[illegible] [redacted] [illegible] [redacted] [illegible]
[illegible] મૂલરાજ [illegible] વાઘ
[illegible] [redacted] [illegible]
[illegible] પછી મૂલરાજને એક તીર વાગ્યો તે [illegible] જયચંદનો [illegible]
વેગ આવ્યો તેની સાથે પરમારોને ખૂબ યુદ્ધ ચાલ્યું. પછી [redacted]
[redacted] વનમાલે જયચંદને વડા સિંહાસન ઊપર [illegible] ઊપર [illegible] કુંવર [illegible]
[illegible] જયચંદને [illegible] પછી વિચાર કર્યો કે હવે લડીને [illegible] સિંહાસન

[illegible] પરમારો એમની [illegible] વનમાલ [illegible] હવે આપણે [illegible] સિંહાસન [illegible]
[redacted] જયચંદ [illegible] [illegible] એનો ભાઈ [illegible]
તરવારો [illegible] કાબુલી તરફ [illegible]
[illegible] લાગ્યા. [illegible] લાગ્યા [illegible] પરમારો એ
વિચાર કર્યો કે હિંદુ [illegible] સિંહાસન [redacted] આપણા [illegible]
[illegible] એમ [illegible] લડાઈ [illegible] જયચંદનું સિંહા
સન ઊપાડ્યું. વનમાલ કુંવર અને એનો ભાઈ એ મળીને સિંહાસન ઊપાડ્યું
એ સિંહાસન પ્રથીરાજ પાસે [illegible] જગનપરમાર એ બે કુંવરો
ને [illegible] લાગ્યા. [illegible] જગનપરમાર [illegible] પરમારો ને
[illegible] જયચંદની ફોજ [illegible] કલકલાટ
[illegible] તરફથી [illegible] જયચંદના [illegible]
[illegible] જગનપરમાર [illegible] એ [illegible]
[illegible] વનમાલ [illegible]
[illegible] જગનપરમાર [redacted] ઊપર મારવા લાગ્યો. [illegible]
[illegible] એમ જગનપરમાર ઊપર માર [illegible] તરવારો [illegible] જગન
[illegible] હજારો [illegible]
હજારો જયચંદના ક્ષત્રિયો [illegible] જગનપરમાર
ઊપર પડ્યા. જગનના [illegible] [redacted] [illegible]
[illegible] [illegible]
[redacted] માથા વગરને જગન [illegible] તેવે
[illegible] જગનપરમાર [illegible] જગન
[illegible] જગનપરમાર જેવો કોઈ થશે નહિ. [redacted]
[redacted] કેટલાએક [illegible] હજારો [illegible]
[illegible] ઊપર છત્ર ધરાતાં હતાં [illegible] જગન
પરમારે [illegible] જગનપરમાર [illegible] જગનપરમારના [illegible]
[illegible] પરમાર [illegible] કર્યું [redacted] જયચં
દના [illegible] જયચંદ [illegible] ભાઈ [redacted]
[redacted] [redacted] યુદ્ધ કરવામાં ઘણા
કુશળ હતા તેને જગનપરમારે માર્યા. જગનપરમાર [illegible] હવે ખૂબ [illegible]

35 કર્યું. બીજે દિવસે મુલરાજે પોતાની ફોજ લઈને લડવા ચડ્યો. સિંધુ રાગ ના શબ્દ
ની નોબત ગડગડ વાજવા લાગી. પૃથ્વીરાજે પોતાના સામંતોને કહ્યું કે આજ યુ
દ્ધ કરવા કોણ સામો જાય છે. ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~. પછી લોખણરાવ બોલ્યો. તેની સાથે બે લાખ
[illegible] શહેરાજી ... પાંચ હજાર ફોજ લોખણરાવ સાથે ચડી. લોખણ રાવ
પૃથ્વીરાજ આગળ બોલ્યો કે પૃથ્વીરાજ એવું યુદ્ધ કરું કે જગતમાં [illegible] મારૂ
નામ રહે. હાથી ઉપર બેશી ને મુલરાજ સામો યુદ્ધ કરૂ. પછી લોખણે ગંગામાં સ્નાન
ન કરીને દાન આપ્યાં. સર્વ પુરુષો એ યુદ્ધનાં વાઘા જગતર પહેરી લીધાં. ઘોડે હાથી
એ પાખર નાંખી. જુગડાં કેસરના ગર ફાવકરયાં. લોખણરાવ લડવા ચાલ્યો તે સ
મે રંભા પણ વરવા સારૂ શણગાર સજવા સારૂ તૈયાર થઈ. મુલરાજ પણ સામો
તૈયાર થઈને લડવા ચાલ્યો. ગડગડતો જાતો ગાજવા લાગી. લોખણરાવ
પૃથ્વીરાજને સલામ કરી મુલરાજ સામો લડવા ચાલ્યો. મુલરાજ સાથે કેટલા
એક રાજા યુદ્ધ કરવા ચડ્યા. જામ ધામનીએ કહ્યું કે યુદ્ધ કરવા મુલરાજ
સાથે ચડ્યા. મુલરાજને મુલરાજના ભાઈએ વિચાર કર્યો કે આપણે પાછા હઠવું
નહિ લોખણરાવને મારવો અને વેર વાળવું. ~~[illegible]~~ મુલરાજની એક
લાખ ફોજ અને લોખણરાવની પાંચ હજાર ફોજ એ બે ફોજો ને સામ સામા દાર
ણ યુદ્ધ ચાલ્યું. તોપોના ધણણાટ થવા માંડ્યા. બંદુક બાણ ગડગડાવવા માંડ્યા.
બરછી ભાલા કટારીઓ ના માર ચાલ્યા. કેટલાએક નાક કટકા થઈ પડ્યા. રણમાં ઘો
ડા ગજરાજ પડ્યા. પૃથ્વીરાજ પોતાના [illegible] ને પુછે છે કે કહો આ જુધ કેવું યુદ્ધ
તેની તારીફ કરે છે કે કૌરવ ને પાંડવોના યુદ્ધ જેવું છે. પછી પૃથ્વીરાજ બોલ્યો કે કૌન ચડ્યો
અને પાંડવ કોણ. ચંદકવિ બોલ્યો કૌરવ જયચંદ અને તમે પાંડવ. યુદ્ધ ઘણું દારુ
ણ થયું કે કેટલાએક યોદ્ધા કપાયા. કેટલાએક ધીર થઈ પુગ્યા. ગંગાની તીર માંય
આ માર્યો હોય તેની અવગતિ થઈ નહિ. મુલરાજ પોતાનું માન મુકતો નહિ તેમ લોખણ પણ
માન મુકતો નહિ એ બેનું યુદ્ધ ઘણું દારુણ થયું. મુલરાજ ~~[illegible]~~ હાથમાં સવા મણ
નું ખાંડુ ઝાલતો. બાર મણની ફરસી ઝાલતો. બહુ મળી તેતરીસ મણનો લોહ મુલરાજ
બાંધતો. નવ હાથનો યોદ્ધો મુલરાજ હતો. મુલરાજ કહે મારે યુદ્ધ કરીને આ ગંગા
તટમાં મરવું છે. આ જગતમાં ઘણા દહાડા અથડાવું સારૂ નથી. એ રીતે લોખણરા
વ પણ બોલ્યો. મુલરાજ કે આપણે મરવું છે ~~[illegible]~~ માટે બાપણે બે મળી આ રણમાં
કસુંબો ઘોળી પીએ પછી યુદ્ધમાં મરી રંભા વરીએ. એમ કહી મુલરાજ અને

ને લોખણરાવે મળીને રણમાં રંગ કસુંબો ઘોળીને પીધો. બેજણ સામા સામી કસુંબા
પીને તૈયાર થયા. મુલરાજ હાથી ઉપર ચડ્યો. અને લોખણરાવ પણ હાથી
ઉપર ચડ્યો. સિંધુ રાગ વાજાં વાજવા લાગ્યાં. કેટલાએક જવાંનો ઝાળી
કોઠીઓમાં પેશી ને માર મારતા હતા. દારૂણ યુદ્ધ થઈ જ્યાં ન જગત સિંહ
હસીને બોલ્યો. જેચંદ જેવો મર્દ રાજા કોઈ નથી હાથે કરીને ચમ જંગ કરાવ્યો
એ કોઈ સારૂં કામ કર્યું નથી. સાત મોયના વતી ચકુઆં ગાર તેતેની સાથે વાં
ણ થઈ ને જગાડ કર્યા હવે શું લાજ એ કાઢશે. ~~[illegible]~~ જેરાજા જયચંદ મુર્ખ
તાકરીને ઘણા સારા માણસોનો નાશ કર્યો. પ્રથમ ~~[illegible]~~ પૃથ્વીરાજે આવી સં
જોગતાને પરણી લીધી પછી બાનપરમારે માહેશને પકડ્યો. હવે પણ ઘણા માણ
સો ઘવાશે મરશે. આ વકુદુ: જ બાંણ ભોઈ ને જયચંદે માગી લીધુ. લોખણ
રાવે મુલરાજની ફોજને ચકચુર કરી લોખણની પાંચ હજાર ફોજ હતી તે મુલરાજની
લાખ ફોજ હતી પણ પાંચ હજારે લાખનો વિનાશ કર્યો. મુલરાજ અને લોખણ
રાવ બે જણ સંગામ કરી રહ્યા હતા. લોખણરાવની યોદ્ધાએ ઘણામાં ઘણાને
મારી. કેટલાએક કાયા દવ હતા કેટલાનું ખર હતા. બાટી. કડેલ. દાયમા.
બારડ. ગોહેલ. એ વાધે આપડ્યા. કેટલાએક અમીર પડ્યા કેટલાએક પઠાણ
પડ્યા. કેટલાએક સૈયદ પડ્યા. કેટલા બોબર મુગલ માર્યા. ~~[illegible]~~ અફરાસેજ ને
~~[illegible]~~ સાઈદને માર્યા. કેટલાએક મુલતાની બલાચ ચીમ રાયા. કેટલાએ કન
વાપ મરાયા. ત્રણ ટોપી ~~[illegible]~~ બે પઠાણ પડ્યા. કેટલાક લાલ ટોપી વાલાને માર્યા.
ખુરાસાંણી પંચાણ. તેમાં પણ કેટલાએક બખ્તરે જનાત ઠોકનારા એ
વાંકડે લોખણે મોટું પરાક્રમ કર્યું. પ્રથમ લોખણના હાથે મુલરાજ વાળા
માર્યા પછી [illegible] લોખણના શરીરને માર્યા. પછી લોખણના હાથ કા[illegible]
પછી લોખણે પોતાને હાથે મારુ ઘાનારીને પાળીમાં મુકી સંજોગતાના જાણ પોંચાડી દી
ધું. ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~
~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ માથા ભીનાર્યા પછી જ
મીનપોટે સુધી ધડ ~~[illegible]~~ એ વોલો લોખણરાવ પડ્યો. પચીસ પઠા
ણ લોખણે માર્યા જયચંદનો ભાઈ મરાયો તે માર્યા જયચંદ કહેવા લાગ્યો. એકલો
લોખણે કઈ અસંખ્ય સેના મારી તો હવે એવું જણાય છે કે પૃથ્વીરાજના સામંતો મારી સેના
અને મેતડા વલા રાજાઓની સેનાને જીવતા ઘેર જાવા દેનાર નથી સર્વ ને આ ગંગા

35

નાકાંઠાળીપર વધેરે શેઃ ગંગાજીને બલીદાન દેશે. તેર હું બાંદળ માંથી અડકું તું જુદ્ધ કરતો
આણે કાપ્યું. પૃથ્વીરાજ બોલ્યો કે લોઆ સને વોડોથી સામંત નથી લોભણ મારી હું
લડતી. ચંદ કવિ કેહે છે કે દૈત્ય યોનો વેહેવાર એવો છે કે એક મરે એક ઊગરે છે. કો
ય આજ કોઇ કાળ એમ સર્વ જેનવું છે. આસાં જોગના જોગણીના દેર જોગી છે તે ખબર ખર
વાતે અવતરી છે. માટે પૃથ્વીરાજ તમારે ધોખો કરવો નહિ. માટે જે થનાર હશે તે થશે
તમે શાંત્ર હોજો પછી પૃથ્વીરાજ બોલ્યો કે હવે કાંણ ઊઠે છે જુદ્ધ કરવા. પછી જાદ
વંતગ અઘડ બોલ્યો એ કુ જુદ્ધ માટે ઊઠું છું. પછી પંડીર અઘડરાવને કહે છે કે તમો જુદ્ધ ક
રો અને મુળરાજ રાજાને ખડ્ગ ધારે ચઢાવો. પછી અઘડ બોલ્યો કે મુળરાજને
ગજ ઊપરથી ઊતારીને પાળો કરૂં. રાજા જ સહેજ હું પણ તાબાન રહેવાનું. એમ કહીને
અઘડ ઊઠ્યો તે ગંગાજળમાં જઇને નાહ્યો. દાન દીધાં. અઘડના ભાઇ મોટા જબ તેહ
તા તે સર્વે ગંગાસ્નાન કરીને અઘડરાવ સાથે જુદ્ધ કરવા તૈયાર થયા. બગતર પેહેર્યાં હથીયાર
ઝાલ્યાં ઘોડે પાખર નાંખ્યાં. લોઢાના સાંકળાં વિગેરે સર્વ હથીયાર સજીને પૃથ્વીરાજ
ને આસીસ લાંમ કરી પછી મુળરાજ સામા જુદ્ધે ચાલ્યા. અઘડરાવ સાથે હાથીઓ
શસ્ત્રો ચાલ્યાં તે ઘણો જ જોર બરદતે તે મુળરાજ સાંમો લડાઇ કરવા લાગ્યો.
મુળરાજ અને અઘડરાવનું જુદ્ધ ઘણું ચાલ્યું. મુળરાજના ઘણા યોદ્ધાઓને માર
યા. કેટલાએક મુસલમાનોને માર્યા. અઘડરાવે ~~[illegible]~~ ની સેનાએ મુ
ળરાજની સેનાના ઘણા માણસો મારી નાંખ્યાં. કેટલીએક જાંઘો એને તેમ
જ કેટલાએક રાણીઓ ભેરડતા ફરી. કેટલાએક નબાપ નેમાર્યા. અઘડનીયા
રમાં એ આવ્યા તે ફરી જીવતા ઘેર ગયા નહિ. કેટલાએક વાંકડા મીરો ને માર્યા
કેટલાએક ટોપીવાળાને માર્યા. કેટલાએક મુગલોને માર્યા. ભીમસિંહ દય
ઠીયારની ફોજ કાપીને ભીમસિંહને પકડી લીધો. મંડોર માહેશ કુંવરને અચુક
જુતે જાદુ મારીને ભજ્ઞ કરી નાંખ્યું. કનોજ પાછળ મંગુસો લીગડ બહુ હતી તેક
પીને અઘડે પાધર કર્યું બધાં ને કાપ નાંખ્યું. મુળરાજ અવશેષ રહ્યો. મુળ
રાજે હાથમાં કમંડલ લીધા અને ઘણા ઘા દાને પાડ્યા. અઘડ નાપાંચ દમાર
ભાઇ હતા તે જ્યારે રણમાં ખુમતા હતા ત્યારે તેમણે મુળરાજની સેનાને ઘણાં ખૂંદી
સારી કાપી ગાંડી દીધી. મુળરાજ અને અઘડ એ સાંમા સાંમી તોસ ચઢી ગયો તે સાં
મા સાંમી બાજ્યા [illegible] અઘડ અને અઘડની સાથના આઠ શૂરા મરણીયા થ
યને હાથમાં સાંકળો લેઇ પડ્યા. તે મહાંમુળરાજની સેનાના ઘણા લોક હોરી પળી
ભીમસિંહ જાપને માર્યો. કાળ સાહસીને માર્યો. મતજીભમાર્યાં ને માર્યો.
સાતપાત સાહા મહીસરદાર કેચ માદ રંગણ કુંવર હતા તેને [illegible] કાપી પાડી

જેમાર માર્યો તે જયચંદ પાસે આવી પોંચ્યો. તેણે જયચંદને જુહાર કરીને ફોગટ
કહ્યું જયચંદ હાથમાં તરવાર લઈ ઉઠ્યો અને તેની સાથે સર્વ સરદાર ઉઠ્યા. તેવામાં
સર્વ પાતશાહ સર્વેના લોકે યાદ રહે [illegible] [illegible] એવામાં અજયપાળ
ઓફાપ તો કાપતો જયચંદ પાસે આવી પડ્યો. જયચંદની સેના એકાંતની તીર
તોપ બંદુકના [illegible] ગોળાનો મારો ચલાવ્યો. [illegible] અજયરાવ રણસંગ્રામ
માં પડ્યો અને રંભા તેવર્યા. ઓળખ કરેલી વારે ઉભા રહ્યા પણ ના સત્ય હતા તેવા
માં અજયપાળ વરમાળ વર્યો. જયચંદ પોતાના યોદ્ધા મરાયા તે જુએ છુ કર્યું ત્યારે
[illegible] પણ માંણસો મરાયાની ગણતી કરી ત્યારે. કેસરસિંહ
જયચંદને કહેવા લાગ્યો એ રાઠોડ રાણા. અજય એકલો પડ્યો તેણે મોટા મોટા
રાજપુતો પાડ્યા. જયચંદ તે સાંભળી આફરીન થયું પૃથ્વીરાજ ભાગ્યો જે
માર્યા વગર મુકનારો નથી. પણ જયચંદ બોલ્યો કે મરાશે તો મરાવો પણ કવિ
ગમે એક યુદ્ધ યુદ્ધ જોવાની તાલાવેલી છે. ચંદ કવિ તે દેવી પ્રસન્ન છે તે બહુ
ખબર દે છે તે ટકુ પાય છે તે રમી સિદ્ધી [illegible] માં દહાણી રાજ જયમ
ની પર્વત ફરે છે એ ગુણ ચંદ [illegible] કહે છે. વિક્રમપુર માસ એ વાયુ વીરા અજય
વર્તી છે. કવિ ચંદ [illegible] જયચંદ ને કહે છે કે
કરો અજયરાવે કેવું યુદ્ધ કર્યું. કીયા કી યામ રહમાયંક. કેટલા રાજા કેટલા પાત
શાહો તે પાડ્યા. રણમાં જમરદે કેવું યુદ્ધ કર્યું વાઘે વાંકડે કેવું યુદ્ધ કર્યું. વાર
રમકુવા વળ્યો. અજયરાવે સેના સંહાર તો જયચંદ પાસે આવી પોંચ્યો. અટકળો
રોજમાં જ પહાણ હતો તે તેમાર મારી તે અજયરાવ લાવ્યો હતો. એને તરફ ઘણા કેટલા
હતા. કનોજ નેહી લાજે સરખા ગઢ હતા. તે સાંભળી મોકુપ થયું છે તે સારૂં થ
યું. જેમ લડાઈમાં બળ ને રાખશે. હવે નરકાંણ જ તપોબળ વધ્યું છે. કવિ ઉગ
રણ રમાવ્યો છે. ગોવિંદરાવ ગહેલોતે કહ્યું કે જયચંદની સેનાનું સં
હણ નહીં કે જાણે રહે એવું યુદ્ધ કરૂં. મરવું કે મારવું. ગંગાજળમાં દેહ ગળશે
તો શું પણ અપગતી ઓ જનાર નથી. દેવલોકની અપસરાઓ વરવાને આવી છે. સર્વ સા
મંતો જ હિંમત લાવ્યા છે તે એકે એકે સ્વર્ગમાં જવાને ઈચ્છે. જુહાર કરવાને આવ્યો
છે પૃથ્વીરાજ રાજા તું નિશ્ચિંત રહે. મનમાં ફિકર કરીશ નહિ. અને મરી રહું કે મારી શકું
તને લોકની તમા તે વીરાજ નો. હવે સઘરો સામંત પડશે એ રીતે તને સુખ ભોગવવાને
નથી તને સૂર્યપણામાં મનકાબાર નો માર્યો તે જયચંદ જાગવા કહેવા લાગ્યો

[margin note:] પૃથુ(૩) [illegible] કહ્યું કે માંતાણી પાણી સેના સંહારી સોસર
[illegible] સિંહ ઘાયલ. ૯૦

૩૯ નહિ તો એને નોકર ન રહેતાં તે જગા ઉપર રહેશે. ફક્ત દાયમો મત કાબાએ આવતાં હોળી અને કુંનો
જે ગઢ જશે. હવે હિંદુ અને હિંદુ મટી ગયું અને તરકાણું થયું. એમ કહી ગોવિંદરાવ
ઊઠ્યો તેની સાથે એના ભાઈઓ એવા આગમાંથી બહાર નીકળ્યું ગોધા ન દીધાં. સુવર્ણદા
પછી પૃથ્વીરાજને સલામ કરીને યુદ્ધ કરવા ચાલ્યો. સાથે પોતાના બે કુંવરોને લીધાં
લીધા. કુંવરોના કે સરિયા વાગા કર્યા. એક કુંવરનું નામ બીજા ભાઈનું નામ હરપાળ
[illegible] હતું. એ બે કુંવરોને જોઈ પૃથ્વીરાજનું મન ઉદાસ થયું અને મનમાં કે આ કુંવરોને
કપાવે છે. હે હઈયાનું હારહાર. કે પ્રભુ એને [illegible] કરવાનું કામ કર્યું છે. મારી સાથે આ
કે આ વેળા તે મરાયા જાય છે. ઇત્યાદિક પૃથ્વીરાજ ઘણો શોક કરતા હતા તે જોઈ બે કુંવરો બોલ્યા
કે હે પૃથ્વીરાજ તમે મનમાં ધોખો મુદ્દલ કરશો નહિ. રામચંદ્ર અને શ્રીકૃષ્ણ સરખા કેવળ
વેઠવા પડ્યા છે. તું પૃથ્વીરાજ અને અમે રાજા છે. અમે જયચંદનું દળ કાપીશું અને તમને
અને સંજોગતાને દીલ્લી પોંચાડીશું. હવે કદી આપ પણ શોક કરીને આપતાના શરીરને તોડ
પાળવા કે દેવાઈ એ હારીને નાઠા ફરતાં મરવું ઘણું સારું છે. એક દાયમો મત કાબાએ આ
તાં આપણે લડાઈ કરવાનો દિન આવ્યો છે. એ પ્રમાણે કહી બાપ જી ગોવિંદરાવ પોતાના કુંવ
ર સહિત લડવા ચાલ્યો. ગોવિંદરાવ ના રહેવા બોલ્યા કે અમે મલરાજ સામા યુદ્ધ કરી
શું મલરાજને જ હું ધારે રમાડીશું. એમ કહી મલરાજ સામું યુદ્ધ ચલાવ્યું. મલરાજના
ઘણા યોદ્ધા કાપ્યા. પછી મલરાજ તેરીસી હમલા બખત સિંહ ને તમાલ એ બે યોદ્ધા
યુદ્ધ કરવા આવ્યા. તે વેળા મહા ભયંકર યુદ્ધ થયું. કેટલાએક નુરક કેટલાએક ટોપીવાળા કપાયા
કેટલાએક ખુરાસાણી ખપી ગયા. ફરાંસીસ તલંગાણ એમનો સંહાર કર્યો. નોબત
તાં સામા રહાતુર સાંકળ એટલાં નાશ થવા માંડ્યા. ગોવિંદરાવે જયચંદના ઘણા
માણસો સંહાર્યા. પણ ગોવિંદરાવ ઘાયલ થયો. લંબક બાપ હોલેઈ ગોવિંદ
રાવ સામો લડ્યો. ગોવિંદરાવના સામા રહ્યા યોદ્ધા એ લંબકનું સેના સંહાર્યું.
બે તમાલ પડ્યો. લંબક વાઘ તેરો કોલાજ દેવ [illegible] ને સંહાર્યું લંબક નો બાપો દેશ ભણી ગયો.
કેટલાએક પાતશાહને પાડ્યા મારી દીધે કે મારો. માલદેવનો દેશ ભણી ચાલ્યો. પછી
ગોવિંદરાવ તે ઘણા ઘાવ લાગ્યા એથી શરીર ચારણી જેવું થયું પછી માંડ ઉતારી બે સંજો
ગતાજણી પાછા દીધું. ગોવિંદરાવે ઘણા માણસો માર્યા તે જોઈ કે લંબકના માણ
સો તેહ બહુ જાગી તે જોગીનો વેશ લેઈ નાશી ગયા. અંજુ દેશવાળો માલદેવ પણ
કનોજ તરફ નાશી ગયો. [illegible] પાયર ત્રિમાં સાથ આવ્યો એ રે પારકું વાસો મેં સાધુ સેન
કપાવ્યું. પૃથ્વીરાજ કે ગોવિંદરાવ એ જણ ના સંગ્રામમાં [illegible] લડવા લાગ્યા. તે માંડેર
ના યોદ્ધા સંહાર્યા. પછી ગોવિંદરાવ જમીન પર ટૂંટી પડ્યો. પછી ચંદ [illegible]
જયચંદ ને કહેવરાવ્યું કે ગોવિંદરાવે કેટલાક માર્યા. તે ગણો. જયચંદ એક

લોકો સહિત મરાવ્યો. તમે ગણતી કરો. લંબક નાકે ટલા માણસો મરાયા. લંબક
ની બાપ ઠાકોર ચાર સરદાર ત્રણ ટોપીવાળા. બે પાતશાહ પાંચ વજીર. ચાર
[illegible]વા પચાસ મીર. બે છત્રબંધ રાજા ને એટલા ગોવિંદરાવે પાડ્યા. મલરાજ એક
લો [illegible] સો. પછી મલરાજ નગારે ડંકો દેઈ બે હજાર સ્વાર
ત્યારે પંડીર પૃથ્વીરાજ આગળ જઈ બોલ્યો કે હું યુદ્ધ કરું પણ જૈતપરમાર બોલ્યો કે હું યુદ્ધ
કરવા જાઉં છું. પૃથ્વીરાજ પંડીરને પ્રથમ યુદ્ધ સોંપનારી. એમ કહી પૃથ્વીરાજની આ
જ્ઞા માગી જૈતપરમાર પોતાની જોતા રે આવીને યુદ્ધ કરવા સમજ્યો. જૈતપરમારની
સાથે પોતાના ભાઈઓ ચાલ્યા. પ્રથમ ગંગામાં સ્નાન કરી ગોદાન દીધાં. પછી
ઘોડે પાખર નાંખી જંગ તરફ ફેરી લીધાં. સૂરા અને રાવતો સાથે. જૈતપરમારના
ભાઈ નાના સર્વે વાંસની પેઠે શરણાગત સત્ય ને ચાલ્યા. અને જંગ ગુલાલ ઊડાડતા પૃ
થ્વીરાજ ને સલામ કરી [illegible]. પછી પૃથ્વીરાજ બોલ્યો કે મેં જે કાંઈ કામ કર્યું એક
સ્ત્રી માટે મેં [illegible] સામંતોને મરાવ્યા. પણ જૈત બોલ્યો કે પૃથ્વીરાજ ઠીક કામ કર્
યું તથા. કનોજમાં યુદ્ધ કર્યું તે બ્રહ્માંડમાં નામ રહેશે. આગળ વાત વંચાશે
એમ કહી જૈતપરમાર મલરાજ સામો લડવા ગયો. જૈતપરમારે [illegible] સામો
કેટલાએક મકરાણીઓ હાલેઈ જે મબારજ આવ્યો. એ યોદ્ધા સેંકડો જ કાબુમાં સ
ભાઈ જનારતા. તે સઘળાને જૈતપરમાર સામો આવી ઠાર કરવા આવ્યા. તેમ ભાંગ કમાન શી
પાસિંહ મલરાજ એ શીનાથ બાજ આહ [illegible] પડ્યા. જૈતપરમાર એક લાખ ઘરેમાની
તે મલરાજની સેનાને ખૂબ માર લગાવ્યો. ઘણા યોદ્ધા પાડ્યા. ઘોડા હાથી પડ્યા. કેટલાએક
મુગલ પઠાણો ને [illegible] કુળના પંચ તાહતાં તે પાડ્યા. [illegible]
જૈતપરમારે સર્વે રાજાઓની સેના સંહારી પણ રાજાને માર્યો નહિ. કેમકે એ કરાવ[illegible]
કે ભાગ્યાથી પુણ્ય પાય છે રાજા સત્ય કરે દાન કરે વેદનું રક્ષણ કરે માટે રાજાને મારવો નહિ.
ઘણાં ને પાળનાર ને મારવો નહિ એમ પણ કહ્યું છે. જૈતપરમારે એ જ બે ફેરા [illegible]વાડી ને દશ હજાર
બાપ્યો માંણસો ને મારી પાડ્યા. પછી જૈતપરમારે પૃથ્વીરાજ ને ણી કહાવ્યું જે. ચાર કોશ
અંતર લડ્યા. હવે આપ દીલ્લી ભણી ચાલો. સામંતો જયચંદ સાથે લડીને કનોજ આગણા ને
દાનમાં આપશે. તમે તીસ કોસ લગી પોચશો ત્યાં લગી હું કનોજવાળાનું દળ કાપીશ.
મનમાં ફિકર રાખશો નહિ આપ નચિંત ચાલો. પછી પૃથ્વીરાજે કાકા કાંન્હદેવ
અને ચંદને પુછ્યું કે જૈતપરમારે કહ્યું તે તુંમ કેમ કરવું. પછી તેમણે કહ્યું કે અગિયાર
ઠીક છે. દુશ્મન તો આપણે ચાલતા જાઓ. જૈતપરમાર લડાઈ કરે છે. [illegible]
પછી પૃથ્વીરાજ ત્યાંથી ઊપડ્યા. અગિયાર કોસ જઈ તે ઊતર્યો. કાંન્હદેવનો દીકરો વીરમ
[illegible] શુભ મુહૂર્ત જોઈ

૩૯ દેવને કનોજમાંરક્ષણઆપે મુકીને પૃથ્વીરાજ ચાલ્યા પૃથ્વીરાજના ઊપડ્યાપછી તતાર
મારનાયોદ્ધાજુદતાંજણહજારપડ્યા ત્રણ હજારે જયચંદનાઅસંખ્ય યોદ્ધાઓનેમાર્યા
તેનીસંખ્યાચંદકવિ કહેછેકે થઈ નથી. કાશ્મેર નેપાલ દક્ષિણનાબે મોટાયોદ્ધાહતા
તેને તતારખાન ને સુરતાને મારીપાડ્યા કેટલાએક તરફ કનેકાપી પાડ્યા એમ કરતાં
મલરાજનું દળ આવી ચડ્યું. બાણ બરછી તોપ ગોળા ને ધુંક ગોળીઓ ના માર
ચાલ્યા. દૂરસીગદા કટારીનામાર માર વાગ્યા તતારખાનનુ જાળ ઘોડો ધણું સો
મો પઈ આવતો નહિ. મલરાજે એક શસ્ત્ર ઊપર સાંગનો ઘાકર્યો. તે તતારખાનને તરકી
ને પણ શસ્ત્રે જોરકરીને મલરાજનો ઘોડો ગુડી નાંખ્યો. પણ મલરાજ પાળા થયા
પછી શસ્ત્રો અને મલરાજ બેબાજુ જોરથી લડવા લાગ્યા મલરા બે શસ્ત્રો એ નાંખ્યા. પણ
તતારખાન ઉપર યુદ્ધ ચાલ્યું તે તતારખાન ગુસ્સે થયા. ને યુદ્ધ કરી પણ તતારખાને પોતાનુ
માથું સંજોગના લાગ્યાં થકી કાપીદીધું. સાતમે યુદ્ધ કરવાને બીજે તતારખાન પડ્યો
તે તતારખાનને જગત મારવા ને હજારો ગાનાંખતાતે એમણે યુદ્ધમાં ઘણા
ઘણું કર્યું તે ધનકીર્તિ ઊજળી અને ઘણા જોઈ લોકો કરવાલાગ્યા.
તતારખાનને દૂર [redacted] ચિપ ગયા તેટલામાં પૃથ્વીરાજ ત્રીસ કોશ પહોંચ્યા. તતારખાન
આગળ યુદ્ધ કરતાજતા અને પૃથ્વીરાજ નિત્ય આઠ કોશ ચાલતા એમ ત્રીસ કોશ તતા
રખાનને [redacted] પૃથ્વીરાજને કાઢ્યો. સાતદિન સુધી તતારખાને યુદ્ધ કર્યું એટલામાં પૃથ્વીરાજ
ગંગાનદીએ પોંચ્યા પછી તતારખાન પડ્યો. પૃથ્વીરાજ ગંગા ઊતર્યા. પછી
તતારખાનની સ્તુતિ કરવા લાગ્યા. [redacted] અને દલ ફિરવા લાગ્યો. એમ
માગાણા નેમાર્યાં ત્યારે તતારખાન એ વાતે મરવાની વખત આવી. પણ કાકે કાન્હદેવે
પૃથ્વીરાજને કહ્યું કે પૃથ્વીરાજ હવે પાછા ફરવો નહિ. હવે તો સર્વે દશ સાથે
જયચંદ ઉપર લડવા આવશે માટે ક્યાંસામંતને હુકમ કરો. પછી પંડીર ઊઠીને
બોલ્યો કે પૃથ્વીરાજ હવે હું યુદ્ધ કરીશ મને હુકમ કરો. તતારખાને ત્રીસ કોશ સુધી
જતે પોંચાડ્યા હવે હું પંચાસ કોશ પોંચાડીશ. અને ઈ પીસ દિન સુધી લડીશ.
પણ પંડીર પોતાને ઊતારે જઈને પોતાના ભાઈઓને સાથે લેઈને ગંગા [redacted]
[redacted] નીર માં સ્નાન કર્યું. દાન આપ્યા પછી પોતાને ઊતારે આવી ને સર્વે શસ્ત્ર
સાવતરા આ. સર્વે શસ્ત્રાસ્ત્ર કાંઈ લેઈ અને એટલે કુંભાર માલ લેઈ ચઢી. સામંતસિં
હ અને લખધીર બે જણ યુદ્ધ કરવા ચાલ્યા. મલરાજ પોતાની સેના લેઈ પંડીર સાથે
ચાલ્યો માંચક ભાર પોતાના ભાઈ લેઈ પંડીર ચાલ્યો. જયચંદ ની સેના સામી આવી
અને વાજાં વાગતાં યુદ્ધ પ્રસંગ ચાલ્યો. મલરાજ સાથે સુરતસિંહ પાતલ
રાજસિંહ પીરોજખાન પઠાણ સામે તખાન ધરીની યુક્ત તખાન ગોરી મુગલ
ધસનખાન અરોસી તુમનખાન લાલચરી એટલા પંડીર સામા લડવા ચાલ્યા

ઓ. કેટલા એકનો કાળો પોશાક હતો. કેટલાએકને ઊન ની ડગલી. કેટલાએકને
જાતજાતના જામા. મખમલના કુરતીયો. કેટલીરાતી કેટલી લીલી હતી. કેટલાએક
ના ઘોડા પો શાલ ના અંગરખાં પેહેરેલાં હતાં. કેટલાએકની માંકડા માંઝાર
ના જેવા આંખો હતી. મોટેકુલ સીમાબાના બોલ બોલતા હતી. કેટલાએક નાંઘોડા
ના જેવાં લાંબાં મુખ હતાં કેટલાએકનાં વાંદરાના જેવાં મુખ હતાં કાળા વાળવાળા
કતા યુદ્ધમાં જબરા તોપખાના આવા માર ચાલ્યા શાંમાં યુદ્ધ ઊઠી. મુગલો સાથે
ચાલ્યા કે ઇહવાલાગ્યા કે પૃથ્વીરાજને ગોરી સુલતાનને પાછો ઘાસ પેટે વરાવ્યો હતો તે
નો આ પંડીર સાથે તમારા જબરાં તખ્ત માર્યા વગર મુકીએ નહીં. એમ બોલી કરીને
પંડીર સામા જયચંદવાળા યોદ્ધા સર્વે યુદ્ધ કરવા ચાલ્યા સામાસામી ચતુરંગી
ણી સેનાનો સંહાર થયો. પંડીરે ઘણા અસુર તેમા યુદ્ધ. [redacted] કેટલાએક જાતની સારી નોમાર્યા.
મારનગ ગુણ હાથીની અંબાડીમાં જે ડોરતો તેને પંડીરે પકડી લીધો. પછી એ પાત
શાહે પંડીરને [redacted] પગે પડ્યો. તેને જતો રહ્યો. પણ પંડીર શત્રુ ઉદલના
પાછા ફરતો જયચંદ સામા પોંચો. પંડીર પાછળ દલ ફરી વળ્યું અને ચોફેરથી
પંડીરને વીંટી લીધો. તે વખતે દારૂણ યુદ્ધ ચાલ્યું કેટલાએક પંડીરના શસ્ત્ર [redacted] ચલાવ્યા.
પંડીરના શરીરમાં ઘણા તીર વાગ્યા પણ પંડીરે સાંકળનો માર મારવામાં ઘણો કંઇ
ઘણ હાથી ઘોડા યોદ્ધાઓ ને પાડ્યા. કેટલાએક ક્ષત્રિય રાજા માર્યા. મુગલો
ને માર્યા. જયચંદના ઊમરાવોને માર્યા. કેટલાએક પકડી લઈને પાડ્યા. પછી પંડી
રનુ અંગ જર્જરીત થયુ. પણ પંડીરે પોતાનુ માથું ઊતારીને સંજોગના હાથમાં પો
ડી દીધું. પંડીર ઘણા સારા ગુણવાળો હતો. પરસ્ત્રી ઊપર ક્રિ રહેતો નહિ. કોમળ મન
વાળો હતો. કોઈ અહંકાર યુક્ત વચન બોલતો નહિ. કોઈ કુજોતાકાર કરતો નહિ પર
સ્ત્રી સંગ [redacted] ન કરતો એવો નિયમધારી હતો. તેના રાજમાં
ઘાસ રખવાળાણો હતો. કોઈ દિન કુડનો દાવ દાખવતો નહિ મુખે સાચાબોલો
બોલતો. યુદ્ધમાં અજાણપણા છોપણા ધરતોનહિ. એ પંડીરે માથું ઊતાર્યું પછી જેટલાં
તાના શસ્ત્રો તે કૂકોઈને મળી રાજ જયચંદ તેમાર શોભાઇ કેમ કુએ રાજાવી
માટે તેમને મારવા નહિ જા કોઈ સર્વેનો સિંહાર કરજો એમ કહીને પછીપંડીરે માથું
ઊતારીને સંજોગના હાથમાં આપ્યું, પણ પંડીર અને શસ્ત્રો એ હાથમાં સાંકળ
ઝાલીને પાડી દીધું યુદ્ધ કર્યું તેમાં ચતુરંગીણી સેનાનો સંહાર કરી. પછી પંડીરનાં ભાઈઓએ
જયદેવ જયચંદ વ જયમંગલ બહુ નિશાન લીધું. [redacted]
ચંદનો તંબુ ઊઠાવીને પૃથ્વીરાજ પાસે નાખ્યો. જયચંદે ઊભો ઊભો પંડીરનુ

પંજાબ ... કંધાર બગદાદ સિંધ ... સોરઠ ગુજરાત દક્ષિણ એ બધે શોના ... [illegible]

યુદ્ધ લોકો યુધ જીવવા લાગ્યા ને પંડોર ક્ષત્રિ ... [illegible]

મારી નાખ્યા પંડોરના પાંચ હજાર યોદ્ધા પડ્યા એ પાંચ હજારે સોલ હજાર ... [illegible]

ને વાઢ્યા. કેટલાએ ... પાડ્યા. એક વીસ ... પાડ્યા. પંદર દિવસ ... [illegible]

[illegible]

[illegible] BHAU DAJI

૪૯ ધારપારકી બુદ્ધિ શામે ઘણી જુલમ કરી હવે ક્ષત્રિયોનો સંહાર થયો એટલે તરકાંણોનો
[illegible] થશે. પરશરામ [illegible] ઈશ્વરાનુ [illegible] કર્યું તે નો મને હવે પ[illegible]
[illegible] ધારનો [illegible] કરનારને એવુ [illegible]
[illegible] ત્યારે તમારી બુદ્ધિમાં [illegible] કલિયુગ મઈ [illegible] તરકાંણ
[illegible]

[illegible]

૧૫૫ [illegible]

૫૦૨ [illegible]

[illegible]

પછી આંકે [illegible] જયચંદનું દળ કાપવા તૈયાર થયો. ગંગાજળમાં નર
સિંહ અને શરણાર સર્વે નાહ્યા દાન દીધાં. પછી કેસરીયાં કપડાં કર્યાં. પછી
પૃથ્વીરાજને સલામ કરીને તે નરસિંહરાવ અને શરણા જયચંદ સાંમા યુદ્ધ કરવા
ચાલ્યા. બે નરસિંહ હમગને મારે એમ જયચંદની સેનાને સિંહારવા લાગ્યા. જય
ચંદ જોતે નરસિંહરાવ કે સાંમા સાંમી યુદ્ધ થાયું. કયદરીને રમાઉ પણ રાજા કે
હું મારે નહિ માટે જયચંદ જીવતો રહ્યો. આ જમાલ શરણે નરસિંહરાવ પ્રત્યે બોલ્યો
કે જો મને આજ્ઞા આપો તો [illegible] હાથી ઉપર બેઠેલા હાથીની રાર્યને કાપીને જયચંદ
નું જ્યાં નિશાન લેઈ આવું. પછી નરસિંહરાવે આજ્ઞા આપી. પછી શરણાએ હાથીયે
ની હાર પાડીને જયચંદનું નિશાન લીધું. પછી મારણ યુદ્ધ થાયું તેમાં નરસિં
હે [illegible] ચતુરંગિણી સેના સિંહારી. પછી પોતાને ઘણા ઘા લાગ્યા પછી પોતે પોતા
ના કુળ તારી સંજોગ તાલણીએ ચાડી દીધું. નરસિંહરાવે જયચંદની પાંચમી બાજુ
સિંહારી માયુ ઉતારી પછી બત્રીસ પોહોરે નરસિંહરાવ જન્મ્યો. [illegible]
નરસિંહરાવ દાયમાનું પરાક્રમ વખાણવા લાગ્યા [illegible] એક [illegible]
લાખોનો સિંહાર કર્યો જયચંદની પાંચમી બાજુ બધી દાયમે ઉડાડી દીધી. નર
સિંહરાવે પાતશાહો કે પકડીને રાજાઓની ધરતી રાખી હતી. સાત વિલાયતો
નરસિંહરાવે સામટી રોળી [illegible] માનીતા તે કાણ જુરાજ હતું તે લેઈને નર
સિંહરાવ બ્રાહ્મણોને આપી દીધું. અને અસુરો જુરાજ ઉથાપી દીધું. આગંગાણ પ
રતીનો [illegible] રાજા હતા તેને જીત્યો. એક હજાર સાંણનો સાહેબ સાહીજો કોનો પાતશાહ
તેને કાળે મારી પાડ્યો. જગતી. પાતાળ. સુરતાસિંહ. મીર મહંમદ. એટલાને માર્યા.
આરાડ રાજા કે નરસિંહે માર્યા વિના [illegible] પાંચ ટોપીવાળા. ત્રણ પાતશા
હોને ઠોર માર્યા. પાંચ કરાંણીયા [illegible] કંદાહારના સાહને પાડ્યો. ગજબંધ
છત્રબંધ જેરીતે શાંનવાળા. કે માર્યા. ડુંગરાના રાજા ભોટંત. નેપાળવાળાને
માર્યા [illegible] બંગાળાવાળા રાજાને માર્યો. અંગદેશના રાજાને પાડ્યો.
ઉત્તરમાં મેરુ પર્વત [illegible] રાજાના લાખ માણસોને માર્યા. એકલ
[illegible] માર્યા રાયનગરના રાજાને માર્યો. [illegible] નાથની ધરતીનો
[illegible] સિંહ રાંણાને માર્યો. [illegible] સિંહ [illegible] માર્યો. [illegible]
[illegible] માર્યો. [illegible] જયચંદના સાત [illegible]
[illegible] માર્યો. સામંતસિંહ [illegible] જયચંદ [illegible] ઘણા રાજાઓને નરસિં
હરાવે માર્યા [illegible] નરસિંહ [illegible] છે કે જયચંદ

[illegible] નરસિંહરાવ [illegible] યુદ્ધ [illegible]

[illegible]

તો હું કરું છું એમ જાણીને. તેર શકે શનીવારને રોજ નરસિંહરાવ દાયમો મરણ
પામ્યો. [illegible] હાથ [illegible] પડ્યો. [illegible] જયચંદ પોતાને ડે
રે ગયા. [illegible] અને પૃથ્વીરાજ [illegible] કે હવે કોણ યુદ્ધ કરવા જાશે છે.
પછી [illegible] બોલ્યો કે હું યુદ્ધ કરવા જઉં છું. પછી [illegible] આજ્ઞા [illegible]
આજ્ઞા આપી. પછી [illegible] બોલ્યો કે આપણે સર્વે સામંતો [illegible]
યુદ્ધ કરવું જયચંદ પાસે યુદ્ધ કરનાર [illegible] યુદ્ધ કરીને [illegible] કરવું છે.
એમ કહીને [illegible] સર્વે ગંગાજળમાં સ્નાન કરવા ઉઠ્યા. સ્નાન કરીને દાન
આપ્યાં સોનારૂપા ગોદાન દીધાં. બ્રાહ્મણો [illegible] બ્રાહ્મણે [illegible] ને આ
શિર્વાદ દીધો. [illegible] કહ્યું કે [illegible] પછી [illegible] આવી
પહોંચ્યા [illegible] જયચંદ [illegible] આપ્યો [illegible] કરવા [illegible] અને [illegible]
રાજ તેવાર વાગ્યો. [illegible] જયચંદને કહેવા લાગ્યો કે હું [illegible] પણ
[illegible] પછી જયચંદ અને [illegible] સામાસામી યુદ્ધ કરવા
ચાલ્યા. [illegible] જયચંદની સેનાને સિંહારવા લાગ્યા. તોપ [illegible] વિ
ગેરે [illegible] સામા [illegible] ચાલ્યા [illegible] સુધી [illegible] ત્યાં [illegible]
[illegible] જયચંદ અને [illegible] રાજ [illegible]
[illegible] સામંત [illegible]
[illegible] જયચંદ [illegible] ગણ. [illegible] ગણ. [illegible] સાંણ. સીદી [illegible]
[illegible] માર્યા. [illegible] ટોપીવાળા [illegible] તે જોડ્યા. [illegible]
[illegible] માર્યા. કે ટલાએ [illegible] માર્યા. [illegible] ક્ષત્રિયો
ને માર્યા. જયચંદને પણ ઘણા માર્યા. [illegible] સુધી [illegible] યુદ્ધ કર્યું
તેમાં ઘણા માણસોને જખમ [illegible] દીધા. પછી પાંચમને [illegible] વાર તે દિવસે [illegible]
ઉઠાડ્યું. અને [illegible] પછી [illegible] યુદ્ધ કર્યું તેમાં
ઘણાને માર્યા પોતાના [illegible] માંહ્ય પડ્યા. જયચંદના સો
[illegible] ને [illegible] માર્યા. જયચંદના [illegible] ને માર્યા.
જયચંદના [illegible] રાજાઓને માર્યા. [illegible]
[illegible] પાતશાહ [illegible] પાંચને [illegible]
[illegible] પાડ્યા. [illegible] રાજા
[illegible] ગરદ [illegible] એક [illegible] સાથે કોઈ નહિ પછી તેને [illegible]
[illegible] પણ માર્યા નહિ. [illegible] એ રાજાને [illegible]

[illegible] માર્યા.

ભાઠીક્ષત્રી ચોરાશી સેં અને શાંતનજી એ બે ભાઈ મહાબળવાન સાવર [redacted] સાથે હતા.

વીરકુહકે તેનેઘેર [redacted] ગયા. જયચંદની સાથે બાંણાવળી જયચંદના ગોળાસાળનારા હતા તેને [redacted]માંથી અડધા પાડ્યા. બહુ મળીને એક હજાર જયચંદ ગુલીન કેઠેકાણે રહી રહ્યું. કેટલાએક નાઠાને મારી. એક લે લીન કેસાં મરાસોળ દેશવાળા. રાજાપાળ શાટાને પાડ્યા. ચંદકવિ કહે છે કે નિત્ય યુદ્ધ શરોસાંમત ક્રાકાકાંતદેવની આશા માગી તે ઊઠ્યો. શરસાંમત બોલ્યો કે જય ચંદની ફોજ મારીશ પણ કાકાકાંન્હ ને માટે ગણરાજા જાશું. એ કુંભાજયચંદનુ દળ બે પાતશાહો. ત્રણ રાજા. છ રાઈ. શંખધ્વનિ વાળા પુંચ હજાર એટલા કાકાકાંન માટે રાખવા છે. એમ કહીને શરસાંમત પ્રોતીના ભાઈ એ લેઈ [redacted] ગંગા સ્નાન કરવા ઊઠ્યો. ગંગા સ્નાન કરી બ્રાહ્મણોને દાન દીધાં. ગાયત્રી મંત્ર જપ્યો [redacted] પરમેશ્વરની પ્રાર્થના કરી [illegible] ઘરના આપકુ સબ્યા. પંચ હજાર યોદ્ધા શરસાંમતના ભાઠીના ભાઈ હતા તે સર્વે યુદ્ધ કરવા આવ્યા. ભાઠીના સોળ જવાંન કુંવર હતા તેણે પૃથીરાજને સલામ કરીને કહ્યું કે પૃથીરાજ તારૂં ભવખંડ માંનાં મકરીશું. અમને યુદ્ધ કરવાની હૈયામાં હાંમ હતી. તે પૂરી કરીશું. પછી પૃથીરાજ બોલ્યો કે સોળે કુંવરો માંથી બે કુંવર [illegible] ઊઠ્યા ને મારી ઠેમ રહ્યું ક્ષત્રિયને સ્વર્ગ દાયક છે. એમ સર્વે ભાઈયો સ્વર્ગે જશે તો સંગ [illegible] [redacted] ક્ષત્રિયના દીકરા કાયર રોય નહિ મરવું સર્વ પ્રાણીમાત્રને છે પણ એક [redacted] કીર્તિ કરીને મરવું એ તો અમર મરવું છે. પછી શરસાંમતો સલામ કરીને ઊઠ્યો. જય ચંદની સેના આવી હતી. [redacted] શરસાંમતે એ સેનાનો માર ચલાવ્યો. ચાલવા ગયા. વાગવા લાગ્યાં. પંચ હજાર ભાઠીઓ એ એકો ક રીને જયચંદ કુંદન વાળા વાંસ્યુ. બે મળી કુલ માં કાંઈ દાંન રાસ્ત રમે એમ રમવા માંડ્યા. કેટલાએક તરફાંને ચોકી પાડ્યા. તે રસ્તામાં તર કુંઈ હતા. પૂરો જ્યાંન કુળ મર્દાના બેબાજ જ્યાંન ઘરની. સર કુરાજમાં વળી તી. અસ્ત થતાં સૂર્ય મેઘ તાળ માસે ન કાપ્યાં. કેટલાએક માથાં જળે જેને નાઠા. કેટલાક ઉપજ માંજ ઉપાડી તોડી ગયાં. કેટલાએક ફેર મકરાણીને માર્યાં. કેટલાએક કેટલારોપ ઠાંણે કેપાડ્યા. [illegible] વાળા ઠાકોર [illegible] કેટલા એકરીછના તેજુ અંગ કાળાવાળ રીછ જેવું મોટું જીણ આંખ્યો સુપડ જેવા કાન હા

શ્રીનાળેચા પગ જીવતા જ તળે વાળ મહાબોરાવર હતા તેને શરે સાંમતે માર્યા. [redacted] [redacted] બે જગાહાદ બાર કંદહાર. પઠાંણ બાજ ણ તેના પાડ્યા. કેટલાએક કેશ કરાંણી તેને મારી. જયચંદના ઉમરાવોને માર્યા. શરે અને શાંમતે વિચાર કરીને રણસંગ્રામમાં જુઝતા જુઝતા જયચંદ પાસે આવ્યો. [redacted] જે મૂળરાજને કહ્યું. તેણે શરસાંમતે બોલ્યા કે મૂળરાજને મારવો નહિ પછી તેના તળ જ્યાંન કાજુ લંગો પાતશાહ અને કંદહારનો મેઠવાળ ખાંન એટલું અધ પણ એ બે મારી નાખ્યા કહું છું. તેને જયચંદની પાટ આગળ નહિ. [redacted] પછી આવીને પગે પડ્યા [redacted] અને બોલ્યા કે અટકની વાટ અમને બતાવો. પછી તેણે જ્યાં તે ગંગા પાર ઊતારી મૂક્યા. કેટલાએક તેની સાથે જીવ લેઈ નાઠી છુટ્યા. જયચંદની આશા પાશ કહીને પાધર કરી નાંખ્યા. કેટલાએક નાસવા લાગ્યા તેની પાછળ શરસાંમતે કહ્યું. પછી સાંભળી બોલ્યો કે શરસાંમતના સાથેના કોઈ નાસનારાને મારશો નહિ. બે હું છું હળ શરે શાંમતે કાપતાં જ્યુ પણ જયચંદ ને જર સલામ કરે [redacted] સાંભળો શરસાંમતે કહે છે કે હવે કાકાકાંન્હ માટે રાખો. પણ પાછા અમને ફેર કરવા. આતિ પાત યોગ પાછળે પોહોર મચ્યું ઊભારીને સંજોગ નાપાશ મોકલ્યા. અરાઢ દિવસ શરસાંમતે [illegible] કહ્યું મચ્યું ઊનાયી પછી બત્રીસ પોહોર સુધી યુદ્ધ કર્યું. [redacted]
[redacted] ચંદકવિ એ શરસાંમતને સાંમ બે એ બે ભાઠીયોના ઘણા સુંદર ગુણ વર્ણ્યા છે. પાંચ હજાર શંખધ્વનિ વાળા પાંચ રાજા ત્રણ પાતશાહ આ કરાવ્યા [redacted] એટલા કાકાકાંન્હ માટે રાખ્યા. [redacted] શંખધ્વનિ વાળા જીહો જય ઊઠે આવ્યા. પછી ચંદકવિ કાકાકાંન્હ સાથે બોલ્યો કે હવે તમારે યુદ્ધ કરવાનું. પછી કાકો કાંન્હ બોલ્યો કે મારૂં જયચંદની ફોજને કુંજ ફોડવું એમાં કેતરીવાર છે. પછી પૃથીરાજ કાકા કાંન્હ પ્રત્યે બોલ્યો કે કાકા ઘણા સ્વર્ગ ગયા અને તમે પણ સ્વર્ગે જવા તૈયાર થયા હવે મારી પાસે કોઈ સામંત કોસર દાર જોરાવર રહ્યો છે. આગળ જતાં હવે કુંકે વાઘાવત દે જે શત્રુ મારાજ વાળા સર્વ ગયા પછી મારો શીવ શે પછી કાકો કાંન્હ બોલ્યો કે ચંદ [redacted] જ્યાં લગી જીવું છું ત્યાં લગી તું ઘટકો કરે [illegible] નહિ. એક ચંદ છે તે લાખ ફોજ બાંધો છે પંડે હતર પંડીર છે. ગોરી સુલતાનનો બાપ એ ચંદ ઊતારશે. એ પ્રકારે શીખામણ દે [redacted] કાકો ઊઠ્યા. શરસાંકાકા પ્રત્યે બોલ્યો કાકા જયચંદની સેના ઊપરા ઊપરી આવી પડી છે માટે હવે વાર લગાડશો નહિ. પછી કાંન્હ ગંગા સ્નાન કરવા ગયો. ગંગા

સ્નાન કરીને વિવિધ દાન વિપ્રને આપ્યાં. પછી પ્રથીરાજ પાસે આવ્યા. સર્વે સરદાર
આવ્યા. કાકા કાંન યુદ્ધ કરવા ચાલ્યા. વિવિધ વાજીંત્ર વાગવા લાગ્યાં. બંન્ને પક્ષ ગાજે
એમ ફોજ ગાજ્યાં. તે વેળે જયચંદે જાંણ્યું બંને પક્ષ ગાજે પણ કોઈ એક યુદ્ધ નેપુન
દિસે તો કાકા કાંન સબળો છે. પછી કાકા કાંનદેવ ફોજ લેઈ જયચંદની સેના સાથે
યુદ્ધ કરવા લાગ્યો. શંખ ધ્વની વાગ્યા. કાકા કાંન સાથે યુદ્ધ કરવા આવ્યા. તે કાકા કાંને
બંને ક્ષત્રિ ગજ કાપે એમ કાપી નાંખ્યા. બે રાજા કાકાની ઝડપમાં આવ્યા તે કાપી નાં
ખ્યા. કાકા કાંનને હાથમાં સાંકળ લેઈને ઘણાંનો ચકચૂર ઘાંણ કાઢી નાંખ્યો.
રણમાં લાખો લોક માર્યા ને જયચંદની સેના ચકચૂર કરી નાંખી. વીજ
ળી [illegible] ઘોડો એ અસ્વાર કેટલાએક હતા તે નાઠા. સાંમત ગુર્જરી
ઘણા એ અસ્વાર હતા તે કાંનડને ઘેરી વળ્યા. તેણે સાંકળનો માર માર્યો. મા
હાદેવ [illegible] કીધો. પછી [illegible] શંખ ધ્વની વાગ્યા ને કાપી નાંખ્યા.
[illegible] જયચંદનો મલરાજ કુંવર સામ ગુર્જર રાજા [illegible]
માર્યા. [illegible] અંગ દેશનો સામ ગુર્જર હતો તેના
[illegible] પરણવાની આશાએ આવ્યા
હતા તે [illegible] પણ વાળો [illegible]
[illegible] અંગ દેશ [illegible] પછી [illegible] કાકા કાંનને [illegible]
[illegible] કાકા કાંનને [illegible]
[illegible] કાકા કાંન [illegible]
[illegible] કાકા કાંને પોતાનું [illegible] આ [illegible] વાર [illegible]
[illegible]
[illegible] રણમાં [illegible] લેઈને આવ્યો. [illegible]
[illegible] જગત [illegible] માર્યા. [illegible] માર્યા. [illegible]
[illegible] મલરાજ [illegible] માર્યા. [illegible]
[illegible] માર્યો. એક [illegible] કાકા કાંન [illegible]
[illegible] સુરતસિંહ સરદાર. [illegible] સાબાલ
[illegible] સામંતસિંહ રાજા. [illegible]
[illegible] રણમાલ. [illegible] જયસિંહ. [illegible]
[illegible] સંગ્રામ. [illegible] સવાઈ [illegible] સિંહ. [illegible]

ચંદ્રસિંહ. ઉદયસિંહ પમાર. જગતસિંહ. સરદાર સતપાલ વાઘેલા
જસવંતરાવ. ધારાધરરાવ. [illegible] પાંચ હજાર [illegible]
નિ વાળા. [illegible] લાખ. [illegible] એસી હજાર અસ્વાર
કામરૂ દેશનો [illegible] રાજા. તિલંગ દેશનો રઘુરાજ. મેગલરાજ.
[illegible] ટોપી [illegible] ટોપી. આકાશમાં [illegible]
ટોપી. [illegible] ટોપી. પાંચ સરદાર. [illegible]
[illegible] કામરૂ દેશ [illegible]
રાજા. [illegible] હતા તેને માર્યા [illegible] જયચંદ
[illegible] પછી [illegible] જયચંદના [illegible]
ને માર્યો. પછી [illegible] કાકા કાંન [illegible] જયચંદ [illegible]
[illegible] પછી પ્રથીરાજ ગંગા પાર ઉતર્યો. ગંગાને કાંઠે
પ્રથીરાજે ડેરા દીધા. નિશ્ચિત થયા [illegible] પ્રથી ઉપર પ્રથીરાજને કોઈ
છેડે નહિ એવું કર્યું. [illegible]
[illegible] જયચંદ અને પ્રથીરાજનું નામ જગતમાં અમર રહ્યું. પ્રથીરાજ
[illegible] કર્યા. પછી ચંદ કવિએ કહ્યું કે હવે પ્રથીરાજ
[illegible] પછી પ્રથીરાજ
[illegible] વગાડ્યાં. [illegible]
[illegible] ચંદ કવિ પ્રથીરાજને કહેવા લાગ્યો [illegible]
અમર યશ કર્યો. દેશ દેશમાં પ્રથીરાજની કીર્તિ થઈ. પ્રથીરાજ ચંદ પ્રત્યે બો
લ્યો કે ચંદ આપણી ફોજ [illegible]
[illegible] પ્રથીરાજ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] પ્રથીરાજ [illegible]
[illegible] પ્રથીરાજ [illegible]
[illegible]
[illegible] જયચંદ [illegible]
[illegible] પ્રથીરાજ [illegible]
સામંતોના [illegible] ફોજ લેઈને આવ્યા. એક લાખ અસ્વાર

ની કચેરી ભરાઈ ગઈ. તે વેળે પૃથ્વીરાજના મનમાં અત્યંત હર્ષ ઉપજ્યો. પછી એ
ફોજ લેઈ પૃથ્વીરાજ દીલ્લી પધાર્યો. દીલ્લીમાં વિજય વાજાં વગાડવા માંડ્યાં
બહુ જગતમાં વાત જણાઈ. લોકો વાતો કરવા લાગ્યા કે જયચંદ્ર સાથે તેરકુ
જાદવ ... તે જદુ પૃથ્વીરાજે કાપ્યુ અને જયચંદને જીત્યો. તે તેરસાલ
નાતરકોને જીત્યા. પૃથ્વીરાજના બે દીકરા હતા એક રાણસિંહ અને બીજો
અમરસિંહ. તે પૃથ્વીરાજને મળ્યા. તે વેળે કાબાસનો દીકરો લખધીર પ્ર-
ધાન બોલ્યો કે પૃથ્વીરાજ બે આ કુંવરોને મારી સાથે મોકલો તો આખી પૃથ્વી
ઉપર તારી આણ ફેરવુ. રાજાઓ તે જીતુ તે ... કરીને જીતુ. દેશ જીત્યા છે તે
પણ ફરી જીતવા. રાણ કુંવર છે તે ધાર નાખીને ... છે. માટે એને હુકમ આ-
પો. અમરસિંહ પાટવી કુંવર ~~...~~ પાટ ઉપર રેહેશે. બધા દેશોમાં યશ વધશે ~~...~~
હુકમ આપવો. પછી પૃથ્વીરાજે રાણસિંહને દેશો જીતવાનો હુકમ કર્યો. પછી પૃથ્વી-
રાજ લખધીર પ્રત્યે બોલ્યો કે મન કાબાસ સરખો તું લખધીર છે એવું ધારું છું.
લખધીર બોલ્યો કે પૃથ્વી ઉપર પૃથ્વીરાજની આણ ફેરવું. પછી રાણસિંહ કુંવરને
લેઈ લખધીર લાખ ફોજ લેઈ દેશો જીતવા ચાલ્યો. કે રાજાઓ પચીસ વર્ષના કુંવર
... કે ... વર્ષના એ પ્રમાણે ... ફોજ દેશો જી-
તવા ચાલી. રાણસિંહ અને લખધીર બે ... વાંકડા ... પ્રમાણે હુકમ કરે તે
પ્રમાણે સર્વ ચાલે. કશ્મીરના ... સિંહ રાજાને જીત્યો. મથુરાના રાજાને જી-
ત્યો. નેપાળના રાજાને જીત્યો. ... સામંતસિંહને જીત્યો. હરિદ્વારના વિ-
ક્રમસિંહને જીત્યો. આઠ દીવસ લડાઈ કરીને ... પાતશાહને પકડી લીધો.
... ~~...~~ લીધો ત્યાંથી સુલતાન શાહ ~~...~~ નાઠો તે ... માં પેઠો.
... સુલતાન નાઠો પછી ... લખધીરે ... કરીને પો-
તાનુ ... શહેર ... ગામોને ... ગાંમ ... ગામની ધરતી લડી
તે લખધીરે લીધી. ... ના રાજા ~~...~~ ગજસિંહ ... પૃથ્વીરાજનો
સસરો છે એમ ... કે ... દેવાદીધો. ... ~~...~~ એને
ત્યાં ... કર્યો. ... વશ કરીને ... દેશ ... ચાલ્યો. ...
... ત્યાંથી ... ત્યાંથી ... નાઠા ...
છે. ... ત્યાંથી ...
... ત્યાંથી રાણસિંહ બોલ્યો કે પ્રથમ

રૂપિ ... પછી જીતવા ... પ્રથમ ... કે પૃથ્વી એ ...
આપણે જીતે નહિ. પછી રાણસિંહે ... કરી. ... ને ...
શનો ... જયચંદ ... ને પૃથ્વીરાજે ... તે ... ને ... ધરાને ...
ની ધરતી તે ... દ્વારમાં આવી દીધી. ... રાજા અને ... રાજાને ...
... ધરતી ... દ્વારમાં ... ને ... ધારાનાતો ત્યાંની
આવી મળ્યા. પછી તેમની ... લેઈ ... કર્યા. ... સ્થાન
વશ કર્યુ. ... રીગઢનો ગોહેલ રાજા પૃથ્વીરાજને મળ્યો હતો તે રાણસિં-
હને આવી મળ્યો. સાત ... પ્રધાન નરસિંહ રાવે વશ કરી હતી તે ફરી રાણ-
સિંહે લખધીર પ્રધાનની બુદ્ધિ વડે વશ કરી. કુંકણ દેશ વશ કર્યો. ગુજરાતમાં ...
... ને વશ કર્યો ... રાજા લખધીરને આવી મળ્યો. સોરઠ ... નો
... ગિરનાર છે ત્યાંહાં ગયા ત્યાંહાં નો રાજા આવી મળ્યો. સોરઠનો રાજા પૃથ્વીરાજ-
નો સાઢુ અને જયચંદનો ... હતો તે આવી રાણસિંહને નમ્યો. ગિરનારનુ ...
ગઢનો ... રાજા ... હતો તે ... નમતો નહિ. ... ની ...
... હતો. સાથે ... ને લેઈ રાણસિંહ દ્વારિકાં ...
... દર્શન કરવા ગયા. દ્વારિકામાં ગોમતી સ્નાન કરી ... દર્શન કરીને
... ગયો. ... દર્શન કરીને ત્યાં સુવર્ણ દાન આપ્યાં. ... ગયા તે ...
ગઢનો ... આવીને મળ્યો ... ને નિમંત્રણ કર્યું. રાણસિંહ ... ના
... એ રીતે ... ધરતીના ... લખ ફોજ ... સિંધ ધરતી
... ચાલ્યા. સિંધ ... ચાલ્યા. પછી સિંધનો પાતશાહ ... કરવા ...
થયો. પછી લખધીરે સિંધના પાતશાહને ... કે ... માં ...
... પછી ... ને ... સિંધ ... ફોજ
... પછી ... માં ... કરવા ... રાણ ...
... પછી ... સિંધના પાતશાહને પકડીને ...
... પાતશાહને ... પછી પાતશાહને પકડી લીધો. ...
... આણ ફેરવી. પછી ... દર્શન કરવા ... ચાલ્યા.
... દર્શન કરીને રાણ ... દીલ્લી ... ચાલ્યો. ...
... તે ... ને ... હતાં તેમ ...
... ત્રીજે ... પછી ... આવ્યા ...
... રાણસિંહ અને ... આવીને મળ્યા. પછી ... ગઢ ...
... ત્યાં હવે આવ્યા. પોતે ... પાટ ઉપર બેસાર્યા. પછી દીલ્લી એ રાણસિંહ

અને જયચંદ હારગયા. મતફાબાસનો છીકરો જયચંદ દેશ જીતીને આવ્યો ત્યારે તેના હાથમાં
ગુરાદેશ રહ્યો. [illegible] દીપમાં પોતાની આણ વરતાવી સાત વિલાયતોમાં પોતાની આણ
વરતાવી. મક્રાણ [illegible] પર્વતની અંતર [illegible] રાજામાં પૃથ્વીરાજની આણ વ
રતી પણ [illegible] રાજામાં પૃથ્વીરાજની આણ વરતી નહિં. [illegible] અને
અમરસિંહને [illegible] ગઢ સોંપ્યો. અને પૃથ્વીરાજ પોતે દીલ્લીગઢમાં રહ્યો.
જયચંદ રાજાને જીતીને પૃથ્વી ઉપર પૃથ્વીરાજે આણ ફેરવી. [illegible]
છત્ર [illegible] છે અને દીલ્લીને પાટે પૃથ્વીરાજ રાજ કરે છે. એક સમે પૃથ્વીરાજ ચં
દ ચામુંડ [illegible] ભેળા મળીને બેઠા છે તે વેળે ચંદ પૃથ્વીરાજને કહે છે કે રાજા
જે દિવસથી તે સંજોગતાને લાવ્યો તે દિવસથી તને વખત પડે છે સંજોગતા
દેવી છે તે [illegible] પોતાના [illegible] સવાલ
[illegible] હજુ પણ લેવા માટે ચંદ [illegible] કરે છે. ઘણા દેશોમાં
તારી આણ ફરે છે તે ઘણા દેશ જીત્યા છે. તારે ઘણા [illegible] રાજાની સ્ત્રીયો
[illegible] રાજાઓ [illegible] વિશેષ તને [illegible]. [illegible]. લાવરતિલં
ગાણ. [illegible]. [illegible]ગાણ. [illegible]. [illegible]. [illegible]. મહામહીના. કંદહાર.
[illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]. [illegible]. [illegible]
[illegible]. [illegible]. [illegible]. [illegible]. [illegible]. [illegible].
[illegible]. [illegible]. [illegible]. નેપાલ. હરિદ્વાર. [illegible]. [illegible]. [illegible].
[illegible]. [illegible] દેશ. [illegible] દેશ. [illegible] દેશ. [illegible]
[illegible] દેશ. [illegible] દેશ. [illegible]. [illegible]. [illegible]. [illegible]
[illegible]. [illegible]. [illegible] દેશ. [illegible]. મેવાડ. ગુજરાત [illegible] [illegible]
[illegible] છે ત્યાં તમારી આણ ફરે છે. સંજોગતાને [illegible] ઉપર [illegible] છે માટે
[illegible] રહે છું. એવું ચંદનું વચન સાંભળી સંજોગતા બોલી કે ચંદભાટ મારા
[illegible] [illegible] છું. ચંદભાટ [illegible] બોલી કે મારે [illegible]
[illegible] છે. ચંદ [illegible] કામ કરીને [illegible] છે. પછી ચંદ બોલ્યો કે પૃથ્વીરાજ તમારો
ચંદ [illegible] છે. [illegible] છે. તે [illegible]
[illegible] સંજોગતા [illegible] છે. [illegible] છે. [illegible]
રાજા [illegible] [illegible] પૃથ્વીરાજ
[illegible] લેવા [illegible] કરે છે. એક સમયે વિષે પૃથ્વીરાજ પોતાના [illegible]
[illegible] કચેરી કરીને બેઠા હતા. પોતાના કુંવર પણ બે [illegible]

હતા. [illegible] કુંવર [illegible] બેઠા છે [illegible] [illegible]
[illegible] બેઠા છે. ચંદકવિ. ચામુંડરાવ. [illegible]. બેઠા છે. [illegible]
[illegible] તે વેળે ચંદ કવિ પૃથ્વીરાજને શોભા વરણે છે. દેવસિંહ. [illegible]સિંહ.
[illegible]. [illegible]. [illegible]. [illegible]. [illegible]. [illegible]. [illegible]
[illegible]સિંહ. [illegible]. એ સામંત કચેરીમાં બેઠા છે. માધવસિંહ. [illegible].
[illegible]. [illegible]સિંહ. [illegible]. [illegible]. [illegible]. [illegible]. [illegible]
[illegible]. [illegible]. [illegible]. એવા [illegible] કચેરીમાં બેઠા છે. [illegible]
[illegible]. [illegible]. [illegible]. [illegible]. [illegible]. [illegible]. [illegible]
[illegible]. [illegible]. [illegible]. [illegible]સિંહ. [illegible]. [illegible]. [illegible]. [illegible]. [illegible].
[illegible] કચેરી [illegible] છે. તેમનું ચંદભાટે વર્ણન કર્યું. સર્વે [illegible]
[illegible]. તે વેળે સંજોગતાએ કચેરી [illegible] [illegible]
[illegible] એવી સંજોગતાએ [illegible] કરી. સંજોગતા વિચાર
[illegible] ચંદભાટ અને ચામુંડ. [illegible]. સામંત [illegible] સર્વે [illegible]
[illegible] વિચાર [illegible] પૃથ્વીરાજ [illegible] [illegible] રહે
[illegible] માટે પૃથ્વીરાજ [illegible] [illegible]. ચંદભાટ અને
ચામુંડ એ બે પૃથ્વીરાજને [illegible] પૃથ્વીરાજ [illegible] છે. માટે ચંદ અને
ચામુંડ. [illegible] [illegible]. [illegible] કામ [illegible]. [illegible]
ચંદકવિ [illegible] રાજાને [illegible] છે. [illegible]
[illegible] સંજોગતાએ પૃથ્વીરાજને [illegible]. પૃથ્વીરા
[illegible] [illegible]. [illegible]
[illegible] તમારી કીર્તિ વધશે. તમારી આણ ફરશે. પછી પૃ
થ્વીરાજે સંજોગતાનું [illegible]
[illegible]. પછી ચંદભાટ ચામુંડરાવને કહેવા લાગ્યો જે. આ સંજોગતા
[illegible] પોતાના પીએર સાસરાના [illegible]
[illegible] છે. સંજોગતાનું [illegible] પૃથ્વીરાજ [illegible]
[illegible] છે. હે ચામુંડ પૃથ્વીરાજ એક રતિ [illegible]. સંજોગ
તાનું કહેલું તે [illegible]. હવે સર્વે સામંત [illegible]. ચંદભાટ કહે છે
કે હવે સર્વે ચેતજો. પછી ચંદભાટે પૃથ્વીરાજને કહ્યું કે [illegible]
[illegible] આવશે
[illegible]

૪૭

એક વાતો સમજાવું છું પણ તું સમજતો નથી. છ માસ ને પાંચ દીવસમાં તારુ
કાળ નિપજશે. તમારા ઉપર ઘણી વિપત્તિ આવી પડશે. હું કહું છું તે જુઠી વાત ન
જાણતો નહિ. કચેરીમાં રહે છે તું પણ તારે હવે વાડીમાં જવું નહિ વાડીમાં જશો તો કંઈ
જ થશે. તારે જુંણ હું જાણું છું માટે તારા લીધુ મારે પણ દુઃખ ભોગવવું
પડશે. તારે મારે સાથે મરવું છે. તને મેં ઘણી વાર કહ્યું છે. તે પ્રમાણે થયું છે. જેમ
તેમ થઈ પડશે તેનો અમે ભોગવીશું પણ તારા દુઃખ તે ફરક્યું છે. તારા દુઃખની મને
પીડા થાય છે. હવે છેલું કથન કહું છું કે તમારે કચેરીમાં રહેવું વાડીમાં જ
જવું નહિ એમ કહીને ચંદભટ ઊઠ્યો. પોતાને ઘેર ગયો. વિચાર વાળવા લાગ્યો જે
દુઃખ સર્જ્યું તે કેમ કરીને મિથ્યા થાય. પછી પૃથ્વીરાજનો જોરાવર ચામુંડ તે લે
ઈને મેડીએ ચઢ્યો. તે વેળે સંજોગતા બોલી જે ચંદભટ જાય છે પણ મોતનો હરનાઈ
ચમાં છે. ચામુંડ લાવો જુઠું બોલો નહિ. કરતા જાતરાજ નહિ. પછી ચામુંડ પૃથ્વીરાજના
ગલમાંથી મેડીથી ઊતરતો હતો તે વેળે સંજોગતા આવીને બોલી કે હવે ફરી તેરાજ
પાસે આવશો નહિ. પછી ચામુંડ સંજોગતાને બોલ્યો જે માતા શે કારણે મને
પૃથ્વીરાજ પાસે આવતો વારો છો. મા બાપ પાસે છોકરાં આવે તેમાં શી લાજ
હતી પણ સંજોગતા બોલી કે. છ માસ સુધી પૃથ્વીરાજ મોહોલમાં રહેવાના છે
છ માસ પછી મેડીથી ઊતરે ત્યારે તમે આવજો. પછી ચામુંડરાવ મનમાં વિચાર
કરતો ચાલ્યો. જે અરે હવે નરતુ વાળી વેળા આવી. ગઈ કાલે ચંદભટે જે વાત
કહી તે ખરી કરી છે. સંજોગતાએ ચામુંડને સોજ આપી પછી પોતે ચામુંડ પોતાને
ઘેર જાવા લાગ્યો. પછી વિચાર્યું જે ચંદભટ તેમની ઘેર જઈ ચંદ
ભટ પૃથ્વીરાજને સમજાવે તો કાંઈ કરતાં ઠીક થાય. પછી ચામુંડ ચંદભટને
ઘેર ગયો. ચંદભટ પ્રત્યે ચામુંડ બોલ્યો. કે હે ચંદ તું જે અગમ કહે છે તે સર્વે થાય છે
મને તેં કહ્યું જાણ્યો છે હવે તું જઈને પૃથ્વીરાજને સમજાવ. જે મેહેલમાંથી
ત્યાર વાળા નથી હવે વિપત્તિ પડવાની રહી છે. પછી પૃથ્વીરાજ જે મેડીએ હતો તે મેડી
એ ચંદ ચાલ્યો. પછી દોઢીમાં દાસી હતી તે ચાલી આવીને ચંદ પ્રત્યે બોલી કે જ
શો નહિ સંજોગતાનો હુકમ નથી. પણ સંજોગતા ને ચંદભટ કહેવા
લાગ્યો જે. હે જયચંદની કુંવરી તેથી અર સાસરું જાધુ. તો પણ
ખાતાં થાશે નહી હું જાંણું છું તે જાણી છે. તું એ ન શાસ્ત્ર મંડળીપ જ
છે તેનો ક્રમાંક પડે છે તેજ થી કુ નિયાં બુડાડી દીધી. તું અપૂરણ ૨

૨૫ છોકરા ને પૃથ્વીરાજ પાસે જાકુ મલ્યા ને ચંદ ને પૃથ્વીરાજ
પાસે લેઈ ગયા

વાચા વાળી છે. તું જાણતો તે કરતાં ગર્ભ ગળ્યો કે નહિ. તને હું કહું છું તું કર્મચંડાળી
છે. જે દિન ગોરી આગાર આવશે તે દિન વાત જાણશે. પૃથ્વીરાજ રાજાને તું કર્મ
ચંડાળી નારી મળી છે. રાત દિન વાડી ને મેડીમાં પૃથ્વીરાજ બાયડી સા
થે જ રહે છે પણ સંજોગતા ચંદને કહેવા લાગી જે હે કવિરાજ
આપ મારા વચને ઓળખો આવ જાત મોજ માંણવાની
છે ઉપર વર્ષ થયાં ને ત્યાર પછી જીવવું સારું નથી ઘરડપણમાં દાંત પડે છે શરીર
રસ્તુ થઈ જાય છે. નાકે પાંણી ભરાય છે. આંખમાંથી નીર નીકળે છે. એ વજાતન
કાંઈ મોજ માંણવાની નથી. કુમાર કામમાં સાવધાન છું કુંવારકો પીડાય ઘણો જાંણતી
નથી. જીવવું સારું નથી પુત્ર નારી કે પોતાના પીડા દુઃખ જોવું પડે છે. પણ ચંદ બો
લ્યો કે સંજોગતા તેં ચામુંડ ને કાઢી મુક્યો. મને જવાબ દીધો. હવે પૃથ્વીરાજ
એકલો રહેશે તેનો મને ખટકો થાય છે. રાંણસિંહ ચહુઆંણ ને તે કેમ કઢાંવી
કાઢ્યો. હવે હાલ ઘર ગોરી સુલતાન આવશે. પછી પૃથ્વીરાજ ને ચંદ કહેવા
લાગ્યો જે. પૃથ્વીરાજ હું તને એક વિચાર કહું તે સાંભળ. સંજોગતા નારી
ને સાથે લેઈને તું શીકાર કરવા ચઢીશ નહિ. ચઢું તો ઘોડે ચઢીશ નહિ ઘોડે
ચઢું તો સુંદર નીપાછળ લઈશ નહિ. સુઅર ઝાડમાં પેસતો તે ઠેકાંણે ઘાવ
ભાંગીશ નહિ. ઝાડ નાવનમાં ઋષિઓ તપ કરે છે. તે કોપશે. અર્જુન પાંડવએ
ઋષિઓને પગે પડ્યો ત્યારે અર્જુનનું અચળરાજ રહ્યું છે. ઋષિ રૂપ
નવજનમાં ઋષિજન રહે એ ઋષિઓ રુઠે જે કહેશે તે થશે. એ શ્રાપ દેશે. કેં કોઈ તરકાંણ
પાંચે તું પૃથ્વીરાજ પડશે. ચંદભટ પૃથ્વીરાજ ગોરી તરકાંણ એ ત્રણ એકઠા
મરશે એ વચન અમર છે. પછી ચંદ સંજોગતા પ્રત્યે બોલ્યો કે તું
કાંણ છું સાચું બોલ્યા. પછી સંજોગતા બોલી કે ચંદ
મહારા
તું વચન બોલ્યો શક્તિ પાંડવોને પરણી ને જાપરના ઘેર હતું
પૃથ્વીરાજને પરણી તે જાપર જવું છે પણ ચંદ કે સાચી વાત છે પ્રથમ ના
રી રૂપે થઈને શક્તિ ચંદ કરે પૃથ્વીસિંહણી થઈને માં સમાય એ મોટુ કૌતુક છે
પ્રથમ પરણ્યાં માંજ પૃથ્વીરાજને હાથે મીંઢળ હતું તેવામાં યુદ્ધ થયું અને જેમ
ગણ માંણસો મરાયા હવે વળી જાપર જાકીર હશે તે પુરું કરશે. કું ત્યાગી
થઈ ને મનમાં ચાલ્યો જાઉં પણ શું કરું મનમાં એક અગ્નિ બળે છે. કું તીર્થ કર

વાળઈ શકે છે ત્યારે તમને કોઈ ક્હે દેનાર નથી. ચંદ પ્રથીરાજને કહે છે કે પ્રથીરાજને
મનમાં એક મોટી ફીકર છે. તને કુંકુ કુંતે કરજે જે દાયસો તને કંઈ પડે ત્યારે મનમાં
હીમત રાખજે હવે આમે ગંગા તીરે જઈ તપ [illegible] કરીશું - એમ કહી ચંદ કાશીના
[illegible] કળણો. પછી પ્રથીરાજ સંજોગતા આગળ કહેવા લાગ્યો જે
આમ [illegible] પરદેશે ગયા. હવે કોઈ [illegible] રહ્યો - ચંદ જાટ પણ દીલ્લીમાંથી
[illegible] ને ભજન કરવા [redacted] કાશીએ જનાર રહ્યો - એક ચમાર રહ્યો તે ગોરી
સાથે મળ્યો. આજ ક્હુ કામ સંજોગતાના નારીના પ્રતાપથી થયું - હવે દીલ્લી ગઢ રહેવાનો
[redacted] ચંદ [redacted] નો હોત તો પણ [illegible] તે એવો હતો - અને અગામ જાંણ
નાર ચંદ ગયો એ તો કોઈ દેવ અવતર્યો છે. ચામુંડરાવ હમીરને [illegible] છોડે એવો
હતો તે પણ સંજોગતાએ કાઢી મુક્યો - ચંદ અને ચામુંડ એ દીલ્લીના [illegible]
[illegible] હતા [illegible] પ્રથીને રાજ નારર હતા. જયચંદ સાથે ચંદે જવાપ દીધા હતા
[illegible] ને ચંદે પકડી લીધો. [illegible] વગાસા.
[illegible] કાંઈ સાર [illegible] નહિ ચંદ અને ચામુંડ જે [illegible] જોયા. એક
[redacted] નારીને [redacted] વેરીનાએ [illegible] કામ કર્યું. એ [illegible]
[illegible] સંજોગતાને પ્રથીરાજે [redacted] કહ્યું
(સ્વામીનાથ) પછી સંજોગતા [illegible] ને બોલી કે પ્રથીરાજ વસંત રુતુ છે
આપણે વાડીમાં જઈએ. ત્યાં ગોઠ [illegible] રાગ રાગણી ઓચ્છવ
રાખીએ. [illegible] કરશું. અને વસંત [illegible] પછી પ્રથીરાજ
વાડીમાં [illegible] પ્રકારનો વસંત [illegible] કુલ [illegible]
[illegible] ગુલાલ [illegible]
અને ગુલાલ [illegible] તેની ગોઠ વાડીમાં ફરી. [illegible]
[illegible] અનેક પ્રકારનાં વાજાં [illegible] પ્રકારના રંગ રાગ
કર્યા. [illegible] તે [illegible] નાચ [illegible] રાવતને રાજપુતો વા
ડીમાં પ્રથીરાજ સાથે [illegible] મન પ્રસન્ન કર્યાં. ગોઠ સર્વે
[illegible] પછી શીકારનો ખેલ જોવા માટે ઘોડા દોડાવ્યા. રાવતને રાજ
પુતો ઘોડા ઉપર [illegible] શીકાર કરવા ઉપડ્યા. શીકાર ખેલ કરીને વા
ડીએ [illegible] એમ કહી રાજપુતો સાથે ઘોડા [illegible] પા
[illegible] ઘોડા દોડાવવા [illegible]. [illegible] પ્રકારનાં વાજાં વાગે છે અને [illegible] સત્કાર

DR BHAU DAJI MEMORIAL

કરે છે. મરદ [illegible] સંજોગતા પણ પ્રથીરાજ સાથે શીકાર કરવા
ચાલી. કમરે જ કટાર બાંધ્યા. હાથમાં કમાન લીધી. સંજોગતા પણ તીર તાણીને
સુવરને માર[redacted]તી. પ્રથીરાજે એ રીતે સુવરનો શીકાર ખેલવા માંડ્યો. સં
જોગતા પ્રથીરાજ સાથે ઘોડા ઉપર બેશીને ચાલતી [illegible]
એ કોઈ રાજાનો કુંવર છે - પ્રથીરાજ પોતાના રાવતોને કહેવા લાગ્યો જે
આજ જે કોઈ સુવર મારી લાવે તેને એક મોતીનો હાર આપું - [redacted] એક
સુવર મોટો વિકરાળ દાંતો વાળો હતો તેની પાછળ પ્રથીરાજ પડ્યો પણ
તે માર્યો [illegible] નહીં એ કમોટું વન હતું તેમાં [redacted] એક રુષિનો આશ્રમ હતો
એ વનમાં પેલો સુવર પેઠો. રુષિનો આશ્રમ હતો તેણી તરફ સુવર ગયો પછી સં
જોગતા પ્રથીરાજ પ્રત્યે બોલી કે આ વનમાં સુવર પેઠો છે [redacted] તે આ વન બાળી
શું એટલે બાહેર નીકળશે. પછી એ સુવરને એક ઝટકામાં મારી પાડીશું - પછી એ
વનમાં અગ્નિ મુક્યો. વન બળી ઉઠ્યું. રુષીના આશ્રમની ચોફેર અગ્નિ બળવા
માંડ્યો. રુષિનું શરીર બળ્યું પછી રુષી ઉઠીને શાપ દેવા લાગ્યો. જે મારી પાંપણો
બળી મારું શરીર દાઝ્યું જેણે આ વન બાળ્યું હોય તેનું શરીર તરકાંણ [illegible] શે.
અને તરકાંણ [illegible] માં પડશે. રાજપારધીનો [illegible] ને શીકાર કરે છે એનું
[illegible] તરકાંણ [illegible] શે. મારી પાંપણો બાળી [illegible] મારી
તપસ્યા [illegible] એના [illegible] સો મણ [illegible]
[illegible] મારા હાથમાં [illegible] મારો [illegible] માટે એને રાખે [illegible]
[illegible] નહિ. સાંકળ [illegible] નહિ. પ્રથીરાજ રુષિ
ને જોઈને મનમાં ડર્યો [illegible] રુષિ શાપ દેશે એટલે મારું રાજ
[illegible] ચંદે [illegible] સંજોગતાએ કરાવ્યું. પછી પ્રથીરાજ
[illegible] રુષિ પાસે ગયો રુષિને [illegible]. પછી રુષિ બોલ્યા કે તને રાજા [illegible] કહે છે
તું તો કોણ નીચ છે મારું વન [illegible] મારું શરીર અગ્નિમાં [redacted]
[redacted] પ્રથીરાજ રાજા [redacted] આદિ પગે લાગવા આવ[redacted] તો તે
આવું કામ કેમ કર્યું પછી પ્રથીરાજ બોલ્યો કે મહારાજ નારીએ આવાં લોકા [illegible] છે
માર સુવર મારવા [illegible] નારી આવીને સુવરને [illegible] માટે અગ્નિ મુક્યો. પછી રુષિ
બોલ્યા કે તમને [redacted] ગોરી [illegible]
[illegible] સો મણ [illegible] પ્રથીરાજ બોલ્યો કે મહા

1 વેરીથાનમારમાંનથીશો [redacted]

[illegible]

રાજા નરકુંવરને હાથે મારું ક્ષત્રિયનું મોત કદી સારું નથી માટે કૃપા કરીને શાપ [illegible] મરાડીને
મારી ઉપર અનુગ્રહ કરજો પણ ઋષિ બોલ્યા કે બ્રાહ્મણનું વચન તે ભગવાનનું વચન છે
એ જુઠું નથી પણ આ તું મારી પ્રાર્થના કરે છે તો કહું છું કે તું ગોરીને મારીને ચંદને રાખે ત્યારે
શાનારૂ મોત નરકુંવરને હાથે કહી પાય. જે દીવસે ચંદ આવશે અને તને ઘણું ઘવાણો આ
પશે ત્યારે તું ગોરીશાને મારજે. ચંદ કહે તેનું કરશે નહિ [illegible] તું પાતશાહને મારીશ
ચંદ તને મારશે એ દિવસે આનંદ થશે. [illegible]
[illegible] પછી પૃ
થ્વીરાજ સંજોગતાને લેઈ દીલ્લી આવ્યા ત્યાં સંજોગતાને કહે વાલા ગયા ને [illegible]
કેટલાએક ઋષિઓએ ક્ષત્રિયોને રાજ સંપાદન કરી આપ્યાં છે અને કેટલાએકનાં રાજ
ગયાં ત્યારે ક્ષત્રિયોનાં રાજ ખોયાં છે. ઋષિનો શાપ કાંઈ મિથ્યા થતો નથી તારી તે એ
રજુબજુ કું કામ કરાવ્યું. તેણે અર સાસરૂ સિંહાર્યું [illegible] મારો સ્વામી થઈને તેં શત્રુનું
કામ કીધું હવે મને પણ મારવાનું બેઠી. ચંદ મને જે રીતે આગામ કહે તે હતો એ પ્રકારે થયું.
પછી સંજોગતાએ કહ્યું કે તમે કાંઈ ખટકો કરશો નહિ જે જોવ કરતા તે બનનાર છે તે થા
પોઈ થશે. એ માટે એ ખુશી થી દીલ્લી આવીને પૃથ્વીરાજ પોતે તખત ઉપર બેઠો. પછી ચંદ
રાજ ફીકર કરતા હતા. તેને ઉમરાવો કહે વાલાગયા જે રાજ શા ફીકર કરો છો દેવ કે દાનવ કો
ઈ નથી તે જુદ્ધ આવશે. આ મારા બાપ પછી તમને જ થવાનું હશે તે થશે અમે મરીશું અને મા
રીશું. કાંધલ સુરો બોલ્યો કે પૃથ્વીરાજ શા ફીકર કરો છો નહિ. નરકુંવરને અમે મારીશું.
રજપુત ના રૂડું કરે તે પણ શત્રુ સાંભળે છે. પૃથ્વીરાજ તે જ વેળે રાજમાં કહાવ્યું
બીજે વેળે નરકુંવરનો શો ભાર છે સરાતલ વાર તે નરકુંવર સુલતાનને પકડ્યો છે ને શું હ
રાઈ ગયો છે તે હવે એ સામો આવશે વાહ માટે કોઈ ખટકો કરવો નહિ. પછી પૃથ્વી
રાજ બોલ્યો કે ચંદ બીજું હીંદુ આગળ થયાં છે તેઓની મને ઋષિનો શાપ થયો છે માટે
આ રાજે કાંઈ ઉપડશે નહિ. પછી રાવત બોલ્યા કે પૃથ્વીરાજ તારા હજુ ઘણા
જેવા છે. રાજ મોટું કરી રાખીને મારી એ કેટલાએકને ગડદે મારીએ. કાજ
માં સારૂ કરડીએ. અને રાજમાં નાલાયક કાઢીએ. આપણે એકલા એ તો
પણ મારી દેહ્યે. જો રાજા હીમત હોય તો ઉપરથી પકડીને પીલજે. હીમત
વડે મરદને મારીએ પગ વડે પરાળીએ. પછી પૃથ્વીરાજ બોલ્યો કે જ
ખ વાત જાણી પણ આગળ જે દીવસ હતા તે ગયા. આવ કાંઇ કદી નથી
ખાર પંડીત ના ઘર ની જેવું રાજ રાજ્યે એવા હતા તે ગયા. [illegible]

એ કે ઋષિનો શાપ થયો છે તે જાણ્યું નથી જ્યાં કુપીડા આવી છે. હમીર હતો તે ગોરીશા
ને ગયો ત્યાં કોઈ જાણે નહીં એ કહાડ્યો. એ દીલ્લીમાં તે આવશે એ હુકમ સાંભળે છે.
જુનો પાપી હમીર સર્વે એ હતી વાત જાણે છે ઋષિનો શાપ જાણે છે ને સંજોગતા
ના સર્વે પુરાણ પણ જાણે છે. સાત દીવસ પાસે રહે છે તે મનની વાત જાણે છે. ઘ
ણા વખતનો ઘાતો જાણે છે. એ દીની સર્વે વાત હમીર ગોરી સુલતાનને કહે છે જાણો
એ નવાંણીને ફોજ તૈયાર કરીને ગોરી સુલતાન હજી આવશે. પછી રાવત બોલ્યો
કે સર્વે રજપુત તો તારી સાથે છે તિસ વાડી એ જાય છે [illegible] નરકુંવર આ
વશે તે વેળા મારશે. છ વાર ગોરીને પકડી લીધો છે હવે સાતમી વાર તારે
તરવાર પકડવી. સાતમી વાર તારી પાસે ગોરી નરકુંવર આવશે એ ટાણે તારે ર
હે એવું મોત થશે. ચંદો બોલ્યો કે [illegible] હું હમીરને મારૂં અને તું [illegible] ગોરીસુ
લતાનને માર. એ વાતમાં ગોરીનો એક પત્ર આવ્યો તેમાં લખ્યું કે પૃથ્વીરાજ હવે
હું આવું છું. એ પત્ર વાંચ્યા પછી રાવત પૃથ્વીરાજ પ્રત્યે બોલ્યો જે પૃથ્વીરાજ મરતા
પહેલાં કુમરનું પૃથ્વીરાજ હવે હીંમત રાખવી. હવે હીંમત રાખીને મરવું પૃથ્વીરા
જ તું સામંત છે. અને તમારા રાવતો જ બોલ્યા છે તે શબ્દ વેધ છે. ગોરીનો શ
બ્દ સાંભળીને મારજે. પછી પૃથ્વીરાજ બોલ્યો કે હું કોઈ જ નામ થી તો મરનારો
નહિ હું કુરૂક્ષેત્ર ગળાંણને મારી પાડું. મુગલો નાથો કે મોટું કોઈ પાડું તું અરે મારે
નજરે જ આવ્યો છે. નરકુંવર જેવું હજુ મારી નાંખું. જો મારી સાથે યુદ્ધમાં ચંદ હોય તો
ગોરી સુલતાનના પગમાં બેડી નખાવું. જે દીવસે યુદ્ધ થશે તે વેળે પરત્વે અર
ને રાજ હિંમત છે. પછી અઢાર રાવત અને જે શૂરા એકઠા થઈને આવ્યા.
અને બોલ્યા જે મરીશું કે મારીશું. શૂરા બોલ્યા કે પૃથ્વીરાજ સાંભળો નરકું
ણને ફુલમાળ છે અમે ઉડાડીશું. ને કેટલીક વાર ખુરાસાણને માર્યા છે હવે
સુલતાનને લુંટીશું. શૂરો શત્રુશાલ બોલ્યો કે મુગલોને મારી નાખીને પાતશાહી
ઘટ પાળડીશું. ગોરીશાહ સુલતાનને મારી નાખું. મુગલોના દળ મોડનાં પુર
મેં ખુવાર કરશો. પછી પૃથ્વીરાજ બોલ્યો કે હે શત્રુસાલ. હવે દીન પલટાણ
છે. હવે વેરી હાથ નહીં આવે હવે મુગલ મરશે નહિ. પછી શત્રુશાલ બોલ્યો
કે હું એવું કહું છું કે કોઈ એક ડુંગર ટાળ્યા. રાવત બોલ્યા કે અમે યુદ્ધ કરીએ તે
માં મુગલોને મારી પાડીશું. પૃથ્વીરાજ રાવતો અને શૂરા સાથે વાતો કરે છે એવા
માં ગોરીશાહની ફોજ ચડી. પ્રથમ સરદાર હમીરે પાતશાહને જઈને કહ્યું કે તમે

પૃથ્વીરાજ સામા ચડ્યો. પૃથ્વીરાજ હમણાં એકલો છે પેહેલાં એ પૃથ્વીરાજનો દીવ
હતો તે હવે નથી. પૃથ્વીરાજ તમને પકડતો હતો તમે પૃથ્વીરાજને પકડો. રૂષિનો
શ્રાપ થયો છે કે પૃથ્વીરાજ તને ગોરી શાહ પકડી લેશે તેની સાજુ તારા [illegible]
માં ન આવી યુદ્ધ નહી થાય. પણ ગોરી શાહ બોલ્યો કે પૃથ્વીરાજને હું ઓ
ળખું છું. એ એકલો લાખોને મારી નાંખે એવો છે. અને પૃથ્વીરાજ સાથે યુ
દ્ધ વાર યુદ્ધ કર્યું છે તે ખબર છે. પૃથ્વીરાજનો એક હાથ વાગે તો હજારોના
નાશ થઈ ને ભુક્કા કરી નાંખે. પણ હમીર પાતશાહ ને કે દેવા લાગ્યો કે. તે દીવસ
પૃથ્વીરાજના અગાર [illegible] હમણાં તો જાય થડી તે પૃથ્વીરાજ બોલ્યા વાડી તે મેડી માં
કે કુકરી આંધા ધુંધ થઈ ને પડી રે છે માટે બળવંત યોદ્ધા લેઈ ને પૃથ્વીરાજ
ને પકડી લે. પણ ગોરી શાહ બોલ્યો કે પૃથ્વીરાજ સામો કોણ યુદ્ધ કરે યુદ્ધ
કરતા પેહેલાં તો એ મને મારી પાડે એ પ્રમાણે બધા મુગલો બોલ્યા. પણ
ગોરી શાહ હમણાં શરદાર મરદાનાની અને તાતારખાન બોલ્યા કે જોર કરીને દી
લીએ [redacted]. ઘરડો વાઘ જો ભૂખ્યો હોય તો પણ
મારે. કદી મેઘ વડે એક ઢંકાયો હોય તો પણ તેજસ્વી હોય. હનુમાન પાંગળો હતો
તો પણ લંકાનો ગઢ લીધો છે. લંકાનાથ ધીતે માર્યો છે અને કોટી યોદ્ધા સાથે યુદ્ધ ક
ર્યું હનુમાન ઘણાં પર્વત પાડી લીધા આ તો એ પૃથ્વીરાજ એકલો છે તો પણ
મુગલોને ભોડા કરશે. પૃથ્વીરાજ સાથે જે રહ્યા છે તે રાજ રજપૂત છે એવી સા[illegible]
ઉપાય કરતાં બધુ આપણું હળ કાપ નાંખે [illegible] સાથે લડશે એવા
ઈ રહ્યા છે. તેમ શકરા જાળ પછી તેને મારે છે એ મમા રહશે. એ પ્રમાણે વાતો કરતાં
બધા મુગલ એકઠા મળ્યા અને તે [illegible] બોલ્યા કે વીસ હજાર ને મારતાં
કે દશ વાર છે. પણ પાતશાહ મુગલો આગળ બોલ્યો કે. વીસ હજાર મરા
જો રાજપૂત છે તે યુદ્ધમાં લાખો માણસો ને મારે એવા છે. એક શત્રુ શાલ્ય
રહે એવો છે તે તરફ કાં તે બળ મારો કાળ રૂપી છે. શત્રુ શાલ આગળ કોણ
ઊભું રહી શકનાર છે. શત્રુ શાલ્ય ચઢશે તેની સામો કોણ ચઢનાર છે એ સાં
મો આવે તો ઘણાં દળ ને વાળી નાંખે એવો છે. પણ [redacted] માર
વાં નકી મુગલ બોલ્યો કે શત્રુ શાલ્યને સાથે કે લડીશ. બાર હજાર
સાંકળ ગુરજના માર મારી શત્રુ શાલ સામાં લડીશું. તરવારો કરારી
એવળીશું. પૃથ્વીરાજ જોર કરતો તે દિન હવે ગયો. મુગલોને મારીને પાત

શાહને પકડશે તો તે દીન હવે ગયા. હમણાં દીન જુદા આવ્યા છે. યુદ્ધ કરનારો
એ હજાર હતા એ પૃથ્વીરાજ પાસે નથી. સહુ રાસામંત તો પાસે નથી કે યત્ન કરાં તે
ગયા છે. તે હવે મંત્ર [illegible] માટે દીન પાલટ્યો છે માટે પાતશાહ
તું પૃથ્વીરાજને પકડી લે. હમીરે ઘણું કહ્યું પણ મુગલો એ વાત માની નહી. કે
મકે પૃથ્વીરાજે કેટલા એક મુગલોને મારે [illegible] એકને કાઢી [illegible] નાંખે
[illegible] પણ હમીર પાતશાહ પ્રત્યે બોલ્યો કે
હું કહે છે પણ પૃથ્વીરાજનો દીન પલટાયો છે. પૃથ્વીરાજ એકલો છે. પૃથ્વી
રાજ માં બળ નું જોર રહ્યું તે ગયું છે હવે સાંકળ જો તુટતી નથી. ગુરજ ફરસી
ફરતી નથી. આગળ તરવાર ફરતી નથી. હમણાં અવસાન દીન છે. માટે આપણે
[illegible] માટે હું ગોરી હથીયાર [illegible] થઈને પૃથ્વીરાજને કેદ
માં નાંખી [illegible] પણ ગોરી [illegible] હમીર [illegible]
તેમ બોલ્યો [redacted] પ્રધાન આગળ ગોરી શાહ આવ્યો. પણ પૃથ્વી
રાજને ખબર થઈ કે ગોરી શાહ આગળ આવ્યો છે. પણ પૃથ્વીરાજે પોતાના
શસ્ત્ર [illegible] અને મુગલોને મારવાનો વિચાર કર્યો [illegible]
[illegible] બોલ્યો કે હવે જોર કરવું. તરફાણ [illegible] [redacted] [illegible]
ને મારવાં [illegible] પણ પાતશાહ આગળ [illegible]
તે દીન ઊપર આવ્યો. નોબત નગારા ગડગડાટ થવા લાગ્યા. મહા મોટા મુગલોની [redacted]
[redacted]. તેર લાખ [redacted] અશ્વવાર ચાલે તે પૃથ્વી ધમધમવા લાગી. ચ
કુ [illegible] ઉપર ગોરી શાહ એ મંચ [illegible] આવ્યો. પણ શત્રુ શાલ સરસો બોલ્યો કે
તરફાણ ને હું મારી પાડ્યા વગર રહુ કાં રોકતી. [redacted]
[redacted] એમ કહી ને શત્રુશાલ સરસો ચઢ્યો. શત્રુ શાલે પાત
શાહને કહ્યું [illegible] કે તુ [illegible] વાર યુદ્ધ કરીને પાતશાહ તને પકડી લીધો છે
[illegible] અને જીવતો [illegible] છે. ગોરી શાહ [redacted] માથે [illegible] બેઠો છે.
એ વાતો શું તને વિસરી ગઈ [illegible] હું આવ્યો છું. પણ હમીર
[illegible] [redacted] હમણાં સમો પલટાયો છે. સામંત અને શસ્ત્ર [illegible]
[illegible] પણ શત્રુ શાલ [illegible] પૃથ્વીરાજ એકલો
[illegible] એવો છે. પંડીર એક [illegible] પાતશાહને પકડ્યો હતો. [redacted]

૫૮ હાવલી હમીર પાતશાહ ના દળ માં ચાલતો હતો. તે ને પાતશાહે કહ્યું કે પૃથ્વીરાજ
પાસે એક લાખ માણસ છે તે લાખો ને મારે એવો હશે માટે મારો એ ભાઈ પરદે
ન માલમ નથી. પછી હમીર બોલ્યો કે પાતશાહ ફીકર ન કરે શકોણ શહરોમાં
કંઈ ગુમાવશે. પછી પાતશાહ બોલ્યો કે હમીર તમે યુદ્ધ માં સાથે આવ
શો તો યુદ્ધ થાય. પછી હમીર બોલ્યો કે હું તમારો સાથે આવું. પછી પાતશા
હે હમીર ને બોલ્યો કે કોણ કરણ શહર આટલો છે. તે એ હમીર પાડ્યા [illegible]
ખાણ ચલાવશે. એમ ધારી પાતશાહે હમીર અને તાતાર બેઉ ને યુદ્ધ કરવા
આગળ કર્યા. પાતશાહ પોતે પાછળ રહીને બે લાખ લઈ ચાલ્યા. [illegible] યમુના ન
દી આડી હતી તેને કાંઠે ડેરા દીધા. તે કુચ કરી પરશાહ પડખે પણ પોતાનું મન
ઠેકાણે કર્યું. પછી શત્રુશાલ સામી તાતારખાન અને હમીર ની લડાઈ ચાલી. વાળ
વાગવા લાગ્યાં. તોપ બંદુક બાણ ચાલવા માંડ્યાં. શત્રુશાલ આગળ અને વાં
સે રાવળ તો પૃથ્વીરાજ એકલો પંડે પંડ લાખ દળ સાથે લડાઈ [illegible] લેવા માંડી
શત્રુશાલ અને રાવળ તો એ લડાઈ કરવા માંડી પૃથ્વીરાજ જાણ્યું જે મા
ના મુગલ લડવા આવ્યા. હીંદુ તરફ ના ઘણા રણ શીક મચાવવા માંડી. શત્રુશાલ
શહરો બે નગારાં ને આધાર બેઠા એમ ઢોલ ને ઉડાવવા લાગ્યા. પછી પાતશાહ હમ
ીર પ્રત્યે બોલ્યો કે શત્રુશાલ શહરે ઘણા મુગલો ને માર્યા. હવે તું શત્રુશાલ સામો ચ
ડ. પછી હમીર બોલ્યો કે પૃથ્વીરાજ [illegible] નો [illegible] દીન હવે પાલવ્યો. કોઈ સામંત
નથી કોઈ શહરા નથી બાર માણસ તો માત્ર છે એ ટાળી હુમલો લેઈ ને પૃથ્વીરાજ પક
ડાવે છે. એ બીસ લાખ ઘણા જોરાવર છે લાખ દળ ને કાપી નાંખે એવા છે. કોણ
ના માર્યા મરે એવા નથી. પણ બાર તરફના ને હીંદુ એ માર્યા છે. છ વાર એ પ
વતો એ પાતશાહ ને પકડી જાય છે આ વખત ના વાર પણ પકડી લેશે. જબ ધાર
શહરો બોલ્યો કે ગોરીશાહ ને જે ને હું એ કુલો મારું. જો હમીર મારી નજરે પડે તો
એ તે ચારીને મારું હમીર ગુલામ બોલ બોલે છે એનું માં ઢોંગ પણ ન બાંધું છું. જો હ
મીર [illegible] મારી નજરે પડશે તો આ દળ ની વચમાં એને મારીશ. પતશાહ સહિત હમી
ર ને પકડી લેઉં. [illegible] હીન પાધરો ને હાથ છે. હમીર આ મારી સાથે ચાલતો હતો ને
આજ પાતશાહ નો થઈ બેઠો છે. તરફ માં જઈ ને મળી ગયો છે. પછી જબ ધાર શ
હરો બોલ્યો કે જો મારી નજરે હમીર આવે તો [illegible] કોઈ મને જણાવજો એ જો પાતશાહ
ની પાસે હશે તો પાતશાહ સહિત એને મરતાં સુધી મારીશ. [illegible]
૫૫ પછી પૃથ્વીરાજ બોલ્યો કે એ જરૂર

ની સમાં પાંચ સો એ આઠ દિવસ સુધી લડાઈ કરી પછી. ચામુંડ રાવ સામે ન આવી પોહચ્યો.
પૃથ્વીરાજ ને આવી ને ચામુંડે સલામ કરી. ચામુંડ બોલ્યો કે પૃથ્વીરાજ મને હુકમ આપો તો હું
પાતશાહ ને જઈ ને મારું. પાતશાહ ને માર્યા પછી મુગલો નાશી જશે અને યુદ્ધ એ
જીતી જશે. નમતો દીવસ જોઈ ને હમીર પાતશાહ નો થયો છે એ પણ આવી ને શે ને
જ ભૂલાયો હતો. ગોરી ને માર્યા પછી પાછળ જાઉં મને વાર કોઈ નથી માટે મને જો હુકમ
આપો તો ગોરી ને જીવતો લેઈ ને ઘાલું. ગોરી ને ઘોર માં જઈ ને ઘાલ્યો. પ્રથમ ગો
રી ને પકડી ને પછી તાતાર ખાન ને મારીશ. ઘોર માં પેઠા પછી એ કહી વચ વાચા
ળ શે નહીં. પછી પૃથ્વીરાજે ચામુંડ ને હુકમ આપ્યો. ચામુંડ લડાઈ કરવા ચ
ડ્યો. જે જે જાતે મરે નહિ તે હું જો લડાઈ કરવા હાવલી હમીર અને તાતાર ખાં ઊભા રે
હેલ ના આવ્યા. હાવલી હમીરે બાણ જે ચલાવ્યા કુંડ માર્યો કોણ આવી પોહચે એવ
તો જવાહ એવો નથી. પછી હાવલી હમીર ને ચામુંડે મારી પાડ્યો. પછી તાતાર ખાં
ને મારવા આવ્યા પછી એ ટળે તાતાર ખાં ને મુખ માં ત્રણ લેઈ ને તારો ગાય છું એમ
બોલ્યો એ ટળે ચામુંડે તાતાર ખાં ને જતો મુક્યો. તે જ ખાન તરફ ના ઘણા દળ
કાપી નાંખ્યું. પછી પાતશાહ ની જાત સામું નહિ તે પાછો [illegible] લાગ્યો.
તે વેળા તાતાર ખાં ને બોલ્યો કે હમીર ને મરાવી ને તું પાતશાહ પોતાનો પિંડ છો
ડાવી ને પાછો ચાલ્યો તારો કીર્તિ જગત માં સારી નહિ થાય. એમ કહી ને બંધ
ના કડાં ને [illegible] ન શકે રણ કરી પછી [illegible] પાતશાહ તરફ કડાં ને લેઈ ને ચામુંડ સામો
યુદ્ધ વાળ ચડ્યો. હમીર [illegible] મરાવી ને તાતાર ખાં ને [illegible] મુગલો ને લેઈ ચડ્યો
પછી ચામુંડ રાવ ચડ્યો. [illegible] પછી ચામુંડ રાવ અને મુગલો ને સાં મારતાં યુદ્ધ
ચાલ્યું. તિ નમ હરામ હમીર [illegible] હતો માટે એને પ્રથમ માર્યો. પછી ચામુંડે પાતશા
હ ના [illegible] મુગલો ને માર્યા પાંચ દીવસ ને એક પો હોર લગી યુદ્ધ કર્યું. પાતશા
હે બનુ સેન અઢ લાખ [illegible] ચામુંડ માર્યું પછી [illegible] ચામુંડ મરાયો. પછી શત્રુશાલ
શહરો યુદ્ધ કરવા માટે ચડ્યો. ચામુંડ ના જેવો શહરો શત્રુશાલે રણ માં તરફ ડાંડે રો
ળ વા માંડ્યા. [illegible]

[illegible]

૫૯ [illegible]

તે વખતે ગોરીશાહ પાતશાહ બોલ્યો કે શત્રુશાલ શૂરો મહાબલવાન છે તે આપણી ફોજ સાથે લડે છે · આ કંડ નાખે પોતે શત્રુશાલ શૂરો છે તેથી કોઈનો માર્યો મરતો નથી હજાર કુડો પણ તેણે પોતાના ધણી સાથે યુદ્ધ કરવાને ધાર્યું પૃથ્વીરાજ પુરૂષ ... લડતો નથી પૃથ્વીરાજ એકલો છે તોપણ આપણા વશમાં આવતો નથી · સાંભળ્યું છે કે પૃથ્વીરાજને ઋષિએ શાપ દીધો છે · સંજોગતાને સાથે લેઈને પૃથ્વીરાજ શિકાર કરવા ગયો ત્યાં ઋષિ ... ઋષિએ શાપ દીધો છે તેથી પૃથ્વીરાજ પકડાશે · પૃથ્વીરાજનો ... ત્યારે આપણો ... કરી હાથનો ... કુકુકામ કુર્યું · તોપણ પૃથ્વીરાજ આપણા ... નથી · પણ પાતશાહ [illegible] તાતારખાન બોલ્યો કે પૃથ્વીરાજને ઋષિનો શાપ થયો છે તે શું એ પકડાઈ જશે હજાર ... ઉપર ... નથી · નહિ તર ... પૃથ્વીરાજ ... નો ... વગર ... નહિ આપણા ... પૃથ્વીરાજ ને પકડી લાવશું · પણ સુલતાન ગોરી બોલ્યો કે પૃથ્વીરાજ ... પકડશો પૃથ્વીરાજનો ... હજાર ... થયો છે · પૃથ્વીરાજનો ... નહિ તો ... કોઈના માર્યો ... એ ... · પૃથ્વીરાજ ... શત્રુશાલ ... ત્યાર પછી ... પડશે એ ... પૃથ્વીરાજ ... હાથમાં ... કે પૃથ્વીરાજ ક્ષત્રિય ... કરશે તે ... કરશે · ... પૃથ્વીરાજ ... · પૃથ્વીરાજ ... તે ... [illegible] ... હાથમાં લેઈ ... તે વખતે ... હાથમાં ... [illegible] પકડી લેતો ... હોતે ... પકડી લીધા છે · હવે ... પૃથ્વીરાજ ... લેઈ લે · હવે ... તાતારખાન ... પૃથ્વીરાજ ... ગોરીશાહ ... હવે પાતશાહ ... નહિ · પણ શત્રુશાલ ... મુગલો એ યુદ્ધ આરંભ્યું · ... યુદ્ધ ... · શત્રુશાલે તરવાર ... મુગલ ... માર્યા ... માર્યા ... મુગલો ને માર્યા · તીસ હજાર ... માર્યા ... શત્રુશાલ ... [illegible] માર્યા ...

˅ માંએ ક ... મારે તે ...

...

શત્રુશાલ ... માર્યો ... પૃથ્વીરાજ [illegible] · પણ પૃથ્વીરાજ ... · પૃથ્વીરાજનો ... તરવાર પૃથ્વીરાજની ... ગઈ ... હાથમાં ... પૃથ્વીરાજ ... · પણ પૃથ્વીરાજે મુગલો સાથે ... યુદ્ધ આરંભ્યું ... મુગલો ... ને માર્યા ... પૃથ્વીરાજ ... યુદ્ધ કરવા લાગ્યો · ... તે વખતે ગોરીશા તાતારખાન ... પૃથ્વીરાજ ... મુગલો ... [illegible] ... ગોરીશા ... પૃથ્વીરાજ ... પૃથ્વીરાજ ... પૃથ્વીરાજ ... પૃથ્વીરાજ ... · પૃથ્વીરાજ ... · એ પૃથ્વીરાજ ... · પૃથ્વીરાજ ... · પણ તાતારખાન ... ગોરીશા ... પૃથ્વીરાજ ... પૃથ્વીરાજ ... તરવાર ... · પૃથ્વીરાજ ... · પૃથ્વીરાજ ... · પૃથ્વીરાજ ... ગોરીશા ... ગોરીશા ... તાતારખાન ... [illegible] ...

૫૩ લાયક તે માં કાંઈ અચરત નથી. હજાર કે પ્રથમ મારયા હુંકે મારી પાડ્યો અને પાતશાહ ગોવળ
રના નારો મુખે તરવાર લેઈ ને હથી ગયો. શત્રુ શાલ અને ચામુંડ બે વાંકડા પડ્યા. પછી પો
તાના માથા ઉપર પડી આવી પડી. [redacted] હવે તો હાથ એજ તરવાર છે તેજ લઈ મારી
સફેત રણમાં. પછી કેટલાએક ને પૃથ્વીરાજે મુઠીયે ના માર મારયા કેટલાએક
ને પાટુ. તરફેણ ઘણા આવી આવી ને જે મરવામાં કુદી પડે એમ કરતા વાપરવામાં
કેટલાએક મુગલો ને ઉચકી ને આકાશમાં ઉડાડવા માંડ્યા. ઘણા પઠાણ અને મુ
ગલો એ આવી ને પૃથ્વીરાજ ને ઘેર્યો. હાથ રૂપી તરવાર કરી ને પૃથ્વીરાજે રમ્યો મુગલ
પઠાણો ને ભાંગ્યા ઘણા મારયા. કેટલાએક તરફેણ પૃથ્વીરાજ સામા તીર ગોળાઓ નાખ ચલા
વવા લાગ્યા. પણ પૃથ્વીરાજ ને એકે લડતાં લાગ્યા નહિ. પૃથ્વીરાજ ને પકડવા મુગલો
જે તાપ પડે તથા કોઈ પણ એ ને પોતાથી સકે નહિ. કેટલાએક ને બાથમાં લઈ ને પૃથ્વી
રાજે મસળી નાંખ્યા. પ્રથમ પૃથ્વીરાજે તાજ પઠાણ ને પાડ્યો. પછી રૂમી ખાંસાં
ગ નઃ ખાન [redacted] જ પૃથ્વીરાજે ગઢ ઠોમારી ને મારી હુકું.
મજામાર પઠાણ ને પાડ્યો. પછી મારવા આવ્યા મુગલ [redacted] ને પૃથ્વીરાજ સાંમો [redacted]
[redacted]. મારયો તેને મારયો. એ પ્રમાણે પૃથ્વીરાજે યુદ્ધ કર્યું તેમાં ઘણા તરફેણ ને
મારયા માટે ચંદ કવિ કહે છે કે પૃથ્વીરાજ ને ધન્ય છે. સરદાર થઈ ને પોતે યુદ્ધ કરનારો પૃ
થ્વીરાજ બીજો નથી. [redacted] પૃથ્વીરાજે આઠ સો ને મારયા. પૃથ્વીરાજ પોતાના મન ને સમ
જાવે છે જે મન હવે તું ઉતાવળ કરીશ નહિ. [redacted]
[redacted]. સિયે વાઘણ ને રાજ સમરખ્યુ હતુ તે પણ તાબામાં નરહ્યુ
નહિ હસ્તિનાપુરમાં યુદ્ધ થયુ ત્યારે હસ્તિનાપુર ન હવે લંકા બળાણી. માટે મન ઉ
તાવળ કરીશ નહિ એમ કહી ને પૃથ્વીરાજ યુદ્ધ કરવા ઉઠ્યો. બે મણ [illegible]
[illegible] એક મોટી ગદા (પૃથ્વીરાજ) પકડી તેને હાથમાં લીધી. એ ગદાનું નવ શસ્ત્ર
પ્રથ્વીરાજે કર્યું. ગોરીશાહનું લશ્કર નાના ભાગો ગદાના મારવાથી વિચાર કર્યો. પૃથ્વી
ના શત્રુ ખાડી તેમાંથી [illegible] ને વાગી તે તરત મરી ગયો. પછી તરફેણ હજા
ર તરફેણ ને પૃથ્વીરાજે ગદા નો માર મારી ને મારયા. કેટલાએક ને ઘાયલ કર્યા.
[illegible] પૃથ્વીરાજ ને [illegible] શિલા સમ શરીર કરી. પછી બળવંત ગોરીશાહ બોલ્યો કે
તરફેણ તેર લાખ છે. તેમાં એક લાખ મુગલ પઠાણ પૃથ્વીરાજે એકલાએ મારયા.
ગદા રૂપી સમશેર કરી ને એકલે એટલાં ને મારયા. પછી સાંભળી પાતશાહ કે હે વાલા
ગ્યો પૃથ્વીરાજ ને પકડતા સહુ [illegible] એ તેર લાખ ને મારશે [illegible] હાલી ને તાબામાં તો
આવશે નહિ. હવે ગોરીશાહ કહે છે કે પૃથ્વીરાજ જીવતો આપણ ને [illegible] નથી.

પછી હાવલાદ મોંડલોએ કપાયક હતો તેને બોલાવ્યો અને પુછ્યું કે પૃથ્વીરાજ [redacted] હવે
કે એ પ્રકારે પકડાશે તેની વિધિ મને બતાવ. પૃથ્વીરાજ કોઈનો માર્યો મરતો નથી.
પછી પાયક પાતશાહ પ્રત્યે બોલ્યો કે પાતશાહ એક જ ઉપાય બતાવું. એ પૃથ્વી
રાજ નારી ઉપર ઘા કરતો નથી માટે પૃથ્વીરાજની સાંમી હવે નારી ને લડવા મો
કલ્ય. હાલ પણ એ પાંચ હજાર છે તે નારી છે [redacted]
[redacted] તેની ઉપર નારી માં હાવળ કરી ને મોકલ્યે તો પછી નારી ઉપર પૃથ્વીરાજ ઘા કર
શે નહિ. પછી એ પ્રમાણે પાતશાહે કર્યું. નારી ને જોઈ ને પૃથ્વીરાજ વિચાર વાળવા લાગ્યો
જે ચંદ કવિએ આગમ કહ્યુ હતુ તે પ્રમાણે થયુ હવે આપણો દીન બદલાયો. આપણે ક્ષ
ત્રિય [redacted] છે એ માટે નારી ને મારવી નહિ. કોઈ હાવલાદ મારનો પાયક હશે તેણે આ
વિધિ બતાવી છે. જે એ જ માંડ્યા હશે તે મટશે નહિ માટે હવે પૃથ્વીરાજ તું પોતાનું
વિરુદ્ધ રાખ્ય. પુરુષ સામું લડવુ પ્રમાણ છે પણ નારી સામું લડવુ સારૂ નથી. કુડ ક
રી ને નારીઓ ને લડવા મોકલી ત્યારે ગોરીશા પણ નારી જેવો છે. પાંચ હજાર હઠ
ચાળી ઉપર ની નારીઓ એ પૃથ્વીરાજ ના પાછળ એક સાંકળ વીંટી સો મણની સાં
કળ પૃથ્વીરાજ [redacted] પાછળ વીંટી પછી પૃથ્વીરાજ હસી ને બોલ્યો કે હવે હાથ
રહે જેસો. પોતાને ઋષિ ના શાપ સાંભરો બાળાનું મામાતાનું આગમ સાંભર્યું.
પછી પૃથ્વીરાજે વિચાર કર્યો કે બળવંત બારે ચંદ્ર વિરુદ્ધ આવશે ત્યારે હવે
હાથમાં દગુ બળ [illegible] રહ્યુ. [redacted] બીજ ને રવીવાર ને દિવસે પૃથ્વીરાજ
ને પાશમાં નાંખ્યો. પૃથ્વીરાજ ને આગરે લીધો. [redacted] કચેરી માં [redacted] પૃથ્વીરાજ ને મુક્યો
[redacted]. ગોરીશાહ જાતે જે
ડો રાત દિવસ ગોરીશાહ ના મનમાં ખટકો રહ્યો [illegible] જે મને પૃથ્વીરાજ મા
રી ન [illegible] કરશે નહિ. રાત્રિ દિવસ ગોરીશાહ ને નિદ્રા આવે નહિ અને ચિંતા થયા કરે.
[redacted] ગોરીશાહ ને પૃથ્વીરાજ કેદે વાલા ગમો
[redacted] માથા ઉપર ચાર વેરેતા હતો અને તું કરગરતો હતો તે દિન તું સં
ભાર્યું તારો તો પણ બાલે પણ માર્યો મરતો નથી મને કરતા [illegible] મારશે ત્યારે મરેશ
એમ ગોરીશાને મોટું પૃથ્વીરાજ [illegible] બોલતો નહિ. રાત દી
ન માતાનું [illegible] કરતો. પૃથ્વીરાજે બાલાજી માતાનું સ્મરણ કરવા માંડ્યુ ત્યારે
બાલાજી માતાએ આવી ને પૃથ્વીરાજ પ્રત્યે બોલી કે તું મને [illegible] સમરે છે પૃથ્વીરાજ
બોલ્યો કે મને અટી [illegible] ગોરીશા સાથે યુદ્ધ કરવાને [illegible] પછી
મહામાયા બોલી કે જે [illegible] ચંદ્ર વિરુદ્ધ આગમ કહેલાં

૫૪

[struck, illegible]

બોલતો હતો તેનું બોલ્યો કે [struck, illegible]

[struck, illegible]

[struck, illegible] મારું કહ્યું લાગતું હશે. પણ પૃથ્વીરાજ માતા પ્રત્યે બોલ્યો કે માતા મારા ભાયા ચંદને મારી પાસે મોકલો. પછી માતા ચંદ પાસે ગઈ. પછી માતા ચંદને કહેવા લાગી ચંદ તમે ઊતાવળા ઊઠો. પૃથ્વીરાજ તમને બોલાવે છે. ગોરી સુલતાનને [illegible] ને મારો અને દેકાવિ તમે કામ સુધારો. તું ફકીરનો વેશ લઈને પાંચ કલમા [illegible] મુજ કરીને કહેજે બાંગ દેજે એટલે તે રફાણ તને ધારશે. મુખે અલ્લાહ અલ્લાહ ઊચ્ચરજે બાવન ટકાનો બોલ બોલજે એટલે પાંચ પચર થંભશે. [illegible] નહિ [illegible] થંભી રહેશે. ધાવતાં બાલક થંભશે. તો રીતના મુખમાં લેશે નહિ. પાંચ વખત બાંગ વેળે તૈયાર થશે. એ પ્રમાણે બ્યાલાબુ માતાના એ ચંદને કહ્યું. પછી ચંદ ઊઠીને આગારે આવ્યો. આગરે આવીને [struck, illegible] કલમા પઢવા લાગ્યો. કુરાન બોલવા લાગ્યો. બાંગ દેવા માંડીને વેળે ધાવતાં છોકરાં રહી ગયાં. પાંચ પચ વખત ત્યાં. ઘોડાં મુખે ધાર લેતાં થંભ્યાં. ઘંટી ચાલતી બંધ પડી. અલ્લાહ અલ્લાહ મુખે ઊચ્ચરવા લાગ્યો. તેવે બ્યાલાબુ [illegible] લાગ્યાં. તે વેળે સર્વ નર કહેવા એ પાતશાહને ખબર કહી કે એક ફકીર આવ્યો છે તે ઘણો સરસ છે. પાંચ કલમા પઢે છે નિવાજ ગુજારે છે તે વેળે પચ પચ ત્યાં લગી ઘોડા બાલક વગેરે થંભે છે. [illegible] છે. પછી પાતશાહે ફકીરને બોલાવ્યો. પછી પાતશાહ બોલ્યો કે ઘણા ફકીર જોયા પણ તમારા જેવો કોઈ ફકીર જોયો નથી. પણ મોટા મોટા ચમત્કાર જોવાને ચંદ ફકીરને પગે પડ્યા. લોકો વખાણવા લાગ્યા કે કોઈ હાલમાં ફકીર છે [illegible] જે અલ્લાહ ઊચ્ચારે છે. પછી ચંદે ચમત્કાર બતાવ્યા. પછી ઊમરાવો ગોરીશાહને કહેવા લાગ્યા કે કોઈ ફકીર હાલમાં છે પણ [struck, illegible] નાતાર ખાન બોલ્યો એ એવા તો ફકીર ઘણા ફરતા ફરે છે. એ તો ચંદ હશે એ ફકીર નથી. [illegible] પણ તો જુએ છે. એણે દોકટ ફંદ રચ્યો છે માટે ગોરીશાહનું [illegible] ને મારું શું. એ તને મારવા માટે ફકીર થયો છે. પછી પાતશાહ બોલ્યો કે [illegible] પાંચ વખત [illegible] નહિ. એ તો કોઈ ખરો ફકીર છે. પછી ચંદ ફકીર ગોરીશાહ પ્રત્યે બોલ્યો કે ગોરીશાહ [illegible] માટે મારે અલ્લાની બંદગી કરવી. પછી પાતશાહ બોલ્યો કે સાંઈ મને બંદગી સીખાવો મારે સ્થાનકે આવી તેમને [struck, illegible] બંદગી કરવાની વિધિ સીખવો. પછી પાતશાહ પોતાનું સ્થાનક લઈ ગયો. પૃથ્વીરાજને [illegible] બાંધ્યા હતા

ત્યાં ચંદ ફકીર લઈ આવ્યો. પછી ચંદે વાત કરતાં તે વાત પૃથ્વીરાજ પણ સુણતો. પૃથ્વીરાજ [struck, illegible] ગોરીશાહ [illegible] ત્યાં ચંદે પણ ઊતારો આપ્યો. ચંદને પૃથ્વીરાજ એકાંતમાં ચંદ પ્રત્યે બોલ્યો કે ચંદ જો તું મને આહીંથી છોડાવું તો આપણે [illegible] કરીએ. બ્યાલાબુ માતા આવે [illegible] પછી ચંદ બોલ્યો કે મેં તને આગળથી કહ્યું હતું ત્યારે તે મારું માન્યું નહિ હવે શું પશ્ચાતાપ કરે છે. બ્યાલા એમને આગમ કહે જ છે તે પ્રમાણે થશે. હવે સમો બદલાયો [struck, illegible] છે. પછી પૃથ્વીરાજે [illegible] મને શાપ થયો. હજાર સામંત [illegible] સાંકળ [illegible] તરવાર [illegible] પછી મેં [illegible] કોઈ પુરુષે મને આવીને પકડ્યો નથી મને નારીએ એ પકડ્યો છે. પછી ચંદ બોલ્યો કે [illegible] જે તમે સ્વીકારેલ [illegible] નહિ. [illegible] જાશો નહિ. [illegible] હશે નહિ એ પ્રકારે મેં તમને વાર્યા પણ તે કામ તમે કર્યું અને ઋષિનું અંગ [illegible] ત્યારે ઋષિએ તમને શાપ દીધો. અને પૃથ્વીરાજ તમે ગોરીશાહને [illegible] પડ્યા. હવે રાજા [illegible] ગોરીશાહ [illegible] કર્યો હતો એમ [struck, illegible] [illegible] પાતશાહને બતાવું છું એ [illegible] તને [struck, illegible] [illegible] આવશે પછી [illegible] બે ડાંગે ગોરીશાહ [illegible] તે ડાંગે તું શબ્દવેધી છે તે [illegible] એટલે ગોરીશાહ મરશે. એ પ્રમાણે ચંદ [illegible] પૃથ્વીરાજના શરીર [illegible] [struck, illegible] ગોરીશાહ [illegible] સાંકળ [illegible] ગોરીશાહ [illegible] પૃથ્વીરાજ [illegible] પૃથ્વીરાજ [illegible] પોતાના ક્ષત્રિયવટનો અહંકાર મટ્યો નહિ [illegible] પૃથ્વીરાજ [illegible] રામચંદ્રને વિપત્તિ [illegible] પૃથ્વીરાજને સંજોગતા નારી [illegible] દુઃખ ભોગવવું પડ્યું. ચંદ [illegible] પૃથ્વીરાજ [struck, illegible] [illegible] દુઃખ આવ્યું [struck, illegible] મને આદરમાન [illegible] પડ્યો. હવે હું [illegible] પૃથ્વીરાજ ચંદ પ્રત્યે બોલ્યો કે ચંદ [illegible] ગોરીશાહ [illegible] પછી ચંદ બોલ્યો કે કાલે [illegible] ગોરીશાહ [illegible] કાલે તું ગોરીશાહને મારજે.

૫૫ પછી પૃથીરાજ બોલ્યો કે જો મારા હાથમાં કમાંન તીર આવે અને ગોરીશાહ આવે તો હું [illegible]
એ મનાકડા જુલમ ઊડાઉં એ નીકાડું. ઉપરાંત એ ગોરીશાહને પારસમાં ચલણ બોલાવને
એ હુકમ શાહબુદીનનુ પાતશાહને મારી પાડેશ. [illegible] ચંદ એ રીતે મારી નેમની શરત તો મન આનંદ
થયો. પછી ચંદ બોલ્યો જે હું હિમતરામ શાહ ને ગોરીશાહ સુલતાનને બોલાવીશ. [illegible] એમ
કરીને ચંદ [illegible] ફકીર પોતાના આસન ઉપર બેઠો એ ફકીરે ગોરી સુલતાન [illegible]
[illegible] આગળ પૃથીરાજ સંબંધી ફકીર વાતો ચાલી
તે વખતે ચંદ ફકીર બોલ્યો કે મેં એવું સાંભળ્યું છે કે એક સમે પૃથીરાજ અને સર્વે સામંત
વાડીમાં બેઠા હતા તે દીવસે સાત લોઢાના તવા સામટા એ ફકીરે પૃથીરાજે વીંધ્યા હતા
જો [illegible] જુઠી વાત કહું કે હે તો હજી તો પૃથીરાજ તે પુછી જુવો. પછી પાતશાહે એ વાત નુ
અરજ માંણી ને પોતાના એક પાયક બે પુછવા મોકલ્યો ત્યારે પૃથીરાજે કહ્યું કે મેં તવા વીં
ધ્યા હતા. અને આ લખણ જો કોઈ તમાસો કરતા વખતે વિધિ એ. જો જુઠુ બોલતો હજી
તો પાતશાહ ને કહું ન જોઈએ કહું જુઠુ બોલતો નથી. પછી પાયકે એ પ્રમાણે [illegible]
ને ગોરીશાહને કહ્યું પછી ગોરીશાહ બોલ્યો કે આપણે એ તમાશો કરાવીએ. પછી પાત
શાહે લોઢાના તવા કરાવ્યા. પછી પૃથીરાજ [illegible] પ્રત્યે બોલ્યો કે લોઢાના વાજરા
વા. પછી પૃથીરાજે કહ્યું કે કરામતો હું હવે થીયુ. પણ જો તારા કાંન છે પછી પાતશાહે કહ્યું
હુ અને જો તારા છે એ. પછી પૃથીરાજ કહે કે મા[illegible]રે ઝાલવાની કમાંન [illegible]
જાણી કાઢો તો તવા ફોડાય નહિ તો એ તવા બાણ કમાંન નો વડે ફોડાશે નહિ
મારા [illegible] વખતને વાજાંણાનો નાથો અને કમાંન મળે તો એ કામ
[illegible] પૃથીરાજની કમાંન જોવી ઊઠીને મગાવી. પછી રાજ
થાય પછી પાતશાહે પૃથીરાજ [illegible]
દ્વાર ના ખાં ગણાં વર્ષો વચ સાત તવા બાંધ્યા પછી ગોરીશાહ બોલ્યો કે હવે
પૃથીરાજને તેડી [illegible] લાવો અને અમારા [illegible] તાતારખાંન વજીર તેડવા જાવ
લાવો. પછી તાતારખાંન વજીર હાથમાં કમાંન લઈને આવ્યો. પછી ચંદ ફકીર બો
લ્યો કે હવે પૃથીરાજ ઊઠો અને ગોરીશાહને મારો લાગ આવ્યો છે તે ચુકશો નહિ. પછી
ચંદે માતાજી [illegible] [illegible] ને કહે છે માતાજી ઊતાવળી આવી પોંહચ પૃથીરા
જને કુંભ આપજે. હવે તારૂં ખપર ભરાવા આવ્યું છે. તેમ રીતે જુદો થયો.
જેર લાગુ કરીને આગળ મને આવ્યો છે એ લાગ જવા દેવાય નહિ. મુગલો ને મારીને
તું ચહુઆંણ અમર સિંહ ને રાજ સમલ રાજા. પણ ત્યાંના મુગલ બોલી કે તું
રીતે મારો નાંખુ સમલ રંજ છું ચહુઆંણને રણમાં જીતાડનારી છું. ચહુઆં
ણની સાથે હું યુદ્ધ કરવા [illegible] લાગી છું. એ રીતે મારીને ચહુઆંણને જીતાડુ છું.

આગે મુગલો ને મારો ચહુઆંણની સદા રીત છે. પછી ચંદ આ વાત પૃથીરાજને કહ્યું કે
હવે ઊતાવળો થઈશ. માતા સર્વે આપણાં કારજ સારશે. પછી પૃથીરાજ હાથમાં ક
માંન ઝાલીને ઊભો. પછી ત્યાંના મરાના ચાપ પૃથીરાજ પ્રત્યે બોલ્યો કે આજ તુ
ગોરી સુલતાનને એક તીરે મારશે. [illegible] પછી પૃથીરાજ બોલ્યો માતા
તારે હુકમે હું કેટલીક વાર યુદ્ધમાં લડ્યો ને ફતેહ પાંમ્યો છું. ધણી રાજાને મેં તારી
જ દયાથી જીત્યા છે અને ચંદ ને જીત્યો છે પણ સંજોગાના લીધે એ મને દુઃખનો સમય
આવ્યો તે હમારી નજર જોઈ શકાય છે. ચંદ ફકીર ને રાજા પૃથીરાજ બેઉ જણ બજાર
માં તવા માંડ્યા હતા ત્યાં ગયા. પછી પૃથીરાજ બોલ્યો કે જે વખતે મને પાતશાહ હુ
કમ કરે તે વખતે હું તવા ઊપર ઘા કરૂં. પાતશાહ હજાર મને ત્રણ હુકમ કરશે એ ત્રીજે
હુકમે તવા ફોડી વેતીર જશે. એ જોવા માટે આવવાને હજારો મુગલ આવ્યા. સર્વે
લોકો પણ આવ્યા. પછી તાતારખાંને બોલ્યો કે તવા ફુટવાના નથી આ [illegible] નમારા
આદર્યો છે પણ જોઈએ છે. [illegible] ફકીર અમથો કુદે છે. પછી ચંદ ફકીર
બોલ્યો કે એ પૃથીરાજ ચહુઆંણ છે એણે જય ચંદ ગુમાન મોડ્યું છે. પછી ચંદ પૃથીરાજ
પ્રત્યે બોલ્યો કે જો ન નાંખો તો નાક નો મોટો અપયશ થાયે તે તાકજે. ગોરી સુલતાં
નની જગા જ્યાં બેઠો હતો તે જગા [illegible] જ અંતર ચંદ નટે [illegible] દુહામાં પૃથીરા
જને કહ્યું. सात बांस नव वेत सु अंगुल अष्ट प्रमाण ॥ एते पर सुलतान है [illegible]
चूके मत चहुआण ॥१॥ उंचु होय आकाश यह पेसे पृथ्वी प्रमाण । शब्द सुणे जो
सांइ को चूके नंहि चहुआण ॥२॥ એ પ્રમાણે પૃથીરાજને જે દુહા કહીને ચંદ નટ
[illegible] મોટો લે [illegible] ચઢીને ગોરી સુલતાંન પાસે ગયો.
પછી ગોરીશાહે જે કહ્યું કે તમે હુકમ કરશો એટલે એ તવા ફોડશે. [illegible] ગોરીશા
એ પહેલો હુકમ દરબારમાં કર્યો એટલે પૃથીરાજે પોતાની સુરત ઠીક કરી
બીજો હુકમ કર્યો એટલે [illegible] નિરતિ [illegible] એટલે અંતરની [illegible] અંતઃકરણ
ની દ્રષ્ટિ ઠીક કરી ત્રીજો હુકમ કર્યો એટલે તાકીને ગોરીશાહ સુલતાનને
મેહેલ ઊપરથી બાણ એ વેગે આકાશમાં ઊડાડ્યો. તે જ વાણમાં [illegible]
તાતારખાન વજીર ને ચંદ [illegible] કટારી મારીને મારી પાડ્યો. પછી ચંદ ઊ
તરીને પૃથીરાજ પાસે આવ્યો. તે દેખીને જોવા મળેલા દુનીયાં નાશી ગઈ દરબાર
માં હોકારા થવા માંડ્યા. પૃથીરાજે તવા ફોડ્યા તી પહેલો ગોરીશાહને મારી પાડ્યો.

૫૬ પછી રાંગ પકડીને સુલતાન ગોરીશાહને યમુના નદીમાં નાંખી દીધો. સુલતાન ગોરી
ની સાથે સાત વાર રાડ કરીને સુલતાનને જીવતો જવા દીધો. અને આઠમી વારે સુલ
તાન ગોરીને જીવતો મારી પાડ્યો. પછી મુગલો બધા નાશી ગયા ને આવ્યા. મુગલો
એ હોકારા કરવા માંડ્યા ને તેવું જ ચાલ્યું. સર્વ અસુર ભેગા કરીને લડવા માટે આ
વ્યા. ફોજ તીરકામઠા ધૂમધડાકા [illegible] ચલાવવા લાગ્યા. ફરી ફરી આવી પોચ્યા
કોઈ પૃથ્વીરાજ પાસે આવ્યો નહિ સર્વ ભેગા થઈને હોકારા કરવા લાગ્યા. પછી ઘણા
મુગલોને ચંદ અને પૃથ્વીરાજે મળીને માર્યા. પછી ચંદ અને પૃથ્વીરાજ વઢતા વઢતા યમુ
નાની પર આવ્યા. [illegible] અગાસી ઉપર આવીને બેઠા. પછી પૃથ્વીરાજ બો
લ્યો કે હવે ચંદ તમારે અમારે યુદ્ધ કરવું. કાજ [redacted] મસ્તક [illegible] છે તે વચન આપણે પાળ
વું. ચંદ સામું [illegible] આગળ [illegible] યુદ્ધ કરીને ઘણા મુગલોને માર્યા ઘણા એકે
[illegible] પૃથ્વીરાજ અને ચંદ
[illegible] ફોજ મુગલ એમ [illegible] તો આવી [illegible]
[illegible] ફેર આવીને ઘેરો ઘાલ્યો. [redacted]
[redacted] સર્વે મુગલોએ એકો કરીને દારૂનો મારો ચલાવ્યો. મુગલો બોલ્યા કે હવે તો
મરવું ને મારવું. પછી પૃથ્વીરાજે ચંદ પ્રત્યે બોલ્યો કે ઓ તરફ [illegible] લેઈને તરકડા
ઊભા છે. ઓ ફરી ઘેરો ઘાલ્યો છે. યુદ્ધ [illegible] વાગી રહી છે આપણે ગોરીશાહને માર્યો
છે. [redacted] પછી ચંદ બોલ્યો કે આપણે યુદ્ધ કરીને [illegible]
ફોજ [illegible] આવનાર નથી. [redacted] [illegible] પ્રત્યે બોલ્યો કે [illegible]
[illegible] ઘણીવાર [illegible] પકડી પકડીને [illegible] તરકડા [illegible]
કરતા હતા. [illegible] તમારે [illegible] જીવતો જવા દેવો નહિ. સાત વાર [illegible]
[illegible] પકડી પકડીને [illegible] આઠમી વારે મારી પાડ્યો. [illegible]
[illegible]
[illegible] ચંદ પૃથ્વીરાજ [illegible]
[illegible] પૃથ્વીરાજ [illegible]
[illegible]
[illegible] હવે મુગલ [illegible]
[illegible]
[illegible] હવે [illegible]

[illegible]

સંકટો ફેરા હોય પણ મોત આવેલું કોઈથી રુકતું નથી. આવી જાણી તેનો ઉપાય નથી.
ચંદ અને યમુનાએ મળીને મુગલોને માર્યા. ચંદ પૃથ્વીરાજ પ્રત્યે બોલ્યો કે મુગલ પાછા
એ ઘેરો ઘાલ્યો. હવે આપણા આવી બની છે. તે રસ્તો [illegible] આગળ આવશે. પૃથ્વીરાજ ચં
દ પ્રત્યે બોલ્યો કે હવે [illegible] આપણે બેનો અંત આવ્યો છે હવે આપણે મુક્તિ
કરીએ. અસુરોને હાથે આપણે મરીશું તો આપણી અવગતિ થશે માટે આપણે આપણો હા
થે મરીએ. [redacted]
[redacted] મરતી વેળા અસુર
લોકોની છાયા આપણા ઉપર પડશે તો આપણી અવગતિ થશે. [illegible]
[illegible] ચંદ અને પૃથ્વીરાજે [illegible] [redacted] સર્વે [redacted]
[illegible] વારે [illegible] ચંદે પૃથ્વીરાજને કહ્યું કે હવે
યોગ મુક્તિ [illegible] પછી પૃથ્વીરાજે [redacted] પૂર્વ મુખે
[illegible] [redacted]
[illegible] પછી ચંદને કહ્યું કે હવે [illegible] પછી પૃથ્વીરાજે [redacted] યોગમુ
ક્તિ [illegible] પછી ચંદે પૃથ્વીરાજના [illegible] મારીને પૃથ્વી
રાજ [illegible] છે [illegible]
[illegible] પૃથ્વીરાજે દેહ છોડ્યો. [redacted]
[illegible] પૃથ્વીરાજના [illegible] મારીને ચંદે પૃથ્વીરાજ [illegible] છે [illegible]
દે યમુનાને [illegible] પછી [illegible] યમુનાને ચંદે [illegible]
પછી ચંદ અને પૃથ્વીરાજ [illegible] લાગી [illegible]
[illegible] તે આવી [illegible] ને [illegible] લેઈને [illegible]
ગતા [redacted] સ્વર્ગમાં ગયા. સ્વર્ગ [illegible] [redacted] [illegible]
[redacted] [illegible] [redacted] યુદ્ધ યમુનાનાં
પૃથ્વીરાજે ગોરીશાહને માર્યો. પછી ચંદે [illegible] ને માર્યો. પછી
[illegible] પછી ચંદ અને પૃથ્વીરાજે [illegible] મુગલોને [redacted] [illegible]
[illegible] માર્યા. પછી [illegible] શત્રુને મારીને વેર વાળી [illegible]
પોતે સ્વર્ગે સધાવ્યા. [illegible] ચંદ અને પૃથ્વીરાજ [illegible]
[illegible] પોતે સ્વર્ગે ગયા. સંવત ૧૭૫૨ સાલ [illegible]
શુદ પાંચમને બુધવારે પૃથ્વીરાજ ને ચંદ બે જણા સ્વર્ગે ગયા. તે વેળા [illegible]
[illegible] મુક્તિએ સ્વર્ગમાં આવ્યા ચંદ અને પૃથ્વી

[illegible]

૫૧

રાજ તે જ ધારણ લીધા. જયચંદની તેર કુંવરી હતી. તેર સાલના રકાંણ છત્રીસ
વંશના રાજા એટલાં તે સંજોગે લીધા ત્યારે ફુરજ પર ચઢયું. ત્યારે સંજોગતાના
પૃથ્વીરાજ રાજાના મનમાં વિક્રમ ના જેવા ગુણ હતા. કોઈની નિંદા કરતો નહિ. કોઈ
ઉપર દ્વેષ પણ કરતો નહિ. નિત્ય ગોદાન કરતો. ગંગાજલે સ્નાન કરતો. વેદધર્મ
નો જ રોજ શ્રવણ કરનારો પૃથ્વીરાજ હતો. સત્ય વચન બોલતો. બ્રાહ્મણ પોતા
ના ક્ષત્રિય વર્ણનો કર્મ કરતા સ્વધર્મ પણ ચૂકતો નહિ. પરનારીને પૃથ્વીરાજ નજરે
જોતો નહિ. પૃથ્વીરાજ નિત્ય નારાયણનું ધ્યાન કરતો. કેટલાએક કન્યા
દાન પૃથ્વીરાજે કરાવ્યાં. અડસઠ તીર્થમાં પોતે સ્નાન કરીને દેહ પવિત્ર કીધો.
દાન દઈને હાથ પવિત્ર કર્યો. અન્નદાન. ગજદાન. ભૂમિદાન. વસ્ત્રદાન.
સુવર્ણદાન. રૂપાદાન. આદિક ઘણાં દાન પૃથ્વીરાજે આપ્યાં. ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~
પૃથ્વીરાજે ઘણા રાજાને નમાવ્યા. જદી કેદાર. સિંધ. સોમસાંમ. સોરઠ
[illegible]
પૃથ્વીરાજને નમાવ્યા. તેર સાલના રકાંણ છત્રીસ કુળના રાજા. [illegible]
[illegible] ઉત્તર દિશાનો રાજ કરાવ[illegible]
પૃથ્વીરાજ [illegible] કરતા હતા.

પૃ. ચં. રાસો વાંચ્યું: આ કાશી એ જાંબ આવાં હતાં ત્યાં ગયાં
અને એ તળમાં એ તળ જોગી ગયું. એનું નામ દેવીનું ખપર કહેવાય છે
રેણુકા. સીતા. લક્ષ્મી. અને સંજોગતા એ ચારે અવતારે દેવ એ ખપર જ યું છે.
[illegible] રેણુકા એ [illegible] સીતા એ [illegible] લક્ષ્મી એ
[illegible] સંજોગતા એ [illegible] એ ચાર [illegible]
દેવ એ અવતાર ધરીને ખપર જ [illegible] છે. [illegible]
કવિનો રાસો વાંચેલ છે.

પૃથ્વીરાજ રાજાના સોળ સામંત
૧ મકવાણા સરધાન: (ચામુંડ) એ પૃથ્વીરાજે પોતે માર્યો.
૨ છગન પરમાર
૩ લોખણ રાવ
૪ અપકરાવ
૫ ગોવિંદરાવ
૬ જૈત પરમાર "જયંત"
૭ પંડીર મંડોરો
૮ ધીર ચહુઆણ. પૃથ્વીરાજનો ભાઈ
૯ નરસિંહરાવ દાયમો
૧૦ ભીમકુ પડીયાર
૧૧ શારો અને સોમ જો જાડી.
૧૨ કાકો કાન્હદેવ પૃથ્વીરાજનો કાકો — છગન પરમાર [illegible] (તોમર સંદુલ જાડાએ માર્યા.)
૧૩ હમીર. હમીરે જયચંદને ગોરીશાહને ભેળાવ્યો હતો માટે ગોરીશાહ [illegible] માટે (મારને ચામુંડરાયે માર્યો.)
૧૪ ચામુંડ. ગોરીશાહની લડાઈમાં મુઓ.
૧૫ ચંદ કવિ.
૧૬ પૃથ્વીરાજ ચંદ અને પૃથ્વીરાજ એ બન્ને જણ ગઝનીમાં ગોરીશાહને મારીને મુવા
એ રીતે સોળે સામંત મુવા પૃથ્વીરાજ રાજા હતો પણ તે કેટલાંક [illegible] ગણે છે.

Digitized with financial assistance from the Government of Maharashtra on 11 June, 2017

~~પછી અમરસિંહે ગોરીશાહ પોતાનો શાહજાદો ... રાણાસિંહે ... દીલીપતિ ...~~

પાટી

~~કેટલાક રાણાના પાતશાહને જીતીને રાણાસિંહ અમરસિંહ લખધાર પ્રધાન દીલી~~
~~એ આવ્યા પછી ... અને ગોરીશાહની લડાઈની ખબર ...~~
~~... ક્રિયા કરીને અમરસિંહે ... પછી દીલી ...~~

~~અંત્ય ...~~

કેટલાક રાણાના પાતશાહને જીતીને ~~અમરસિંહ~~ રાણાસિંહ અને લખધારે [illegible]
[illegible] પાટપતિ અમરસિંહની આંણ ફેરવી પછી ગોરીશાહની લડાઈની ખબર
થઈ એટલે દીલીએ આવીને ગોરીશાહના શાહજાદાને મારી નાંખ્યો પછી
દીલી અમરસિંહે પોતાને તાબે કરી પિતાની ક્રિયા કરીને ગોરીશાહને
ગામ [illegible] ઘણા ઓકતર કાંણ [illegible] કરાવ્યો પછી તે ક્રૂર
[illegible] પાતે દીલી એ રાજ કર્યું. અમરસિંહ પચ્ચાસ વરસ દીલીનાં
રાજ રાજ્ય [illegible] વરસ ૮માં શાતે ૨૫ ૮ ના ૨૬ ને રાજ્ય ગયું.
[illegible] વરસ ૫૮ ના હિંદુ રાજ ... રાજ્ય યાતે ... ને ગયું ... દીધો ...